

**ZŠ so sídlom v
Bystranoch**

**Učebné osnovy
2.cyklus**

**Príloha 1
Strana 1**

Učebné osnovy

2.cyklus

OBSAH

1. Učebné osnovy pre 2.cykľus.....	3
1.1 Slovenský jazyk a literatúra	3
1.2 Anglický jazyk.....	49
2.1 Matematika.....	61
2.2 Informatika.....	83
2.2 Človek a príroda.....	93
4.1 Človek a spoločnosť.....	109
4.2 Etická výchova.....	122
4.3 Náboženská výchova	129
5.1 Človek a svet práce.....	135
6.1 Hudobná výchova	143
6.2 Výtvarná výchova	151
7.1 Telesná a športová výchova	159

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 3
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

1. Učebné osnovy pre 2.cyklus

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.1 Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia v predmete slovenský jazyk a literatúra sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete slovenský jazyk a literatúra sa zameriame na rozvíjanie gramotnosti v prepojení s obsahmi ostatných vzdelávacích oblastí a s dôrazom na mnohoraké využívanie čítania a písania v rôznych kontextoch. V jednotlivých komponentoch, v tematických celkoch a témach budeme viesť žiakov k využívaniu základných stratégií porozumenia textu, k posúdeniu miery vlastného porozumenia, k osvojovaniu vhodných postupov pri práci s textom a k nadobúdaniu skúseností s vlastným premýšľaním o procese čítania a písania. Žiakov budeme zároveň viesť k dodržiavaniu komunikačných prostriedkov, pravidiel a k využívaniu primeraných znalostí jazykových prostriedkov pri porozumení a tvorení textu.

V rámci rozvoja komunikačnej spôsobilosti budeme rozvíjať schopnosti žiaka viesť dialóg v rôznom prostredí vecne a vhodným spôsobom, pripraviť a predniesť primeraný hovorený prejav. Metakognitívne procesy pri písaní textu, pri recepcii vecného a literárneho textu budeme u žiakov prebúdzajú zaujímavými metódami a formami práce, aby sa žiaci stali aktívnymi čitateľmi, a tak ich viedli k čítaniu pre radosť.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 4
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

7 vyučovacích hodín týždenne – 231 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacie hodiny týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 264 hodín ročne

Ciele predmetu

- porovnať komunikačné zvyklosti v slovenčine a v inom jazyku
- rešpektovať názor komunikačného partnera
- viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom
- poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí
- použiť v písomnom kontakte základné žánre korešpondencie
- aktívne počúvať a čítať primerané vecné texty (aj odborné), orientovať sa v nesúvislých , obrazovo - písaných a primeraných digitálnych textoch
- rozšíriť slovnú zásobu prostredníctvom riešenia vecných problémov
- zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného prejavu
- uviesť zdroj informácií k danej téme
- usporiadať informácie z textu
- vytvoriť osnovu textu
- rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru súvisle a myšlienkovu ucelene
- porovnať a odlíšiť spisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky)
- vytvoriť jednoduchý informačný text pre školské prostredie

<p style="text-align: center;">ZŠ so sídlom v Bystranoch</p>	<p style="text-align: center;">Učebné osnovy 2.cyklus</p>	<p style="text-align: center;">Príloha 1 Strana 5</p>
---	--	--

- pripraviť a predniesť primeraný hovorený prejav
- vyjadriť názor na zvolenú tému a zdôvodniť ho
- vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu
- členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy
- uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá
- použiť primerané techniky tvorivého písania na seba vyjadrenie
- písaním vo vetách a v jednoduchých súvetiach vyjadriť svoje myšlienky
- použiť vhodnú slovnú zásobu podľa komunikačného zámeru
- vyjadriť písaním svoje pocity a fantáziu
- uplatniť jednoduché lexikálne vzťahy v texte podľa témy komunikačného zámeru
- uplatniť fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave
- samostatne čítať žánre vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí
- vyvodíť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu
- využiť osnovu pri reprodukcii vecného textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte
- posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu
- porozumieť nesúvislým informačným textom
- vyhľadať informácie v nesúvislých informačných textoch (jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, schéma, náčrt).
- porozumieť primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym)
- viesť rozhovor o presvedčacej funkcii reklamy
- identifikovať explicitné významy a vyvodíť základné implicitné významy z počutého textu
- poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte
- počúvať a čítať primerane náročné literárne texty, porozumieť implicitným významom a prostriedkom obraznosti
- zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania
- identifikovať umelecké zobrazenie skutočnosti
- zdieľať emocionálnu a estetickú skúsenosť z recepcie literárneho textu hovorenou a písanou formou

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Komponenty Tematický celok:	Téma:	<u>Termíny a pojmy</u> <u>Tematické okruhy a textová realizácia</u>	
1.Komunikačná interakcia Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	Porovnávanie komunikačných zvyklostí v slovenčine a v inom jazyku	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>komunikácia, materinský jazyk, druhý jazyk</i>	Porovnávať komunikačné zvyklosti v slovenčine a v inom jazyku. Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Skupinový dialóg o viacjazyčnosti spolužiakov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg</i>	Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov o viacjazyčnosti spolužiakov. Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu.
Dialogická komunikácia a kooperácia	Stavba dialógu: nadviazanie kontaktu, obsah dialógu – striedanie replík, ukončenie kontaktu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, stavba dialógu, nadviazanie kontaktu, striedanie v dialógu, ukončenie kontaktu</i>	Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Pravidlá vedenia dialógu: aktívne počúvať komunikačného partnera, vecne a jazykovo primerane reagovať na jeho repliky	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá dialógu</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera a primerane reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Pravidlá vedenia dialógu: neskákať do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť komunikačného partnera Pravidlá vedenia dialógu: komunikovať zdvorilo a s rešpektom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá dialógu</i> <u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá dialógu</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera, neskákať do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť ho. Vyjadriť súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom. Viesť dialóg s komunikačným partnerom zdvorilo a s rešpektom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 7
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

	Riziká dialógu vo verejnom a v internetovom prostredí	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>súkromné prostredie komunikácie, verejné prostredie komunikácie</i>	Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí. Viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom.
	Nácvik dialógu v rôznych simulovaných a reálnych komunikačných situáciách	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>dialóg, simulovaná komunikačná situácia, reálna komunikačná situácia</i>	Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – simulované komunikačné situácie. Viesť dialóg v súkromnom a verejnom prostredí – reálne komunikačné situácie.
Korešpondencia	Porovnávanie rukou písanej korešpondencie a elektronickej korešpondencie v bežnej komunikácii	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>súkromné prostredie komunikácie, korešpondencia: list, e-mail</i>	Porovnať rukou písanú korešpondenciu a elektronickej korešpondenciu v bežnej komunikácii. Používať základné žánre korešpondencie.
	Nácvik písania základných žánrov korešpondencie: list	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>súkromné prostredie komunikácie, korešpondencia: list</i>	Používať základné žánre korešpondencie. Napísať rukou písaný list v bežnej komunikácii.
	Nácvik písania základných žánrov korešpondencie: jednoduchý e-mail	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>súkromné prostredie komunikácie, korešpondencia: e-mail</i>	Používať základné žánre korešpondencie. Napísať jednoduchý e-mail v bežnej komunikácii.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom aktuálnych tém dialógu a riešenia vecných problémov	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>slovo, slovná zásoba, téma, dialóg, rozhovor</i>	Používať vhodné a primerané slová v dialógu na tému domov (rodina). Rozširovať slovnú zásobu prostredníctvom riešenia vecných problémov. Používať vhodné a primerané slová pri riešení vecných problémov.
	Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (v nadväznosti na 1. cyklus, splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>spisovná výslovnosť, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, výslovnosť predložkových spojení, splývavá výslovnosť, výslovnosť spoluhlásky v, komunikácia</i>	Uplatňovať spisovnú výslovnosť (splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v) v komunikácii.

	spojení, výslovnost' spoluhlásky v)		
	Uplatňovanie vhodnej melódie, dôrazu a pohybových prostriedkov pri vedení dialógu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, melódia (klesavá, stúpavá), mimika, gestá, dôraz, neverbálna komunikácia, reč tela, pohyb</i>	Uplatňovať a rozlišovať melódiu viet (klesavá, stúpavá), dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu. Primerane používať „reč tela“ počas rozhovoru.
2.Hovorená produkcia Príprava a prednes hovoreného prejavu	Rozlišovanie spontánneho a pripraveného hovoreného prejavu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>hovorený prejav, spontánny a pripravený hovorený prejav</i>	Rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav. Predniesť jednoduchý rečnícky prejav.
	Zhromažďovanie informácií potrebných na rozvíjanie témy a uvedenia zdroja informácií	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, informácia, téma, zhromažďovanie informácií</i>	Zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného prejavu. Uviesť zdroj informácií k danej téme.
	Usporiadanie informácií a samostatné vytvorenie osnovy textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informácia, text, osnova</i>	Usporiadať informácie z textu. Samostatne vytvoríť osnovu textu.
	Súvislé a myšlienково ucelené rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, vyrozprávať, opísať	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, myšlienka, komunikačný zámer, informácia, rozprávanie, opis</i>	Rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru súvisle a myšlienково ucelene napr. informovať, vyrozprávať, opísať. Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu. Vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením. Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.
	Výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu a na situačne vhodné používanie pohybových prostriedkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>výslovnost', modulácia, pohybové prostriedky</i>	Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky. Aktívne realizovať výslovnostné cvičenia, cvičenia na moduláciu hlasu. Situačne vhodne používať v hovorenom prejave pohybové prostriedky.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 9
--------------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------

	Prednes hovoreného prejavu v prostredí triedy alebo školy	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>prednes, hovorený prejav</i>	Predniesť jednoduchý príležitostný prejav pred žiackym kolektívom v triede (alebo pred celou školou).
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	Vylepšovanie hovoreného prejavu pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>ústny (hovorený) prejav, komunikácia, obsah, kontrolná otázka k textu, osnova</i>	Vylepšovať hovorený prejav pomocou kontrolných otázok k obsahu, osnove a použitým komunikačným prostriedkom.
	Využitie jednoduchých grafických nástrojov na vylepšenie štruktúry textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, grafický nástroj</i>	Využívať jednoduché grafické nástroje na vylepšenie štruktúry textu.
	Kladenie otázok k obsahu a jazyku počúvaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kontrolná otázka k textu, odpoveď, počúvaný text</i>	Vypočít si hovorený prejav a kláť otázky k jeho obsahu a jazyku. Vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu.
	Formulovanie a zdôvodnenie odpovedí na položené otázky k počúvanému textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>otázka k textu, odpoveď, počúvaný text</i>	Formulovať a zdôvodniť odpovede na položené otázky k počúvaného textu.
Žánre hovoreného textu	Tvorenie informačných textov určených pre verejné (školské) prostredie: oznam	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informácia, text, verejné a školské komunikačné prostredie, oznam</i>	Sformulovať jednoduchý informačný text pre verejné (školské) prostredie oznam.
	Tvorenie jednoduchého statického opisu: opis predmetu, opis osoby na základe priameho pozorovania	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>opis predmetu, opis osoby</i>	Sformulovať jednoduchý opis predmetu, osoby na základe priameho pozorovania.
	Vyjadrenie názoru na bežnú alebo aktuálnu tému, jeho zdôvodnenie, prípadne pozmenenie názoru na základe argumentov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>názor, téma, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka</i>	Vyjadriť názor na zvolenú tému a zdôvodniť ho. Sformulovať, prípadne pozmeniť názor na základe argumentov spolužiakov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 10
------------------------------	---------------------------	------------------------

	spolužiakov		
	Nácvik jednoduchého rečnickeho prejavu s informačnou funkciou: pozvanie na školské/záujmové podujatie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>rečnicke prejav, informácia, pozvanie na podujatie</i>	Predniesť jednoduchý rečnicke prejav s informačnou funkciou: pozvanie na školské/záujmové podujatie.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Používanie vhodnej slovnej zásoby podľa témy a komunikačného zámeru textu (oslovenia, emocionálne slová)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, téma, text, komunikačný zámer, oslovenie, emocionálne slová</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová).
	Porovnávanie a odlišovanie spisovných a slangových slov (s oporou o jazykové slovníky)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>spisovná výslovnosť, slangové slová, spisovné slová, jazykové slovníky</i>	Porovnať a odlišovať spisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky).
	Porovnávanie a odlišovanie spisovných a nespisovných tvarov (podľa ich používania v danom regióne)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>spisovná výslovnosť, nespisovné slová, spisovné slová</i>	Porovnať a odlišovať spisovné a nespisovné tvary (podľa ich používania v danom regióne).
	Uplatňovanie pravidiel spisovnej výslovnosti (v nadväznosti na 1. cyklus, splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pravidlá spisovnej výslovnosti (v nadväznosti na 1. cyklus, splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v)</i>	Uplatňovať pravidlá spisovnej výslovnosti v súvislosti so splývavou výslovnosťou, výslovnosťou predložkových spojení, výslovnosťou spoluhlásky v.

<p>3.Písaná produkcia</p> <p>Proces tvorenia textu</p>	<p>Výber témy podľa komunikačného/autorského zámeru a potenciálneho/reálneho adresáta</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>písaný text, téma, autor, adresát, komunikačný zámer, autorský zámer,</i></p>	<p>Zvoliť si tému písaného textu podľa autorského zámeru a adresáta. Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru.</p>
	<p>Výber vhodného slohového postupu na vyjadrenie zamýšľaného obsahu</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>písaný text, obsah, slohový postup</i></p>	<p>Zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu.</p>
	<p>Využívanie viacerých spôsobov zhromažďovania jazykového materiálu (slov, slovných spojení a vetných celkov) k zvolenej téme</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>téma, zhromažďovanie jazykového materiálu – slovo, slovné spojenie, vetné celky</i></p>	<p>Zhromaždiť viacerými spôsobmi jazykový materiál k zvolenej téme.</p>
	<p>Členenie textu s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, osnova (úvod, jadro, záver), časová postupnosť, pravidlá pravopisu</i></p>	<p>Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.</p>
	<p>Pravopisná korektúra v rozsahu osvojených pravopisných zručností</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>písaný text, úprava, pravopisné pravidlá</i></p>	<p>Upraviť jazykovú stránku napísaného textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.</p>
	<p>Prezentovanie vlastného textu v prostredí triedy alebo školy</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, prezentácia textu</i></p>	<p>Prezentovať vlastný text v triede pred spolužiakmi alebo pred celou školou.</p>
<p>Metakognitívne procesy pri písaní textu</p>	<p>Plánovanie vhodného postupu pri tvorbe textu</p>	<p><i>Termíny a pojmy:</i> <i>tvorenie textu – koncept, úprava textu, oprava textu, slovosled, zrozumiteľnosť textu</i></p>	<p>Zvoliť si vhodný postup pri tvorbe textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.</p>

	Sledovanie priebehu tvorenia textu a vlastné posúdenie úspešnosti písania	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>tvorenie textu – koncept, úprava textu, oprava textu, slovosled, zrozumiteľnosť textu, vlastné písanie</i>	Dodržiavať vhodný priebeh tvorenia textu. Posúdiť úspešnosť vlastného písania. Upraviť obsahovú a kompozičnú stránku napísaného textu.
	Kladenie otázok, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>tvorenie textu, písanie, otázky, nápady</i>	Klást otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.
Žánre písaného textu	Písanie informačných textov určených pre verejné (školské) prostredie: oznam, rukou písaná alebo elektronická pozvánka na školské / záujmové podujatie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, informácia: oznam, pozvánka</i>	Napísať jednoduchý informačný text pre školské prostredie - oznam, rukou písaná alebo elektronická pozvánka na školské / záujmové podujatie.
	Písanie reálneho alebo vymysleného príbehu so zápletkou a jej riešením	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písanie, rozprávanie, reálny a vymyslený príbeh, skúsenosť, udalosť, zápletka, vyriešenie zápletky, časová postupnosť</i>	Napísať jednoduché rozprávanie, v ktorom vyjadrí reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením. Pri písaní rozprávania uplatňovať časovú postupnosť. Vyjadriť písaním svoje pocity a fantáziu.
	Vytvorenie opisu predmetu, osoby na základe pozorovania	<u>Termín a pojmy:</u> <i>opis, text, opis predmetu, opis osoby, pozorovanie</i>	Napísať jednoduchý opis predmetu alebo blízkej osoby na základe pozorovania. Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.
	Sebavyjadrenie prostredníctvom primeraných techník tvorivého písania	<u>Termín a pojmy:</u> <i>text, písanie, tvorivosť</i>	Využívať primerané techniky tvorivého písania na sebavyjadrenie . Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo-písaný text na sebavyjadrenie.

Komunikačné prostriedky a pravidlá	Vyjadrovanie myšlienok prostredníctvom vetných celkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>myšlienka, veta, súvetie</i>	Vyjadriť písaním vo vetách a v jednoduchých súvetiach svoje myšlienky.
	Uplatňovanie prostriedkov nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, synonymá, rovnaký tvar slovesa)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, slovo, veta, nadväzovanie viet, synonymá, sloveso</i>	Uplatňovať základné prostriedky nadväzovania viet v texte – pripájacie častice, synonymá, rovnaký tvar slovesa.
	Používanie vhodnej slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov podľa témy komunikačného zámeru textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, text, slová, téma, komunikačný zámer</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa komunikačného zámeru. Uplatňovať jednoduché lexikálne vzťahy v texte podľa témy komunikačného zámeru.
	Využívanie primeraných grafických prostriedkov v rukou písanom a elektronickom texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, rukou písaný text, elektronický text, grafické prostriedky</i>	Využívať primerané grafické prostriedky v rukou písanom a elektronickom texte.
Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	<u>Fonematický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pravopis a pravopisné pravidlá</i>	Uplatňovať fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave.
	<u>Sémantický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností; pravopis ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vlastné a všeobecné podstatné mená, geografický názov, pravopis vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</i>	Uplatňovať pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy).

	<u>Etymologický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností; pravopis i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v koreni slova po obojakých spoluhláskach v ďalších domácich slovách	<u>Termíny a pojmy:</u> obojaké spoluhlásky, pravopis po obojakých spoluhláskach: vybrané slová, príbuzné slová, prevzaté slová	Napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich slov.
	<u>Morfematický pravopis:</u> pravopis pádových koncoviek podstatných mien a prídavných mien; pravopis ďalších slovesných tvarov a slovotvorných prípon	<u>Termíny a pojmy:</u> tvar slova, pádová otázka, pádová koncovka, tvary slovesa, slovotvorná prípona	Pravopisne správne písať pádové koncovky podstatných mien a prídavných mien. Správne písať ďalšie slovesné tvary. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá – písanie slovotvorných prípon.
	<u>Interpunkčný pravopis:</u> písanie čiarky v jednoduchej vete; písanie interpunkčných znamienok v priamej reči	<u>Termíny a pojmy:</u> veta, čiarka, písanie čiarky v jednoduchej vete, písanie interpunkčných znamienok v priamej reči	Písať správne čiarku v jednoduchej vete. Správne písať interpunkčné znamienka v priamej reči.
4.Vecná recepcia Porozumenie textu	Aktívne počúvanie, samostatné čítanie a prezeranie primeraných žánrov vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí	<u>Termíny a pojmy:</u> vecný text, počúvanie, čítanie, prezeranie	Aktívne počúvať a samostatne prečítať primerane náročný vecný text (aj odborný). Prezerať a samostatne prečítať žánre vecného textu v súvislosti s obsahmi jednotlivých vzdelávacích oblastí.
	Reprodukovanie obsahu textu, rozhovor o texte	<u>Termíny a pojmy:</u> text, obsah textu, informácia, rozhovor, reprodukcia	Reprodukovať obsah vecného textu. Vieť primeraný rozhovor o prečítanom/vypočutom vecnom texte. Vyvodíť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu. Vyjadriť svoj názor na počúvaný/čítaný text a zdôvodniť ho.
	Úlohy na porozumenie	<u>Termíny a pojmy:</u>	Porozumieť doslovnému významu textu cez

	doslovným (explicitným) informáciám v texte: vymenovanie faktov, objasňovanie nových slov	<i>text, význam, fakt, informácia, reprodukcia</i>	riešenie úloh. Reprodukovať (prečítaný/vypočutý) text. Čítať krátke vecné texty a porozumieť doslovným informáciám. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Vysvetliť význam nových slov z textu.
	Rozpoznávanie štruktúry textu: úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte, členenie textu na časti pomocou osnovy	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, veta, odsek, osnova</i>	Riešiť úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte. Členiť text na časti pomocou osnovy.
	Využitie osnovy pri reprodukcii textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, reprodukcia, osnova, informácia</i>	Využiť osnovu pri reprodukcii vecného textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte.
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	Monitorovanie a hodnotenie vlastného porozumenia pomocou systematickej spätnej väzby učiteľa („Myslel si si, že si správne odpovedal, a mal si pravdu.“)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, vlastné porozumenie textu</i>	Monitorovať a hodnotiť vlastné porozumenie textu pomocou systematickej spätnej väzby učiteľa. Naznačiť riešenie na porozumenie textu.
	Reflexia neporozumenia a jeho príčin: identifikovanie nejasností, kladenie otázok, hľadanie odpovedí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie, neporozumenie, otázka, odpoveď</i>	Hodnotiť vlastné neporozumenie textu a jeho príčin. Identifikovať nejasnosti v texte. Posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu. Klástť vhodné otázky k textu. Hľadať odpovede k otázkam.
	Stručné súhrny kľúčových	<u>Termíny a pojmy:</u>	Stručne zhrnúť kľúčové informácie z vecného

	informácií	<i>vecný text, kľúčová informácia</i>	textu.
	Tvorenie vlastných otázok k textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vecný text, otázka</i>	Sformulovať vlastné otázky k vecnému textu.
Žánre vecného textu	Rozpoznanie základných znakov informačného textu: presnosť, stručnosť a prehľadnosť	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informačný text, úradný oznam (pozvánka, jednoduchá mediálna správa)</i>	Identifikovať základné znaky informačného textu (v úradnom ozname, pozvánke a jednoduchej mediálnej správe).
	Porozumenie informačným žánrom: úradná pozvánka, úradný oznam, jednoduchá mediálna správa	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informačný text, úradný oznam (pozvánka, jednoduchá mediálna správa), digitálny text</i>	Vyhľadať kľúčové informácie v úradnom ozname, v úradnej pozvánke a jednoduchej mediálnej správe.
	Porozumenie nesúvislým informačným žánrom: jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, schéma, náčrt	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>nesúvislý informačný text (žáner): jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, schéma, náčrt</i>	Porozumieť nesúvislým informačným textom. Vyhľadať informácie v nesúvislých informačných textoch (jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, schéma, náčrt).
	Rozpoznanie základných znakov rozprávacieho textu: subjektívnosť, časová postupnosť	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, rozprávanie, dejová postupnosť, časová postupnosť</i>	Identifikovať rozprávací text. Charakterizovať znaky rozprávacieho textu.
	Rozpoznanie základných znakov opisného textu: vymenúvanie a usporiadanie znakov opisovaného javu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>opisný text, opis, znaky javu</i>	Identifikovať opisný text. Vymenovať a usporiadať znaky opisovaného javu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 17
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	Porozumenie jednoduchým opisným žánrom: základné typy statického opisu (opis predmetu, osoby, živočícha, prostredia)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>opisný text, opis, statický opis predmetu (osoby, živočícha alebo prostredia)</i>	Identifikovať základné typy statického opisu. Jednoducho opísať predmet (osobu, živočícha, prostredie).
	Porozumenie primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym) a ich presvedčacej funkcii	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>reklama (presvedčacia funkcia), reklamný text, médiá, rozhovor</i>	Identifikovať reklamu v médiách. Porozumieť primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym). Viesť rozhovor o jej presvedčacej funkcii.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Rozoznávajúce prostriedkov nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, veta, nadväzovanie viet, častice</i>	Identifikovať prostriedky nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie).
	Základné poznávanie významu a funkcie všetkých slovných druhov v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovné druhy, text</i>	Poznať prvotnú predstavu o slovných druhoch. Poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte.
	Rozlišovanie slovesného času	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, časovanie, slovesá, osoba; prítomný, budúci a minulý čas,</i>	Poznať pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách prítomného, budúceho a minulého času. Rozlišovať tvary sloves v texte.
	Pojem skloňovanie a pádové otázky, gramatické kategórie podstatných a prídavných mien (rod, číslo, pád)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>podstatné meno, prídavné meno, skloňovanie – pádové otázky, gramatické kategórie – rod, číslo, pád</i>	Skloňovať podstatné a prídavné mená. Určovať gramatické kategórie - rod, číslo, pád u podstatných a prídavných mien.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 18
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Významová a formálna spájateľnosť podstatného a prídavného mena	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>podstatné meno, prídavné meno, spojitosť, gramatické kategórie – rod, číslo, pád</i>	Identifikovať významovú a formálnu spojitosť medzi podstatným a prídavným menom v texte.
	Vyvodzovanie významov nových alebo neznámych slov z textu: abstraktné slová (názvy vlastností a dejov), odborné slová, viacvýznamové slová, ustálené slovné spojenia s obrazným významom (príslovia, porekadlá, pranostiky a iné primerané frazémy)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, slová, názvy vlastností a dejov, viacvýznamové slová, ustálené slovné spojenia s obrazným významom a priamym významom, príslovia, porekadlá, pranostiky</i>	Vyvodzovať význam slov z textu. Vyvodzovať význam nových alebo neznámych slov z textu. Určiť význam viacvýznamových slov. Viesť rozhovor o významovom vzťahu slov v texte. Pochopiť význam abstraktných slov - názvy vlastností a dejov. Vysvetliť ustálené slovné spojenia s obrazným významom - príslovia, porekadlá, pranostiky.
	Identifikovanie slov z rovnakého slovotvorného hniezda v texte, pozorovanie predponového a príponového tvorenia slov, motivačný vzťah medzi základovým a odvodeným slovom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slová, text, slovotvorné hniezdo, slovotvorný základ, slovotvorná prípona, slovotvorná predpona, základové slovo, odvodené slovo</i>	Pozorovať slovotvorne súvisiace slová v texte. Identifikovať slová z rovnakého slovotvorného hniezda v texte. Pozorovať predponové a príponové tvorenie slov. Uvedomiť si motivačný vzťah medzi základovým a odvodeným slovom.
5.Zážitková recepcia Čítanie s porozumením	Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu s jednou dejovou líniou s obrazom alebo slovnou oporou a bez nej	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, dej</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>spravodlivosť - nespravodlivosť, čítanie, počúvanie literárneho textu</i>	Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text. Samostatne prerozprávať obsah čítaného a počúvaného textu s jednou dejovou líniou s obrazom alebo slovnou oporou a bez nej.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 19
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Predvídanie z počutého a prečítaného textu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text čítaný a počutý</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>láska a vzťah k domovu, čítanie, počúvanie literárneho textu</i>	Čítať s porozumením texty primeranej náročnosti. Predvídať pokračovanie príbehu z počutého alebo prečítaného textu.
	Vyvodzovanie základných implicitných významov z čítaného a počúvaného textu pomocou ústnych a jednoduchých písomných otázok	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>literárny text, otázka</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>spoločné a odlišné vlastnosti ľudí, čítanie a počúvanie literárnych textov</i>	Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu (ústne a písomné).
	Vysvetľovanie významu neznámych slov a slovných spojení	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, slovo, slovné spojenie</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>láska a vzťah rodine, počúvanie lyrického /epického/ žánru</i>	Vysvetliť význam neznámych slov a slovných spojení v texte.
	Formulovanie myšlienok a záverov z prečítaného textu vlastnými slovami	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, slovo, myšlienka</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>pomoc ľuďom v núdzi, čítanie, rozprávka</i>	Formulovať vlastné myšlienky a závery z prečítaného textu vlastnými slovami. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.
	Porozumenie literárnym pojmom, umeleckému zobrazeniu skutočnosti, obrazným a symbolickým významom slov: rytmus, personifikácia, refrén, téma, rozprávač	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>rytmus, personifikácia, refrén, téma, rozprávač</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>divadelná hra, pomoc v núdzi</i>	Porozumieť literárnym pojmom (rytmus, refrén, téma, rozprávač). Identifikovať umelecké zobrazenie skutočnosti. Porozumieť obrazným a umeleckým významom slov (personifikácia).

	Porovnávanie rôznych podôb spracovania príbehu (literárna, dramatická, rozhlasová, filmová podoba)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>literárny príbeh, divadlo, rozhlas, film</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>divadelná hra, rozhlasová hra, filmová a televízna rozprávka, bohatstvo -chudoba</i>	Porovnať rôzne podoby spracovania príbehu (literárna, dramatická, rozhlasová, filmová podoba). Zdieľať ústnou aj písomnou formou zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania.
Čítanie pre zážitok	Čítanie kníh, ktoré žiakovi prinášajú radosť a potešenie (oblíbené knihy rôznych žánrov podľa vlastného výberu)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>knih, radosť a potešenie</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>osobné záujmy a potreby, čítanie</i>	Vybrať si knihu (podľa vlastného výberu), ktorá sa žiakovi páči. Čítať knihy, ktoré prinášajú žiakovi radosť a potešenie. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.
	Formulovanie a zdôvodnenie čitateľských preferencií	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>knih, radosť a potešenie</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>osobné záujmy a potreby, čítanie</i>	Zdôvodniť výber zvolenej knihy na čítanie. Sformulovať čitateľské preferencie.
	Vyjadrovanie postoja a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pocit, myšlienka, zážitok, text, ilustrácia, verbálne a neverbálne vyjadrenie</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>bohatstvo – chudoba, čítanie - rozprávka</i>	Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne.
	Čítanie rozprávok, príbehov, povestí a mýtov viažucich sa k histórii obce alebo regiónu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, téma, literárny hrdina</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>bohatstvo - chudoba, čítanie - povesť, báj, mýty</i>	Čítať rozprávky, príbehy, povesti a mýty viažuce sa k histórii obce alebo regiónu.
	Stvárnenie obsahu textu metódami tvorivej dramatiky,	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, tvorivá dramatika, dramatizácia, improvizácia, bábková hra,</i>	Stvárniť obsah textu metódami tvorivej dramatiky (dramatizácia, bábková hra,

	výtvarnými alebo hudobnými činnosťami	<i>rekvizita, herec, herečka, režisér, scenárista, divadelná hra, rozhlasová hra</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>pomoc ľuďom, tvorivá dramatika - bábková hra, dramatizácia, improvizácia, výtvarné a hudobné činnosti</i>	pohybová improvizácia...), výtvarnými alebo hudobnými činnosťami. Predniesť text s výraznou intonáciou a s citovým prežívaním v rámci svojich schopností. Dramatizovať vybrané texty aj s pomocou zástupných rekvizít.
	Formovanie empatie, súcitu, hodnôt, postojov a medzikultúrneho porozumenie na základe čítaného alebo počúvaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, čítanie, počúvanie</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>pomoc ľuďom v núdzi, empatia, súcit, hodnota, postoj, porozumenie, čítať / počúvať - báseň, ľudová rozprávka, báj, bájka</i>	Formovať empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu.
	Spoznávanie ďalších tém slovenských a svetových autorov alebo v literárnej tvorbe národnostných menšín a v ľudovej slovesnej tvorbe	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>autor, téma, ľudové slovesné dielo, národnostná menšina</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>ľudové zvyky, humor, spoločné a odlišné vlastnosti ľudí, čítanie a počúvanie - bájka, riekanka, hádanka, ľudová pieseň</i>	Spoznávať ďalšie témy v dielach slovenských a svetových autorov alebo v literárnej tvorbe národnostných menšín a v ľudovej slovesnej tvorbe.
	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>zážitok, text, kniha, časopis</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>láska a vzťah k blízkej osobe – čítanie básní, rozprávka,</i>	Prežívať sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch.
	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez divadelné, filmové, rozhlasové a iné spracovanie literárnych diel (návšteva divadelného a filmového predstavenia)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>zážitok, divadlo, film, literárne dielo</i> <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> <i>dobro, zlo, sledovanie literárneho diela, svet filmu a divadla - filmová/divadelná rozprávka, rozprávanie</i>	Prežívať sprostredkovaný umelecký zážitok cez filmové, rozhlasové, divadelné a iné spracovanie literárnych diel. Zdieľať ústnou aj písomnou formou zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania.

<p>Samostatný /sebavedomý čitateľ</p>	<p>Orientácia v zdrojoch na čítanie, rozširovanie čitateľského teritória o elektronické zdroje, vlastný výber kníh a časopisov na čítanie</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> kniha, časopis, čítanie, komiks <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> sebahodnotenie, osobné záujmy a potreby, čítanie – kniha, komiks</p>	<p>Orientovať sa v zdrojoch na čítanie. Rozširovať čitateľské teritórium o elektronické zdroje. Zrealizovať vlastný výber kníh a časopisov na čítanie. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania.</p>
	<p>Rozširovanie čitateľského teritória (obrazové knihy, komiks, obrazové encyklopédie)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> čítanie, kniha, časopis, encyklopédia <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> obrazové knihy, komiks, obrazové encyklopédie, čítanie</p>	<p>Rozširovať čitateľské teritórium vlastným a cieľným výberom kníh a časopisov. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu.</p>
	<p>Samostatné budovanie čitateľského portfólia, vedenie podrobnejších záznamov v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a jeho pokrokoch</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> portfólio, kniha, čitateľ <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> budovanie čitateľského portfólia, vedenie záznamov, sebahodnotenie</p>	<p>Samostatne vytvárať čitateľské portfólio. Viesť podrobnejšie záznamy v rôznych formách a podobách o knihách, o svojom čítaní a pokrokoch.</p>
	<p>Aktívne vyhľadávanie a využívanie aj iných dostupných druhov knižníc (okrem triednej knižnice aj školská knižnica alebo mestská/obecná knižnica)</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> kniha, časopis, knižnica – školská, mestská/obecná <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> osobné záujmy a potreby, návšteva knižnice</p>	<p>Aktívne vyhľadávať a využívať dostupné druhy knižníc (školská knižnica, mestská/obecná knižnica) vo svojom okolí. Vyberať knihy na čítanie podľa svojho záujmu.</p>
<p>Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu</p>	<p>Hodnotenie vlastného porozumenia textu žiakom v nadväznosti na monitorovanie kvality čítania (Viem, čo text hovorí?, Rozumiem obsahu textu?,</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> text, kvalita, čítanie, <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> sebahodnotenie, čítanie - rozprávka</p>	<p>Monitorovať kvalitu čítania. Hodnotiť vlastné porozumenie textu a pokroky v čítaní.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 23
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Viem ho prerozprávať?, Dokážem predvídať pokračovanie?)		
	Hľadanie prípadného neporozumenia (neznámy kontext, nezrozumiteľné vyjadrenia, slovná zásoba)	<i>Termíny a pojmy: text, obsah, význam, porozumenie, neporozumenie, Tematické okruhy a textová realizácia: sebahodnotenie, čítanie - povesť</i>	Vnímať porozumenie /neporozumenie obsahu a významu prečítaného textu. Hľadať príčinu prípadného neporozumenia textu.
	Tvorenie vlastných interpretačných otázok k textu	<i>Termíny a pojmy: text, otázka, porozumenie, úlohy, témy, život Tematické okruhy a textová realizácia: sebahodnotenie, čítanie /počúvanie - báseň, rozprávka</i>	Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu na jeho porozumenie. Riešiť úlohy k prečítaným textom.

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

5 vyučovacích hodín týždenne – 165 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

1 vyučovacie hodiny týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 198 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 24
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ciele predmetu

- poznať abecedu, zoradiť slová v abecednom poradí podľa pokynov
- rešpektovať pravidlá slovenského pravopisu a uplatniť pri písaní všetky osvojené pravopisné pravidlá
- pracovať so slovníkmi, encyklopédiami, telefónnym zoznamom...
- pracovať s textom, čítať s porozumením, rozlišovať tému, hlavnú myšlienku
- objavovať rôzne slohové útvary a žánre /list, oznam, správa, SMS, email, inzerát, pozvánka, reklama a iné.../
- pracovať s vybranými slovami
- rozumieť základným literárnym pojmom, vedieť ich rozlíšiť
- objavovať krásu umeleckého textu, poznať ľudové a autorské rozprávky
- recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti
- pracovať tvorivo s literárnym textom a vyjadrovať svoje pocity z prečítaného textu
- identifikovať literárne postavy, vedieť opísať ich vlastnosti
- rozdeliť postavy na hlavné a vedľajšie
- pozorne počúvať komunikačného partnera
- viesť jednoduchý dialóg v súkromnom a verejnom prostredí s pravidelným striedaním replík vecne a sociálne primeraným spôsobom
- uplatniť pri hovorení pravidlá spisovnej výslovnosti
- vyrozprávať reálny alebo vymyslený príbeh
- pripraviť a predniesť primeraný hovorený prejav
- správne využívať v texte slová podobného a opačného významu, slová nadradené a podradené
- vytvárať dvojice slov s opačným významom, vedieť používať synonymá a antonymá
- pomocou predpôň vytvárať nové slová
- napísať jednoduchý opis pracovného postupu, predmetu, živočícha a blízkej osoby
- zostaviť otázky pri opise živočícha, opísať ho podľa obrázka
- použiť čiarku v jednoduchej vete
- poznať správnu interpunkciu na konci jednoduchých viet
- správne intonovať oznamovacie, rozkazovacie, opytovacie, zvolacie a želacie vety

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 25
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

- poznať slovné druhy a vedieť ich rozdeliť
- skloňovať písomne i ústne, ovládať pádové prípony, dopĺňať i/y v N sg. a pl.
- poznať pojem časovanie a tvary slovesa
- rozlišovať všeobecné a vlastné podstatné mená
- predvídať pokračovanie príbehu z počutého alebo prečítaného príbehu
- čítať s porozumením vety primeranej náročnosti
- prerozprávať obsah prečítaného a počúvaného textu
- identifikovať v texte to, čo žiaka zaujalo
- stvárniť obsah literárneho textu tvorivou dramatikou s pomocou učiteľa
- riešiť úlohy spojené s prečítaným textom
- rozvíjať čitateľskú gramotnosť prostredníctvom mimočítankového čítania
- rešpektovať viacjazyčné prostredie, podporovať spolužiakov s iným materinským jazykom

Obsahový štandard			Výkonový štandard
<u>Komponenty</u> Tematický celok:	Téma:	<u>Termíny a pojmy</u> <u>Tematické okruhy a textová realizácia</u>	
<u>1.Komunikačná interakcia</u> Komunikačné zvyklosti a viacjazyčnosť	Získavanie informácií o iných jazykoch, najmä o inom materinskom jazyku spolužiakov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>komunikácia, materinský jazyk, druhý jazyk</i>	Porovnávať komunikačné zvyklosti v slovenčine a v inom jazyku. Nadviazať kontakt s komunikačným partnerom. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Skupinový dialóg o viacjazyčnosti spolužiakov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>dialóg, druhý jazyk</i>	Komunikovať s rešpektom so spolužiakmi y viacjazyčného prostredia. Iniciovať a viesť komunikáciu v skupine rovesníkov. Viesť dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu.

Dialogická komunikácia a kooperácia	Stavba dialógu: nadviazanie kontaktu, obsah dialógu - striedanie replík, ukončenie kontaktu	<i>Termíny a pojmy: dialóg, stavba dialógu, nadviazanie kontaktu, striedanie v dialógu, ukončenie kontaktu</i>	Pozorne počúvať partnera v dialógu a reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera.
	Používanie jednoduchých argumentov na podporu názoru, rozlišovanie medzi faktami a domnienkami	<i>Termíny a pojmy: argument, názor, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera a primerane reagovať na jeho repliky. Rešpektovať názor komunikačného partnera. Viesť dialóg s komunikačným partnerom zdvorilo a s rešpektom.
	Rozlišovanie priameho a sprostredkovaného dialógu v súkromnom a vo verejnom prostredí	<i>Termíny a pojmy: dialóg, súkromné prostredie komunikácie, verejné prostredie komunikácie</i>	Aktívne počúvať komunikačného partnera, neskákať do reči, povzbudiť, pochváliť a oceniť ho. Vyjadriť súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom. Poznať riziká dialógu vo verejnom a internetovom prostredí. Viesť dialóg vo verejnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom.
Korešpondencia	Nácvik písania základných žánrov korešpondencie: list, jednoduchý e-mail	<i>Termíny a pojmy: súkromné prostredie komunikácie, korešpondencia: list, e-mail</i>	Používať základné žánre korešpondencie. Napísať rukou písaný list v bežnej komunikácii. Napísať jednoduchý e-mail v bežnej komunikácii.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Rozširovanie slovnej zásoby prostredníctvom aktuálnych tém dialógu a riešenia vecných problémov	<i>Termíny a pojmy: slovo, slovná zásoba, téma, dialóg, rozhovor, domov, rodina, problém</i>	Používať vhodné a primerané slová v dialógu na tému domov (rodina). Rozširovať slovnú zásobu prostredníctvom riešenia vecných problémov. Používať vhodné a primerané slová pri riešení vecných problémov. Vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy, zdôvodniť ho, prípadne pozmeniť.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 27
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Používanie viet a jednoduchých súvetí pri vyjadrovaní rôznych komunikačných zámerov	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>veta, súvetie, komunikačný zámer</i>	Uplatňovať spisovnú výslovnosť (splývavá výslovnosť, výslovnosť predložkových spojení, výslovnosť spoluhlásky v) v komunikácii. Využiť na komunikáciu situačne vhodný komunikačný kanál (pod dohľadom učiteľa alebo iného dospelého).
	Uplatňovanie vhodnej melódie, dôrazu a pohybových prostriedkov pri vedení dialógu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>dialóg, pravidlá spisovnej výslovnosti a pravopisné pravidlá, melódia (klesavá, stúpavá), mimika, gestá, dôraz, prízvuk, neverbálna komunikácia, reč tela, pohyb</i>	Uplatňovať a rozlišovať melódiu viet (klesavá, stúpavá), dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu. Primerane používať „reč tela“ počas rozhovoru.
	Uplatňovanie osvojených pravopisných pravidiel v rukou písanej a v elektronickej korešpondencii	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>pravopis, pravopisné pravidlá</i>	Používať základné žánre korešpondencie.
2.Hovorená produkcia Príprava a prednes hovoreného prejavu	Rozlišovanie spontánneho a pripraveného hovoreného prejavu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>hovorený prejav, spontánny a pripravený hovorený prejav</i>	Rozlíšiť spontánny a pripravený hovorený prejav. Predniesť jednoduchý rečnícky prejav.
	Samostatný výber témy prejavu a zdôvodnenie výberu podľa komunikačného zámeru	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>hovorený prejav, téma, komunikačný zámer</i>	Vybrať tému prejavu a zdôvodniť výber podľa komunikačného zámeru.
	Zhromažďovanie informácií potrebných na rozvíjanie témy a uvedenia zdroja informácií	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>slovná zásoba, informácia, téma</i>	Zhromaždiť potrebné informácie k téme hovoreného prejavu. Uviesť zdroj informácií k danej téme.
	Súvislé a myšlienково ucelené rozvíjanie témy podľa komunikačného zámeru: informovať, vyrozprávať, opísať, zdôvodniť, emocionálne pôsobiť	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>téma, myšlienka, komunikačný zámer, informácia, rozprávanie, opis</i>	Rozvíjať tému podľa komunikačného zámeru súvisle a myšlienково ucelene napr. informovať, vyrozprávať, opísať. Sformulovať jednoduchú ústnu informáciu. Vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením.

			Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.
	Používanie jednoduchých argumentov na podporu názoru, rozlišovanie medzi faktami a domnienkami	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>názor, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka</i>	Vyjadriť názor na bežné alebo aktuálne témy a zdôvodniť ho.
Reflexia hovoreného/počúvaného prejavu	Využitie jednoduchých grafických nástrojov na vylepšenie štruktúry textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, grafický nástroj</i>	Využívať jednoduché grafické nástroje na vylepšenie štruktúry textu.
	Kladenie otázok k obsahu a jazyku počúvaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kontrolná otázka k textu, odpoveď, počúvaný text</i>	Vypočúť si hovorený prejav a klásť otázky k jeho obsahu a jazyku. Vysloviť predpoklady k obsahu počúvaného prejavu.
	Kladenie otázok, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>kontrolná otázka k textu, text, tvorenie textu</i>	Aktívne a s rešpektom počúvať hovorený prejav iných. Klásť otázky k obsahu a k jazyku prejavu, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu. Upraviť obsahovú a jazykovú stránku hovoreného prejavu.
Žánre hovoreného textu	Tvorenie informačných textov určených pre verejné (školské) prostredie: oznam, správa (napr. do školského rozhlasu), jednoduchá odborná informácia	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>informácia, text, súkromná, verejná a školská komunikačné prostredie, oznam, správa, odborná informácia</i>	Sformulovať jednoduchý informačný text pre verejné (školské) prostredie oznam. Sformulovať jednoduchý informačný text pre verejné (školské) prostredie správa.
	Rozprávanie prežitej skúsenosti, objasňovanie udalosti, plánovanie udalosti, reálny alebo vymyslený príbeh so záplatkou a jej riešením	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>rozprávanie, skúsenosť, udalosť, príbeh so záplatkou, časová postupnosť, príčina a následok</i>	Vyrozprávať príbeh so zápletkou a jej riešením.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 29
------------------------------	---	-------------------------------

	Tvorenie jednoduchého opisu pracovného postupu a základných typov statického opisu: opis predmetu, opis osoby, živočícha alebo prostredia na základe priameho pozorovania	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>opis predmetu, opis osoby, opis živočícha, opis prostredia, pozorovanie</i>	Sformulovať jednoduchý opis pracovného postupu. Sformulovať jednoduchý opis predmetu, osoby, živočícha na základe priameho pozorovania.
	Vyjadrenie názoru na bežnú alebo aktuálnu tému, jeho zdôvodnenie, prípadne pozmenenie názoru na základe argumentov spolužiakov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>názor, téma, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka</i>	Vyjadriť názor na zvolenú tému a zdôvodniť ho. Sformulovať prípadné pozmenenie názoru na základe argumentov spolužiakov.
	Nácvik jednoduchého rečnickeho prejavu s informačnou funkciou: pozvanie na školské/záujmové podujatie, sprevádzanie návštevy po škole, obci	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>rečnicke prejav, informácia, pozvanie na podujatie, verejný prejav: pozvanie, sprevádzanie</i>	Predniesť jednoduchý rečnicke prejav s informačnou funkciou: pozvanie na školské/záujmové podujatie.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Používanie vetných a súvetných celkov pri rozvíjaní témy s konkrétnym komunikačným zámerom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>téma, rozvíjanie témy, veta, súvetie, komunikačný zámer</i>	Používať vetné a súvetné celky pri rozvíjaní témy s konkrétnym komunikačným zámerom.
	Používanie vhodnej slovné zásoby podľa témy a komunikačného zámeru textu (oslovenia, emocionálne slová a frazémy, primerané odborné a abstraktné slová)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovná zásoba, téma, text, komunikačný zámer, oslovenie, citovo zafarbené slová, ustálené slovné spojenia, odborné slová</i>	Používať vhodnú slovnú zásobu podľa témy a komunikačného zámeru (oslovenia, emocionálne slová).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 30
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Porovnávanie a odlišovanie spisovných a slangových slov (s oporou o jazykové slovníky)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>spisovná výslovnosť, slangové slová, spisovné slová, jazykové slovníky</i>	Porovnať a odlišovať spisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky).
	Porovnávanie a odlišovanie spisovných a nespisovných tvarov (podľa ich používania v danom regióne)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>spisovná výslovnosť, nespisovné slová, spisovné slová, región, nárečové slová</i>	Porovnať a odlišovať spisovné a nespisovné tvary (podľa ich používania v danom regióne).
	Zdokonaľovanie zvukovej a pohybovej stránky hovorového prejavu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>pravidlá spisovnej výslovnosti, melódia, prízvuk, dôraz, prestávka, mimika, gestá</i>	Uplatniť v hovorenom prejave situačne vhodné jazykové, zvukové a pohybové prostriedky.
3.Písaná produkcia Proces tvorenia textu	Výber vhodného slohového postupu na vyjadrenie zamýšľaného obsahu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>písaný text, obsah, slohový postup, citovo zafarbené slová, ustálené slovné spojenia,</i>	Zvoliť vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu.
	Využívanie viacerých spôsobov zhromažďovania jazykového materiálu (slov, slovných spojení a vetných celkov) k zvolenej téme	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>téma, zhromažďovanie jazykového materiálu – slovo, slovné spojenie, vetné celky</i>	Zhromaždiť viacerými spôsobmi jazykový materiál k zvolenej téme.
	Tvorenie konceptu a upravovanie obsahu, členenia a jazyka textu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>tvorenie textu, koncept, úprava textu, obsah, členenie textu, osnova, odsek</i>	Členiť text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	Grafická úprava textu (aj pomocou základných možností textového editora)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>pravopis a pravopisné pravidlá, čiarka v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí, interpunkčné znamienka v priamej reči</i>	Uplatniť grafické zručnosti pri úprave formálnej stránky napísaného textu. Upraviť obsahovú, kompozičnú a jazykovú stránku napísaného textu.
Metakognitívne procesy pri písaní textu	Plánovanie vhodného postupu pri tvorbe textu	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>tvorenie textu – koncept, úprava textu, oprava textu, slovosled, zrozumiteľnosť textu</i>	Zvoliť si vhodný postup pri tvorbe textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.

	Použitie základných stratégií na vylepšenie písaného textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, tvorenie textu</i>	Upraviť obsahovú, kompozičnú a jazykovú stránku napísaného textu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	Experimentovanie s rôznymi nápadmi pri tvorení textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>tvorenie textu, písaný text, nápady, rozvíjanie témy, jazykové slovníky</i>	Klástť otázky, ktoré rozvíjajú vlastné nápady alebo nápady spolužiakov pri tvorení textu.
Žánre písaného textu	Písanie informačných textov určených pre verejné (školské) prostredie: oznam, správa, rukou písaná alebo elektronická pozvánka na školské / záujmové podujatie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, informácia: oznam, správa, pozvánka; školské prostredie, záujmové podujatie</i>	Napísať jednoduchý informačný text pre školské prostredie - oznam, správa, rukou písaná alebo elektronická pozvánka na školské / záujmové podujatie.
	Stručné písomné zhrnutie odborných informácií	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písaný text, informácia, odborné slová, odborná informácia</i>	Stručne písomne zhrnúť odborné informácie. Využiť písanie pri učení sa.
	Písanie reálneho alebo vymysleného príbehu so zápletkou a jej riešením (vyjadrenie zámernosti konania postáv, začlenenie opisných častí do príbehu)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>písanie, rozprávanie, reálny a vymyslený príbeh, skúsenosť, udalosť, zápletka, vyriešenie zápletky, časová postupnosť, príčina a následok, priama reč</i>	Napísať jednoduché rozprávanie, v ktorom vyjadrí reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením. Pri písaní rozprávania uplatňovať časovú postupnosť.

	Vytvorenie jednoduchého opisu pracovného postupu s využitím podporného obrazového materiálu	<i>Termín a pojmy: opis, jednoduchý opis pracovného postupu</i>	Vytvoriť jednoduchý opis pracovného postupu. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	Vytvorenie opisu predmetu, osoby, živočícha alebo prostredia na základe pozorovania	<i>Termín a pojmy: opis, text, opis predmetu, opis osoby, živočícha, prostredia, pozorovanie</i>	Napísať jednoduchý opis predmetu alebo blízkej osoby, živočícha alebo prostredia na základe pozorovania. Opísať objekty vystavené priamemu pozorovaniu.
	Písomné vyjadrenie názoru na bežnú alebo aktuálnu tému a jeho zdôvodnenie	<i>Termín a pojmy: písaný text, téma, názor, zdôvodnenie názoru, fakt, domnienka</i>	Použiť vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru. Sformulovať písomné argumenty na podporu svojho postoja k téme.
	Sebavyjadrenie prostredníctvom primeraných techník tvorivého písania	<i>Termín a pojmy: text, písanie, tvorivosť</i>	Využívať primerané techniky tvorivého písania na sebavyjadrenie žiaka. Vytvoriť súvislý písaný alebo obrazovo- písaný text na sebavyjadrenie žiaka.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Vyjadrovanie myšlienok prostredníctvom vetných a súvetných celkov	<i>Termíny a pojmy: myšlienka, veta, súvetie</i>	Písaním vo vetách a v jednoduchých súvetiach vyjadriť svoje myšlienky.
	Uplatňovanie prostriedkov nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie, opakovanie rovnakých tvarov slovesa, slovotvorne súvisiace slová)	<i>Termíny a pojmy: text, slovo, slovná zásoba, veta, nadväzovanie viet, synonymá, sloveso</i>	Uplatňovať základné prostriedky nadväzovania viet v texte – pripájacie častice, synonymá, rovnaký tvar slovesa.
Osvojovanie a uplatňovanie pravopisu	<u>Fonematický pravopis:</u> automatizácia získaných	<i>Termíny a pojmy: pravopis a pravopisné pravidlá</i>	Uplatňovať fonematický pravopis a získané

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 33
------------------------------	---	-------------------------------

	pravopisných zručností		pravopisné pravidlá v písomnom prejave.
	<u>Sémantický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností; pravopis ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vlastné a všeobecné podstatné meno, geografický názov, pravopis vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy v prepojení s učivom ďalších vzdelávacích oblastí)</i>	Uplatňovať pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy).
	<u>Etymologický pravopis:</u> automatizácia získaných pravopisných zručností; pravopis i/y, í/ý po obojakých spoluhláskach v ďalších domácich slovách, pravopis ďalších prevzatých slov podľa potrieb použitia slov v písaných textoch	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>obojaké spoluhlásky, pravopis po obojakých spoluhláskach: vybrané slová, príbuzné slová, prevzaté slová,</i>	Napísať správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich slov.
	<u>Morfematický pravopis:</u> delenie spoluhlások podľa znelosti ako východisko uplatňovania morfematického pravopisu pri spodobovaní, pravopis pri spodobovaní spoluhlások na konci slova, na začiatku slova a vnútri slova, pravopis pádových koncoviek podstatných mien a prídavných mien; pravopis ďalších slovesných tvarov a slovtvorných prípon	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>znelé spoluhlásky, neznelé spoluhlásky, spodobovanie na konci slova, na začiatku slova a vnútri slova, tvar slova, pádová otázka, pádová koncovka, skloňovací vzor, tvary slovesa, slovtvorná prípona</i>	Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá- pravopis po obojakých spoluhláskach, pravopis pri spodobovaní. Pravopisne správne písať pádové koncovky podstatných mien a prídavných mien. Správne písať ďalšie slovesné tvary. Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá – písanie slovtvorných prípon.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 34
------------------------------	---	-------------------------------

	<u>Gramatický pravopis:</u> rozlišovanie nominatívu jednotného a množného čísla pri prídavných menách, ktoré sa skloňujú podľa vzoru pekný	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>pravopis a pravopisné pravidlá</i>	Uplatniť pri písaní osvojené pravopisné pravidlá.
	<u>Interpunkčný pravopis:</u> písanie čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí, písanie interpunkčných znamienok v priamej reči	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>veta, čiarka, písanie čiarky v jednoduchej vete a v jednoduchom súvetí, písanie interpunkčných znamienok v priamej reči</i>	Písať správne čiarku v jednoduchej vete. Písať čiarku v jednoduchom súvetí. Správne písať interpunkčné znamienka v priamej reči.
4.Vecná recepcia Porozumenie textu	Úlohy na porozumenie doslovným (explicitným) informáciám v texte: vymenovanie faktov, objasňovanie nových pojmov, identifikovanie kľúčových informácií a slov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, význam, fakt, informácia, reprodukcia, doslovné informácie v texte</i>	Porozumieť doslovnému významu textu cez riešenie úloh. Reprodukovať (prečítaný/vypočutý) text. Čítať krátke vecné texty a porozumieť doslovným informáciám. Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Vysvetliť význam nových slov z textu.
	Úlohy na vyvodzovanie implicitných informácií z textu (vytváranie inferencií): hľadanie súvislostí medzi informáciami v texte, prepájanie informácií z textu s doterajšími znalosťami a skúsenosťami žiaka, objasňovanie informácií, formulovanie predpokladov a ich overovanie; vyjadrovanie názoru a jeho jednoduché zdôvodnenie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, význam, porozumenie textu, vyvodzovanie informácií z textu, členenie textu</i>	Identifikovať doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte. Vyvodiť implicitné informácie z počúvaného a z čítaného textu. Prepojiť získané informácie so svojimi doterajšími znalosťami a skúsenosťami.

	Rozpoznávanie štruktúry textu: úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte, členenie textu na časti pomocou osnovy	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, štruktúra textu, veta, odsek, osnova</i>	Riešiť úlohy na porozumenie nadväznosti viet a odsekov v texte. Členiť text na časti pomocou osnovy.
	Využitie osnovy pri reprodukcii textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, reprodukcia, osnova, informácia</i>	Využiť osnovu pri reprodukcii textu alebo pri využití získaných informácií vo vlastnom texte.
Metakognitívne procesy pri recepcii vecného textu	Reflexia neporozumenia a jeho príčin: identifikovanie nejasností, kladenie otázok, hľadanie odpovedí	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie, neporozumenie, otázka, odpoveď</i>	Hodnotiť vlastné neporozumenie textu a jeho príčin. Identifikovať nejasnosti v texte. Posúdiť mieru vlastného porozumenia a použiť základné stratégie na zlepšenie porozumenia textu. Klást vhodné otázky k textu a hľadať odpovede k otázkam.
	Plánovanie – vymedzenie potrebného času, voľba vhodného postupu pri práci s textom	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, vlastne porozumenie textu (sledovanie, hodnotenie, plánovanie, stratégie)</i>	Vymedziť potrebný čas a zvoliť vhodný postup pri práci s textom.
	Samostatné používanie jednoduchých postupov a stratégií učenia sa z textu	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, porozumenie textu,</i>	Využiť získané informácie pri učení sa, v bežnom živote alebo pri záujmových aktivitách.
	Stručné súhrny kľúčových informácií a poznatkov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>vecný text, kľúčová informácia</i>	Stručne zhrnúť kľúčové informácie z vecného textu.

<p>Žánre vecného textu</p>	<p>Porozumenie informačným žánrom: odborná informácia, úradná pozvánka, úradný oznam, jednoduchá mediálna správa</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>informačný text, odborná informácia, úradný oznam (pozvánka, jednoduchá mediálna správa), digitálny text (webová stránka, digitálna encyklopédia, prezentácia)</i></p>	<p>Vyhľadať kľúčové informácie v úradnom ozname, v úradnej pozvánke a jednoduchej mediálnej správe. Vyvodiť informácie z nesúvislého, obrazovo-písaného a primeraného digitálneho textu.</p>
	<p>Porozumenie nesúvislým informačným žánrom: jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, diagram, schéma, náčrt</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>nesúvislé informačné texty: jazykový slovník, cestovný poriadok, graf, mapa, diagram, schéma, náčrt</i></p>	<p>Využiť získané informácie pri učení sa, v bežnom živote alebo pri záujmových aktivitách.</p>
	<p>Rozpoznanie základných znakov rozprávacieho textu: subjektívnosť, časová postupnosť, príčina a následok</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, rozprávanie, dejová postupnosť, časová postupnosť, príčina, následok</i></p>	<p>Identifikovať rozprávací text. Charakterizovať znaky rozprávacieho textu. Odlíšiť texty podľa komunikačného zámeru.</p>
	<p>Porozumenie príbehu so zápletkou a jej riešením, porozumenie zámernosti konania postáv a funkcie opisných častí v bežnom (neumeleckom) rozprávaní</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>porozumenie textu, príbeh so zápletkou a jej riešením,</i></p>	<p>Žiak vie vyvodiť implicitné informácie v počúvanom a v čítanom texte. Porozumieť príbehu so zápletkou, konaniu postáv a funkciám opisných častí v bežnom rozprávaní.</p>
	<p>Rozpoznanie základných znakov opisného textu: vymenúvanie a usporiadanie znakov opisovaného javu alebo postupnosti opisovaných dejov, odlíšenie hlavných a vedľajších znakov</p>	<p><u>Termíny a pojmy:</u> <i>opisný text, opis, znaky javu</i></p>	<p>Identifikovať opisný text. Vymenovať a usporiadať znaky opisovaného javu. Odlíšiť texty podľa komunikačného zámeru</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 37
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Porozumenie jednoduchým opisným žánrom: opis pracovného postupu, základné typy statického opisu (opis predmetu, osoby, živočích, prostredia)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>opisný text, opis, statický opis predmetu (osoby, živočích alebo prostredia) opis pracovného postupu</i>	Identifikovať základné typy statického opisu. Jednoducho opísať predmet (osobu, živočích, prostredie).
	Porozumenie primeraným digitálnym textom s odbornou funkciou: digitálne encyklopédie, webové stránky, prezentácie, inštruktážne videá	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>digitálny text, webová stránka, digitálna encyklopédia, prezentácia, inštruktážne video</i>	Porozumieť digitálnym textom (webová stránka, digitálne encyklopédie, prezentácie, inštruktážne videá). Vyvodiť informácie z primeraného digitálneho textu. Reprodukovat' a zhrnúť získané informácie. Odlíšiť texty podľa komunikačného zámeru.
	Porozumenie primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym) a ich presvedčacej funkcii	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>reklama (presvedčacia funkcia), reklamný text, médiá, rozhovor</i>	Identifikovať reklamu v médiách. Porozumieť primeraným reklamným textom (písaným, auditívnym alebo audiovizuálnym). Viesť rozhovor o jej presvedčacej funkcii. Odlíšiť texty podľa komunikačného zámeru.
	Porozumenie jednoduchých rečníckych prejavov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>verejný prejav, rečnícky prejav</i>	Porozumieť jednoduchým rečníckym prejavom. Vyjadriť svoj názor na počúvaný/ čítaný text a zdôvodniť ho.
Komunikačné prostriedky a pravidlá	Rozoznávajúce prostriedkov nadväzovania viet v texte (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie, opakovanie rovnakých tvarov slovesa, slovotvorne súvisiace slová) Identifikovanie slov	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovo, veta, nadväzovanie viet, častice, slovotvorné hniezdo, slovotvorný základ, slovotvorná prípona, slovotvorná prepona, základové slovo, odvodené slovo</i>	Identifikovať v texte prostriedky nadväzovania viet (pripájacie častice, opakovanie slov, synonymické opakovanie).

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 38
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	z rovnakého slovtvorného hniezda v texte, pozorovanie predponového a príponového tvorenia slov		
	Úloha vetnej stavby pri porozumení textu: rozvíjanie slovesa vo vete a vyjadrovanie rôznych syntaktických významov (kto, čo, aký, kde, kedy, ako)	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>jednoduchá veta, porozumenie textu, sloveso</i>	Použiť pri porozumení textu primerané znalosti vetných a súvetných celkov, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov.
	Úloha súvetnej stavby pri porozumení textu: základné typy jednoduchého súvetia v podobe vetných modelov (V1 spojka V2), bez použitia terminológie	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>jednoduchá veta, súvetie, jednoduché súvetie, spojky</i>	Poznať základné typy jednoduchého súvetia. Poznať spojky v jednoduchom súvetí. Použiť pri porozumení textu primerané znalosti vetných a súvetných celkov, slovnej zásoby a lexikálnych vzťahov.
	Základné poznávanie významu a funkcie všetkých slovných druhov v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>slovné druhy, podstatné mená, prídavné mená, zámená, číslovky, slovesá, príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia, text</i>	Poznať prvotnú predstavu o slovných druhoch. Poznať význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte.
	Rozlišovanie slovesného času a spôsobu v texte	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>text, časovanie, slovesá, osoba; prítomný, budúci a minulý čas,</i>	Poznať pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách prítomného, budúceho a minulého času. Slovesný spôsob. Rozlišovať tvary sloves v texte.
	Pojem skloňovanie a pádové otázky, gramatické kategórie podstatných a prídavných	<u>Termíny a pojmy:</u> <i>podstatné meno, prídavné meno, skloňovanie – pádové otázky, gramatické</i>	Skloňovať podstatné a prídavné mená. Určovať gramatické kategórie - rod, číslo, pád u podstatných a prídavných mien.

	mien (rod, číslo, pád)	kategórie – rod, číslo, pád	
	Významová a formálna spájateľnosť podstatného a prídavného mena	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>podstatné meno, prídavné meno, spojitosť, , gramatické kategórie – rod, číslo, pád</i>	Identifikovať významovú a formálnu spojitosť medzi podstatným a prídavným menom v texte.
	Základné rozlišovanie skloňovacích vzorov podstatných mien (ako východisko pravopisu pádových koncoviek)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>tvar slova, skloňovací vzor, podstatné mená, pravopis, pádové koncovky</i>	Rozlišovať skloňovacie vzory podstatných mien.
	Základné rozlišovanie skloňovacích vzorov prídavných mien pekný a cudzí (ako východisko pravopisu pádových koncoviek)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>skloňovací vzor, prídavné mená, pravopis, pádové koncovky</i>	Rozlišovať vzory prídavných mien – pekný, cudzí.
5.Zážitková recepcia Čítanie s porozumením	Samostatné prerozprávanie obsahu čítaného a počúvaného textu s jednou dejovou líniou s obrazom alebo slovnou oporou a bez nej	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, dej, dejová línia</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>spravodlivosť - nespravodlivosť, čítanie, počúvanie literárneho textu</i>	Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text. Samostatne prerozprávať obsah čítaného a počúvaného textu s jednou dejovou líniou, s obrazom alebo slovnou oporou a bez nej.
	Orientácia v primerane náročných literárnych textoch, vyhľadávanie konkrétnych informácií, určenie ich dôležitosti vzhľadom na obsah textu, stručné zhrnutie informácií	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, informácia, obsah, filmová a televízna rozprávka, legenda, balada, poviedka, román, biografia</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>zdravý životný štýl</i>	Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text. Čítať s porozumením texty primeranej náročnosti. Predvídať pokračovanie príbehu z počutého alebo prečítaného textu. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému

			textu.
	Vysvetľovanie významu neznámych slov a slovných spojení	<p><u>Termíny a pojmy:</u> text, slovo, slovné spojenie</p> <p><u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> láska a vzťah k domovu, rodine, počúvanie lyrického /epického/ žánru</p>	Vysvetliť význam neznámych slov a slovných spojení v texte.
	Porozumenie literárnym pojmom, umeleckému zobrazeniu skutočnosti, obrazným a symbolickým významom slov: rytmus, personifikácia, epiteton, refrén, téma, rozprávač	<p><u>Termíny a pojmy:</u> rytmus, personifikácia, epiteton, refrén, téma, rozprávač, nonsense</p> <p><u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> bezpečnosť, ohrozenie a ochrana životného prostredia</p>	<p>Porozumieť literárnym pojmom (rytmus, refrén, téma, rozprávač).</p> <p>Identifikovať umelecké zobrazenie skutočnosti.</p> <p>Porozumieť obrazným a umeleckým významom slov (personifikácia, epiteton).</p>
	Porovnávanie informácií, motívov, udalostí z rôznych druhov umeleckých textov	<p><u>Termíny a pojmy:</u> umelecký text, motív</p> <p><u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov (divadelná hra, rozhlasová hra, rozprávka, legenda, báj, balada, poviedka, román, biografica, fantasy literatúra)</p>	Porovnať informácie, motívy, udalosti z rôznych umeleckých textov.
Čítanie pre zážitok	Čítanie kníh, ktoré žiakovi prinášajú radosť a potešenie (oblíbené knihy rôznych žánrov podľa vlastného výberu)	<p><u>Termíny a pojmy:</u> knihy, radosť a potešenie</p> <p><u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> osobné záujmy a potreby, čítanie, počúvanie a sledovanie rôznych typov textov a rôznych žánrov ľudovej slovesnej tvorby</p>	<p>Vybrať si samostatne a s pomocou knihy na čítanie a zdôvodniť svoj výber.</p> <p>Vyjadriť ako na nich text a čítanie pôsobia a opísať zážitok.</p> <p>Čítať knihy, ktoré prinášajú žiakovi radosť a potešenie.</p> <p>Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 41
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	Formulovanie a zdôvodnenie čitateľských preferencií	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>kniha, čitateľ</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>sebahotnotenie, osobné záujmy a potreby, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Zdôvodniť výber zvolenej knihy na čítanie. Sformulovať čitateľské preferencie.
	Formovanie vlastného čitateľského vkusu (aj na základe odporúčania rovesníkov a dospelých)	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>čitateľ, čitateľský vkus</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>pomoc ľuďom a zvieratám v núdzi, svet divadla, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Formovať vlastný čitateľský vkus. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Vybrať si samostatne aj s pomocou knihy na čítanie a zdôvodniť svoj výber.
	Sebapoznávanie, porovnávanie vlastných čitateľských aktivít a skúseností z čítania s rovesníkmi, hľadanie zhôd a rozdielov v rámci formovania čitateľskej komunity	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>divadelná hra, rozhlasová hra, filmová a televízna rozprávka</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>spoločné a odlišné vlastnosti ľudí, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Vyjadriť ako na žiaka text a čítanie pôsobí a opísať zážitok. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z čítania a počúvania textu primeraným spôsobom verbálne alebo neverbálne.
	Vyjadrovanie postoja a zdieľanie vlastných pocitov, myšlienok a zážitkov z textu a z ilustrácie verbálnym aj neverbálnym spôsobom	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>pocit, myšlienka, zážitok, text, ilustrácia, verbálne a neverbálne vyjadrenie</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>bohatstvo – chudoba, čítanie - rozprávka</i>	Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne.
	Čítanie rozprávok, príbehov, povestí a mýtov viažucich sa k histórii obce alebo regiónu, skúmanie, zaznamenávanie, porovnávanie, prezentovanie	<i>Termíny a pojmy:</i> <i>text, téma, rozprávka, príbeh, povesť, mýtus, literárny hrdina</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i> <i>ohrozenie a ochrana životného prostredia, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Čítať rozprávky, príbehy, povesti a mýty viažuce sa k histórii obce alebo regiónu. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Zdieľať svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným

			spôsobom verbálne aj neverbálne.
	Formovanie empatie, súcitu, hodnôt, postojov a medzikultúrneho porozumenie na základe čítaného alebo počúvaného textu	<i>Termíny a pojmy: text, čítanie, počúvanie</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: pomoc ľuďom v núdzi, empatia, súcit, hodnota, postoj, porozumenie, čítať / počúvať - báseň, ľudová rozprávka</i>	Identifikovať explicitné významy a vyvodiť základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu. Vyjadriť, ako na žiaka text a čítanie pôsobia a opísať zážitok. Zhodnotiť text na základe vlastných pocitov a prežívania. Formovať empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu.
	Sprostredkovanie umeleckého zážitku cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch	<i>Termíny a pojmy: zážitok, text, kniha, časopis</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: láska a vzťah k blízkej osobe</i>	Sprostredkovať umelecký zážitok cez rôzne formy spracovania textu v knihách a časopisoch.
	Uvedenie si autorstva a kontextu vzniku literárnych diel	<i>Termíny a pojmy: autor, dielo, kontext</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Uvedomiť si autorstvo a kontext vzniku literárnych diel.
Samostatný /sebavedomý čitateľ	Orientácia v zdrojoch na čítanie, rozširovanie čitateľského teritória o elektronické zdroje, vlastný spontánny a cielený výber kníh a časopisov na čítanie	<i>Termíny a pojmy: kniha, časopis, čítanie, komiks</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: sebahodnotenie, osobné záujmy a potreby, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Orientovať sa v zdrojoch na čítanie. Rozširovať čitateľské teritória o elektronické zdroje. Zrealizovať vlastný výber kníh a časopisov na čítanie. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania.
	Rozširovanie čitateľského teritória (obrazové knihy, pop-up knihy, komiks, grafické	<i>Termíny a pojmy: čítanie, kniha, časopis, encyklopédia</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia:</i>	Rozširovať čitateľské teritória vlastným a cieleným výberom kníh a časopisov. Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 43
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	novely, obrazové encyklopédie)	čítanie, počúvanie, sledovanie slovenskej a svetovej literatúry: obrazové knihy, pop-up knihy, komiks, obrazové encyklopédie	záujmu. Počúvať a prečítať s porozumením primerane náročný literárny text.
	Čítanie a reflexia čítania rôznych textov, stanovovanie individuálnych čitateľských cieľov a výziev v čítaní, formovanie jednoduchých rituálov	<u>Termíny a pojmy:</u> čítanie, kniha, cieľ, čitateľský rituál <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> čítanie, sebareflexia, osobné záujmy a potreby	Vyhľadávať knihy na čítanie podľa svojho záujmu a stanovovať si čitateľské ciele a výzvy v čítaní. Vytvárať otázky k čítanému a počúvanému textu.
	Uvažovanie o zobrazení postáv, faktov, dejov v texte v kontexte doby a kultúry, na základe doterajších znalostí vyjadrovanie názoru o prečítanom, pokusy o hodnotenie	<u>Termíny a pojmy:</u> čítanie, vyjadrenie názoru, text <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> sebahodnotenie, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov	Uvažovať o zobrazení postáv, faktov, dejov v texte v kontexte doby a kultúry. Vyjadrovať vlastný názor o prečítanom texte.
	Aktívne vyhľadávanie a využívanie aj iných dostupných druhov knižníc (okrem triednej knižnice aj školská knižnica alebo mestská/obecná knižnica)	<u>Termíny a pojmy:</u> kniha, časopis, knižnica – školská, mestská/obecná <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> osobné záujmy a potreby, návšteva knižnice	Aktívne vyhľadávať a využívať dostupné druhy knižníc (školská knižnica, mestská/obecná knižnica) vo svojom okolí. Vyberať knihy na čítanie podľa svojho záujmu. Odlíšiť jednotlivé žánre na základe štruktúrnych prvkov textu.
Metakognitívne procesy pri recepcii literárneho textu	Hodnotenie vlastného porozumenia textu žiakom v nadväznosti na monitorovanie kvality čítania (Viem, čo text hovorí?, Rozumiem obsahu textu?, Viem ho prerozprávať?, Dokážem predvídať pokračovanie?)	<u>Termíny a pojmy:</u> text, kvalita, čítanie, <u>Tematické okruhy a textová realizácia:</u> sebahodnotenie, čítanie (rôznych typov textov a žánrov)	Hodnotiť vlastné porozumenie textu a vlastné pokroky v čítaní. Monitorovať kvalitu čítania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 44
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	Hľadanie dôvodu prípadného neporozumenia (neznámy kontext, nezrozumiteľné vyjadrenia, slovná zásoba)	<i>Termíny a pojmy: text, obsah, význam, porozumenie, neporozumenie, kontext, slovná zásoba</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: sebahodnotenie, čítanie</i>	Vnímať porozumenie /neporozumenie obsahu a významu prečítaného textu. Hľadať príčinu prípadného neporozumenia textu.
	Tvorenie vlastných interpretačných otázok k textu	<i>Termíny a pojmy: text, otázka, porozumenie, úlohy, témy, život</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: sebahodnotenie, čítanie /počúvanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Tvoriť vlastné otázky k čítanému a počúvanému textu. Riešiť úlohy spojené s prečítaným textom.
	Plánovanie čítania a odhadovanie času na čítanie	<i>Termíny a pojmy: povesť, legenda, balada, báj, poviedka, román, biografica, komiks</i> <i>Tematické okruhy a textová realizácia: sebahodnotenie, čítanie rôznych typov textov a rôznych žánrov</i>	Plánovať čítanie a odhadovať čas potrebný na čítanie.

Kľúčové kompetencie na konci 2.cycku

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Slovenský jazyk a literatúra

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- komunikuje v spisovnom jazyku
- nadviaže kontakt s komunikačným partnerom
- rešpektuje názor komunikačného partnera
- vedie dialóg primerane téme, adresátovi a komunikačnému prostrediu
- aktívne počúva komunikačného partnera a primerane reaguje na jeho repliky, neskáče do reči, povzbudí, pochváli a ocení ho,

vyjadrí súhlas, pochvalu, ocenenie, námietku alebo nesúhlas sociálne primeraným spôsobom

- vedie dialóg vo verejnom, súkromnom a internetovom prostredí vecne a sociálne primeraným spôsobom
- používa vhodné a primerané slová pri riešení vecných problémov
- uplatňuje spisovnú výslovnosť v komunikácii
- využíva a rozlišuje melódiu viet, dôraz a pohybové prostriedky počas vedenia dialógu
- primerane používať „reč tela“ počas rozhovoru
- prednesie jednoduchý rečnícky prejav pred žiackym kolektívom v triede (alebo pred celou školou)
- sformuluje jednoduchú ústnu informáciu
- vyrozpráva príbeh so zápletkou a jej riešením
- napíše jednoduchý opis predmetu alebo blízkej osoby na základe pozorovania
- porovnáva a odlišuje spisovné, nespisovné a slangové slová (s oporou o jazykové slovníky)
- používa vhodný žáner písaného textu podľa komunikačného zámeru
- volí vhodný slohový postup na vyjadrenie zamýšľaného obsahu
- zhromažďuje viacerými spôsobmi jazykový materiál k zvolenej téme
- člení text s využitím podrobnej alebo stručnej osnovy
- uplatňuje pri písaní osvojené pravopisné pravidlá
- posúdi úspešnosť vlastného písania
- napíše jednoduchý informačný text pre školské prostredie - oznam, rukou písaná alebo elektronická pozvánka na školské /záujmové podujatie
- napíše jednoduché rozprávanie, v ktorom vyjadrí reálny alebo vymyslený príbeh so zápletkou a jej riešením
- vyjadrí písaním svoje pocity a fantáziu
- vytvorí súvislý písaný alebo obrazovo -písaný text na sebvýjadrenie
- uplatňuje fonematický pravopis a získané pravopisné pravidlá v písomnom prejave
- dodržiava pravopis písania ďalších významových skupín vlastných podstatných mien (názvy sviatkov, ulíc, geografické názvy)
- napíše správne i/y alebo í/ý po obojakých spoluhláskach v koreňoch ďalších domácich slov
- pravopisne správne píše pádové koncovky podstatných mien a prídavných mien
- správne píše aj ďalšie slovesné tvary

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 46
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

- uplatňuje pri písaní ďalšie osvojené pravopisné pravidlá – písanie slovotvorných prípon
- píše správne čiarku v jednoduchej vete a interpunkčné znamienka v priamej reči
- reprodukuje obsah vecného textu
- vedie primeraný rozhovor o prečítanom/vypočutom vecnom texte
- vyvodí implicitné informácie z počúvaného a z čítaného vecného textu
- identifikuje doslovné (explicitné) informácie v počúvanom a v čítanom texte
- hodnotí vlastné neporozumenie textu a jeho príčiny
- vyhľadá kľúčové informácie v úradnom ozname, v úradnej pozvánke a jednoduchej mediálnej správe
- identifikuje rozprávací a opisný text
- identifikuje reklamu v médiách
- pozná význam a funkcie všetkých slovných druhov v texte
- pozná pojem časovanie a tvary slovesa v jednotlivých osobách prítomného, budúceho a minulého času
- skloňuje podstatné a prídavné mená
- určuje gramatické kategórie - rod, číslo, pád u podstatných a prídavných mien
- chápe význam abstraktných slov - názvy vlastností a dejov
- vysvetlí ustálené slovné spojenia s obrazným významom - príslovia, porekadlá, pranostiky
- identifikuje slová z rovnakého slovotvorného hniezda v texte
- identifikuje explicitné významy a vyvodí základné implicitné významy z počutého a z prečítaného literárneho textu
- vytvára otázky k čítanému a počúvanému textu (ústne a písomné)
- formuluje vlastné myšlienky a závery z prečítaného textu vlastnými slovami
- zhodnotí text na základe vlastných pocitov a prežívania
- rozumie literárnym pojmom (rytmus, refrén, téma, rozprávač)
- identifikuje umelecké zobrazenie skutočnosti
- zdieľa ústnou aj písomnou formou zážitky z návštevy divadelného alebo filmového predstavenia a z počúvania rozhlasového vysielania
- zdieľa svoj zážitok z počúvania a čítania textu a z ilustrácie primeraným spôsobom verbálne aj neverbálne
- číta rozprávky, príbehy, povesti a mýty viažuce sa k histórii obce alebo regiónu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 47
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

- stvárni obsah textu metódami tvorivej dramatiky (dramatizácia, bábková hra, pohybová improvizácia...), výtvarnými alebo hudobnými činnosťami
- prednesie text s výraznou intonáciou a s citovým prežívaním v rámci svojich schopností
- formuje u seba empatiu, súcit, hodnoty, postoje a medzikultúrne porozumenie na základe čítaného a počúvaného textu
- vyhľadáva knihy na čítanie podľa svojho záujmu a účelu čítania, zdôvodní výber zvolenej knihy na čítanie
- samostatne vytvára čitateľské portfólio
- vníma porozumenie /neporozumenie obsahu a významu prečítaného textu a hľadá príčinu prípadného neporozumenia textu
- hodnotí vlastné porozumenie textu a pokroky v čítaní
- vytvára otázky k čítanému a počúvanému textu na jeho porozumenie a rieši úlohy k prečítaným textom
- pozná abecedu, zoraďuje slová v abecednom poradí podľa pokynov
- plynulo číta súvislý text, pri hlasom čítaní správne dýcha, dodržiava správnu artikuláciu a výslovnosť
- rešpektuje pravidlá slovenského pravopisu a aplikuje nadobudnuté vedomosti z ortografie
- pozná hlásky, delí ich podľa kritérií, identifikuje ich v texte
- štylizuje jednoduché vety a jednoduché súvetia
- dodržiava správny slovosled a správne používa interpunkčné znamienka
- rozlíši vetu a text
- pracuje so slovníkmi, encyklopédiami, telefónnym zoznamom
- pozná rôzne slohové útvary a žánre /opis, odkaz, oznam, správa, SMS, email, pozvánka, pohľadnica, reklama.../
- pozná a pracuje s vybranými slovami
- pozná slovné druhy a vie ich rozdeliť
- roztriedi podstatné mená a prídavné mená podľa gramatického rodu
- vysvetlí pojem synonymum a antonymum
- používa správne tvary tykania a vykania
- rozumie základným literárnym pojmom, vie ich rozlíšiť
- ovláda pravidlá dobrého čitateľa a pravidlá na zlepšovanie pamäti
- prerozpráva obsah prečítaného diela
- rozlíši umelecký text od textu v dennej tlači

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 48
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

- pracuje s literárnym textom
- zdramatizuje básnický alebo prozaický text (rozprávka, bájka, povesť).
- pozná ľudové a autorské rozprávky
- pozná a rozlíši krátke formy ľudovej slovesnosti
- určí hlavné a vedľajšie postavy
- vyjadruje svoje pocity z prečítaného, identifikuje literárne postavy, vie opísať ich vlastnosti
- pozná hlavný rozdiel medzi viazanou a neviazanou rečou
- pozná rozdiel medzi monológom a dialógom
- vedie jednoduchý dialóg primerane situácii a komunikačnému partnerovi
- vyjadruje myšlienky v súvislom hovorenom prejave
- píše čitateľným rukopisom a uplatňuje pri písaní základné pravopisné pravidlá
- vytvára primeraný písaný a obrazovo-písaný text
- počúva a číta primerané vecné texty
- identifikuje v texte explicitné informácie a vyvodí z textu základné informácie
- kladie otázky zamerané na obsah textu a na vlastné porozumenie textu
- používa pri porozumení a tvorení textu primerané jazykové znalosti
- rozlišuje druhy ľudových piesní na základe ich obsahu
- pozná rozdiel medzi umeleckou literatúrou a náučným textom
- s pomocou učiteľa vie abstrahovať a sformulovať hlavnú myšlienku prečítaného textu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 49
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

1.2 Predmet: Anglický jazyk

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Jazyk a komunikácia predmetu anglický jazyk sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete anglický jazyk sa zameriame na osvojovanie komunikačných jazykových činnosti (recepcia, produkcia, interakcia) ktoré umožnia žiakom používať známe výrazy a veľmi jednoduché slovné spojenia, porozumieť jednoduchým vetám s vizuálnou oporou a objavovať a vnímať základné podobnosti a rozdiely medzi vlastnou kultúrou a kultúrou iných krajín. Používanie základného repertoáru slovnej zásoby a slovných spojení vzťahujúcich sa na bežné každodenné situácie a najjednoduchšie spôsoby vyjadrenia v určených tematických okruhoch.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 1 Strana 50
------------------------------	---------------------------	------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť bežným každodenným výrazom a jednoduchým vetám a dokázať ich používať
- podať a sprostredkovať základné informácie o sebe a o svojom okolí
- primerane reagovať na jednoduché otázky
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a veciach osobného významu
- byť motivovaný k učeniu sa cudzieho jazyka

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok: (Tematické okruhy)	Téma:	
Rodina a spoločnosť	Osobné údaje - meno, bydlisko , vek <i>Nadviazať kontakt pri stretnutí</i> Rodina „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom <i>Opísať osobu</i>	Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení. Upútať pozornosť (osloviť niekoho), pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa (Hello. I'm Ada. This is my sister Ela. Good morning. I'm John. And this is my friend Luke. Good bye. See you.). Pozdraviť a rozlúčiť sa spôsobom primeraným danej situácii. Využívať v komunikácii sloveso have got v prítomnom čase jednoduchom (1. a 2. osoba). Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád, o rodine) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. (My grandma is very lovely.)

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 51
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>Členovia rodiny Osobné a prívlastňovacie zámená</p>	<p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o rodine) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Osvojovať si osobné a prívlastňovacie zámená (he, she, it, his, her). Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať osoby, ktoré sú mu blízke.</p>
Domov a bývanie	<p>Môj domov – byt/ dom, kde bývam Opytovacie zámeno „where“</p> <p>Môj byt/dom - miestnosti v byte/dome Prívlastňovacie tvary podstatných mien</p> <p>Zariadenie bytu/domu Základné číslovky do 30 <i>Opísať predmet/miesto/činnosť</i></p>	<p>Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať predmety, ktoré sú mu blízke.</p> <p>Osvojovať si prívlastňovacie tvary podstatných mien. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis priestoru).</p> <p>Jednoducho opísať predmet/miesto/činnosť (In my bedroom there´s a bookcase, next to my bed.). Osvojovať si základné číslovky do 30.</p>
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<p>Ľudské telo - časti tela „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom Opytovacie zámeno „which“ Jednotné a množné číslo podstatných mien <i>Vyjadriť a zistiť želania a pocity</i></p> <p>Jedlo a stravovanie – jedlá a nápoje Opytovacie zámeno „what“ Neurčitý a určitý člen Sloveso „like“ <i>Predstaviť záľuby a preferencie</i></p>	<p>Opísať seba. Správne napísať slová, ktoré pozná. Využívať v komunikácii sloveso has got v prítomnom čase jednoduchom (3. osoba). Reagovať na opytovacie zámeno „which“. Tvoriť jednotné a množné číslo podstatných mien. Vyjadriť radosť, ľútosť, zistiť pocity iných (Today I´m happy. I am sorry. Are you OK?).</p> <p>Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Reagovať na opytovacie zámeno „what“. Rozpoznávať neurčitý a určitý člen. Používať sloveso „like“ (I like chocolate.). Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa. Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 52
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

		<i>Vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči (I like ..., I don't like..., Do you like...?, No, I don't like...).</i>
Doprava a cestovanie	Dopravné prostriedky Ukazovacie zámená	Poznať ukazovacie zámená (this, that). Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod.
Vzdelávanie	Moja škola – škola, trieda, zariadenie školy/triedy Opytovacie zámeno „who“ Sloveso „to be“ Modálne sloveso „can“ Moja škola – vyučovacie predmety Rozvrh hodín Abeceda – hláskovanie <i>Zaujať postoj</i> Pomôcky Akostné prídavné mená v základnom tvare	Rozvíjať slovnú zásobu na tému škola. Reagovať na opytovacie zámeno „who“. Časovať sloveso „to be“. Používať modálne sloveso „can“. Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Zrozumiteľne reprodukovat hlásky. V rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči/čo má alebo nemá kto rád. Poznať abecedu (hláskovať). Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich. <i>Dať pokyn/príkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa (Come here, please. Yes, here you are. No, I can't. I'm sorry.).</i> Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti. Využívať v komunikácii akostné prídavné mená v základnom tvare.
Príroda a životné prostredie	Ročné obdobia Počasie Modálne sloveso „can“ <i>Vyjadriť schopnosť</i> Zvieratá Opytovacie zámená „how much/ how many“	Používať modálne sloveso „can“. Zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť (I can sing. I can't swim. Can he dance? Yes, he can). Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis zvierata). Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. o zvieratách) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Reagovať na opytovacie zámeno „how much/how many“.
Voľný čas a záľuby	Šport – zimné a letné športy Ukazovacie zámená <i>Vyjadriť názor</i>	Poznať ukazovacie zámená (this, that). Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať aktivity, ktoré sú mu blízke.

	<p>Aktivity voľného času Základné číslovky do 100 Prítomný čas prítomný čas prítomný</p> <p>Režim dňa Prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies Predložky času: „on, in“</p>	<p>Vyjadriť názor: OK. Yes.</p> <p>Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Osvojiť si základné číslovky do 100. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla. Opísať čo robí. Používať prítomný čas prítomný.</p> <p>Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Vyjadriť činnosť pomocou plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom. Používať predložky času: „on, in“.</p>
Multikultúrna spoločnosť	<p>Sviatky Predložky miesta: „in, on, under“ <i>Reagovať na udalosť</i></p>	<p>Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia (napr. blahoželanie k narodeninám, pozvánka na oslavu). Používať predložky miesta: „in, on, under“. <i>Vyjadriť záujem/nezáujem, blahoželať (I don't like it. All the best for your birthday! Best wishes for the New Year.).</i></p>
Krajiny, mestá a miesta	<p>Moja krajina Opytovacie zámeno „where“ Predložky miesta: „, next to, between“ Väzba „there is/there are“</p>	<p>Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Používať predložky miesta: „, next to, between“. Používať väzbu „there is/there are“. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Opísať kde žije.</p>
Odievanie a móda	<p>Oblečenie - základné druhy oblečenia Privlastňovacie tvary podstatných mien <i>Opísať osobu</i></p>	<p>Používať privlastňovacie tvary podstatných mien. Jednoducho opísať osobu (Jim is wearing blue jeans, a green t-shirt).</p>
Obchod a služby	<p>Komunikácia pri nakupovaní, platení Opytovacie zámená: „how much/how many“ Oznamovacie, opytovacie vety <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň.</i></p>	<p>Reagovať na opytovacie zámená „, how much/how many“. Tvoríť oznamovacie a opytovacie vety. Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky). Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania. Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. <i>Požiadajte o niečo, poďakovať sa (Thank you. I can help you?).</i></p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 54
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- porozumieť bežným každodenným výrazom a jednoduchým vetám a dokázať ich používať
- porozumieť krátkemu príbehu alebo vypočutému textu s vizuálnou oporou
- podať a sprostredkovať základné informácie o sebe a o svojom okolí
- získať informácie jednoduchými otázkami
- primerane reagovať na jednoduché otázky
- čítať s porozumením jednoduché texty
- napísať jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a veciach osobného významu
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly, jasne a je pripravený hovoriacemu pomôcť
- byť motivovaný k učeniu sa cudzieho jazyka
- vnímať rozmanitosť kultúr a jazykov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 55
------------------------------	---	-------------------------------

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok: (Tematické okruhy)	Téma:	
Rodina a spoločnosť	<p>Osobné údaje - meno, bydlisko , vek <i>Nadviazať kontakt pri stretnutí</i></p> <p>Ja a ľudia okolo mňa(spolužiaci, priatelia), „Have a got“ v prítomnom čase jednoduchom <i>Opísať osobu</i></p> <p>Členovia rodiny a priatelia (zovňajšok, charakter) Osobné a prívlastňovacie zámená</p>	<p>Nadviazať základný spoločenský kontakt použitím bežných zdvorilostných slov a slovných spojení.</p> <p>Upútať pozornosť (osloviť niekoho), pozdraviť/odpovedať na pozdrav, predstaviť sa, predstaviť niekoho, rozlúčiť sa (Excuse me, please, Miss/ Sir, Ms Kováčová/Mr.Kváč (oslovenie učiteľky/a) ..Hello. I´m Ada. This is my sister Ela. Good morning. I´m John. And this is my friend Luke. Good bye. See you.). Pozdraviť a rozlúčiť sa spôsobom primeraným danej situácii. Využívať v komunikácii sloveso have got v prítomnom čase jednoduchom (1. a 2. osoba). Poskytnúť informácie a identifikovať niekoho/ niečo pomocou jednoduchých slov a základných výrazov: What lessons have we got today? We have got Slovak, English, Science and PE. Are you good at English? Yes, I am. Excuse me, where is the library?</p> <p>Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád, o rodine) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov jednoducho opísať osobu/predmet/miesto/činnosť. My grandma is very kind and polite. Jim is wearing blue jeans, a green T-shirt and trainers. In my bedroom there´s a bookcase, next to my bed.</p> <p>Osvojovať si osobné a prívlastňovacie zámená. Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať osoby, ktoré sú mu blízke.</p>
Domov a bývanie	<p>Môj domov – byt/ dom, kde bývam Opytovacie zámeno „where“</p> <p>Môj byt/dom - miestnosti v byte/dome Prívlastňovacie tvary podstatných mien</p> <p>Zariadenie bytu/domu</p>	<p>Reagovať na opytovacie zámeno „where, “. Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať predmety, ktoré sú mu blízke.</p> <p>Osvojovať si prívlastňovacie tvary podstatných mien. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis priestoru). Jednoducho opísať predmet/miesto/činnosť (In my bedroom there´s</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 56
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	<p><i>Opísať predmet/miesto/činnosť</i></p> <p>Bývanie v meste a na dedine / Opis prostredia/</p>	<p>a bookcase, next to my bed.).</p> <p>Predstaviť veľmi krátke, väčšinou vopred pripravené prezentácie.</p>
Ľudské telo, starostlivosť o zdravie	<p>Ľudské telo - časti tela, vonkajšia charakteristika „Have got“ v prítomnom čase jednoduchom Opytovacie zámeno „which,“ Jednotné a množné číslo podstatných mien <i>Vyjadriť a zistiť želania a pocity</i></p> <p>Jedlo a stravovanie – jedlá a nápoje, počas dňa, druhy potravín, stravovacie návyky. Starostlivosť o zdravie- životospráva, zdravé stravovanie, pohyb Vyjadrenie množstva pomocou any, some, a lot of Opytovacie zámeno „what, why“ Neurčitý a určitý člen Sloveso „like/love/hate“ <i>Predstaviť záľuby a preferencie</i></p>	<p>Opísať seba. Správne napísať slová, ktoré pozná. Využívať v komunikácii sloveso has got v prítomnom čase jednoduchom (3. osoba). Reagovať na opytovacie zámeno „which“. Tvoriť jednotné a množné číslo podstatných mien. Vyjadriť radosť, ľútosť, zistiť pocity iných (Today I'm happy. I am sorry. Are you OK?).</p> <p>Porozumieť slovám a krátkym vetám v jednoduchom rozhovore na známu tému. Reagovať na opytovacie zámeno „what, why“. Rozpoznávať neurčitý a určitý člen. Používať sloveso „like, I don't like“ (I like/ I don't like chocolate.). Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Zrozumiteľne reprodukovat hlásky, prízvuk a intonáciu v slovách, slovných spojeniach a vetách, ktoré používa. Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. čo má alebo nemá kto rád) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Vyjadriť, čo mám/nemám rád, zistiť a vyjadriť, čo niekto má/nemá rád, čo sa niekomu páči/nepáči (I like ..., I don't like..., Do you like...?, No, I don't like...). Dať jednoduchým spôsobom najavo, že nerozumie a požiadať ľudí, aby zopakovali, čo hovoria, alebo aby hovorili pomalšie.</p>
Doprava a cestovanie	<p>Dopravné prostriedky, cesta do školy Ukazovacie zámená Opytovacie zámeno „how“</p>	<p>Poznať ukazovacie zámená (this, that). Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Reagovať na opytovacie zámeno „how.“.</p>
Vzdelávanie	<p>Moja škola – škola, trieda, zariadenie školy/triedy, ľudia v škole Opytovacie zámeno „who, when“ Sloveso „to be“ Modálne sloveso „can“ <i>Požadovať a poskytnúť informácie</i> Moja škola – vyučovacie predmety</p>	<p>Rozvíjať slovnú zásobu na tému škola. Reagovať na opytovacie zámeno „who, when“. Časovať sloveso „to be“. Používať modálne sloveso „can“.</p> <p>Poskytnúť informácie o veciach osobného významu (napr. o škole) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Zrozumiteľne reprodukovat hlásky.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 57
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	<p>Rozvrh hodín Abeceda – hláskovanie <i>Zaujať postoj</i></p> <p>Pomôcky Akostné prídavné mená v základnom tvare Pravidelné a nepravidelné stupňovanie prídavných mien</p>	<p>V rozhovore reagovať na jednoduché otázky o základných faktoch alebo pocitoch, vymieňať si názory o tom, čo sa komu páči alebo nepáči/čo má alebo nemá kto rád. Poznať abecedu (hláskovať). Porozumieť jednoduchým pokynom vysloveným pomaly a postupovať podľa nich. Dať pokyn/príkaz, vyjadriť súhlas/nesúhlas, ospravedlniť sa (Come here, please. Yes, here you are. No, I can't. I'm sorry.).</p> <p>Pomenovať predmet a opísať jeho vlastnosti. Využívať v komunikácii akostné prídavné mená v základnom tvare. Používať pravidelné a nepravidelné / good, bad/ stupňovanie prídavných mien</p>
Príroda a životné prostredie	<p>Ročné obdobia Počasie / činnosti ľudí podľa ročného obdobia/ Činnosti ľudí podľa ročného obdobia Modálne sloveso „can/could“ <i>Vyjadriť schopnosť</i></p> <p>Zvieratá, rastliny / starostlivosť o zvieratá a rastliny/ Príroda okolo nás Opytovacie zámená „how much/ how many</p>	<p>Používať modálne sloveso „can“. Zistiť a vyjadriť znalosť/neznalosť alebo schopnosť vykonať nejakú činnosť (I can sing. I can't swim. Can he dance? Yes, he can).</p> <p>Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú údaje o čase, mieste a pod. Sledovať reč a pochopiť význam, ak je reč pomaly a zreteľne artikulovaná (napr. jednoduchý opis zvierata, rastliny). Písomne poskytovať informácie o veciach osobného významu (napr. o zvieratách) pomocou jednoduchých slov a základných výrazov. Reagovať na opytovacie zámeno „how much/how many“.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 58
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Voľný čas a záľuby	<p>Záľuby- knihy, film, divadlo, hudba, tanec, hry Šport – zimné a letné športy Ukazovacie zámená Sloveso „like/love/hate“ <i>Vyjadriť názor</i></p> <p>Aktivity voľného času (mimoškolské aktivity, krúžky) Základné číslovky do 100 Prítomný čas priebehový</p> <p>Režim dňa (pracovný deň, voľný deň, prázdniny) Prítomný čas jednoduchý plnovýznamových slovies Predložky času: „on, in“ Minulý čas základných plnovýznamových slovies(5-8 nepravidelných slovies).</p>	<p>Poznať slovesá like, love, hate. (I like dancing, I dont like book...) Poznať ukazovacie zámená (this, that). Pomocou jednoduchých slovných spojení písomne opísať aktivity, ktoré sú mu blízke. Vyjadriť názor: OK. Yes. Odpovedať na požiadavky a ponúknuť pomoc: What can we do? Let’s go to the skate park. That’s good idea. That’s sounds nice. Z kontextu odhadnúť pravdepodobný význam neznámeho slova.</p> <p>Porozumieť krátkym textom na témy osobného záujmu vo veľmi jednoduchom jazyku, ktoré sú podporené ilustráciami a obrázkami. Osvojiť si základné číslovky do 100. Konať podľa základných pokynov, ktoré obsahujú čísla. Opísať čo robí. Používať prítomný čas priebehový.</p> <p>Opísať jednoduché aktivity zo svojho života pomocou krátkych viet za predpokladu, že sa môže vopred pripraviť. Vyjadriť činnosť pomocou plnovýznamových slovies v prítomnom čase jednoduchom. Používať predložky času: „on, in“. Oboznámiť sa s nepravidelnými plnovýznamovými slovesami.</p>
Multikultúrna spoločnosť	<p>Sviatky (rodinné sviatky, štátne, cirkevné sviatky a pod.) <i>Korešpondovať</i> Zvyky a tradície v rodinách, krajinách Význam učenia sa cudzích jazykov Predložky miesta: „in, at, on, under, behind, in front of“. <i>Reagovať na udalosť</i></p>	<p>Vymenovať rodinné, štátne, cirkevné sviatky a pod. Jednoducho reagovať na krátke správy alebo oznámenia (napr. blahoželanie k narodeninám, pozvánka na oslavu). Používať predložky miesta: „in,at, on, under, behind, in front of“. Vyjadriť záujem/nezáujem, a reagovať na pozvanie,blahoželať (I don’t like it. All the best for your birthday! Best wishes for the New Yea., Please, come to my party on Saturday.).</p>
Krajiny, mestá a miesta	<p>Moja krajina (región, mesto, dedina), krajina, ktorej jazyk sa učím (zaujímavosti, miesto, ktoré by som rád navštívil) a iné krajiny Opytovacie zámeno „where“ Predložky miesta: „ next to, between“ Väzba „there is/there are“</p>	<p>Reagovať na opytovacie zámeno „where“. Používať predložky miesta: „ next to, between“. Používať väzbu „there is/there are“. Identifikovať konkrétne informácie z krátkych textov o známych témach. Opísať kde žije a krajinu, ktorej jazyk s učí</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 59
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Odievanie a móda	<p>Oblečenie - základné druhy oblečenia Výber oblečenia podľa ročného obdobia Môj vkus (čo sa mi páči/nepáči) Privlastňovacie tvary podstatných mien <i>Opísať osobu</i> Príslovky času: sometimes, never, always, yesterday</p>	<p>Používať privlastňovacie tvary podstatných mien. Jednoducho opísať osobu (Jim is wearing blue jeans, a green t-shirt). Vyjadriť názor čo sa mi páči, čo nepáči.. I like/ I dont like Používať predložky času: sometimes, never, always, yesterday.</p>
Komunikácia a jej formy	<p>Komunikačné prostriedky- mobilný telefón, počítač, sociálne siete Spojky: and , but, because <i>Porozprávať príbeh a reagovať naň</i></p>	<p>Vhodne začať a ukončiť list/ email. Vhodne používať v písomnej a ústnej korešpondencii spojky / and, but, because/. Napísať jednoduchý list , email a krátku textovú správu, v ktorej poskytnete informáciu alebo sa na niečo spýta. (Dear Jana, how are you? I am writening to tell you about..... With best whises, Betka. Reagovať na správu alebo online príspevok, pričom používa jednoduché slová a krátke vety (pri písaní môže použiť slovník alebo online prekladač). Porozumieť krátkym, jednoduchým textovým správam a e-mailom.</p>
Obchod a služby	<p>Nákupné zariadenia- názvy obchodov Komunikácia pri nakupovaní, platení Opytovacie zámená: „how much/how many“ Oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie vety <i>Vyjadriť návrh a reagovať naň.</i></p>	<p>Jednoduchým spôsobom komunikovať v obchode Reagovať na opytovacie zámená „ how much/how many“. Tvoriť oznamovacie a opytovacie vety. Správne používať základné interpunkčné znamienka (napr. bodky, otázniky). Používať prirodzenú gestikuláciu na podporu vlastného vyjadrovania. Vhodným spôsobom reagovať v bežných spoločenských situáciách. Požiadat o niečo, poďakovať sa (Thank you. I can help you?). Rozoznať známe názvy a slová na jednoduchých oznamoch.</p>

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Predmet: Anglický jazyk

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- sleduje reč, ktorá je veľmi pomalá a starostlivo artikulovaná
- komunikuje jednoduchým spôsobom, pričom komunikácia je úplne závislá od pomalšieho opakovania reči
- získava základnú predstavu o obsahu jednoduchších informačných materiálov a krátkych jednoduchých opisov
- riadi sa krátkymi, jednoducho napísanými orientačnými pokynmi
- rozumie jednoduchým pokynom a každodenných výrazoch týkajúcich sa uspokojovania jednoduchých konkrétnych potrieb
- píše jednoduché slovné spojenia a vety o sebe a iných ľuďoch
- vytvára jednoduché slovné spojenia o ľuďoch a miestach
- používa základný repertoár slovnej zásoby izolovaných slov a slovných spojení vzťahujúcich sa na dané konkrétne situácie
- pozná slovnú zásobu tematických celkov
- pracuje s nadobudnutými kompetenciami a dopĺňa si vedomosti o nové poznatky
- uvažuje o zámere zadanej úlohy
- chápe spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo
- rešpektuje prosociálne a prospoločenské myslenie

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 61
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

2.1 Predmet: Matematika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Matematika a informatika predmetu matematika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete matematika sa zameriavame na dôkladné porozumenie základných myšlienkových procesov a pojmov matematiky a ich vzájomných vzťahov, na osvojenie si matematických pojmov, algoritmov, terminológie, symboliku a spôsoby ich použitia. Sústredíme sa na získanie a rozvíjanie matematického myslenia riešením rôznych problémov z každodenných situácií, aby žiaci preukázali základy matematickej gramotnosti. Dokončujeme vytváranie pojmu prirodzené číslo a matematický opis reálnej situácie. Oboznamujeme sa s vlastnosťami základných geometrických tvarov, skúmame a objavujeme ich vlastnosti. Zároveň rozvíjame schopnosť logicky argumentovať, presne sa vyjadrovať a hľadať chyby.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 62
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 132 hodín ročne

Ciele predmet

- používať prirodzené čísla pri riešení problémov
- riešiť problémy v rôznych kontextoch pomocou aritmetických výrazov, vlastností a vzťahov medzi operáciami s prirodzenými číslami
- čítať, zapisovať, porovnávať, rozkladať, zaokrúhľovať prirodzené čísla do 10 000
- orientovať sa v číselnom rade, na číselnej osi a v čase
- riešiť praktické úlohy vyžadujúce odhady a prevody jednotiek času
- riešiť a tvoriť jednoduché a zložené slovné úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov
- využívať informácie z grafu, tabuľky na riešenie úloh
- rozlišovať, pomenovať a opisovať rovinné a priestorové útvary pomocou ich významných prvkov a charakteristických vlastností
- objavovať súvislosti medzi rovinnými a priestorovými útvarmi
- rysovať geometrické útvary
- rozhodovať o pravdivosti/neppravdivosti tvrdenia
- interpretovať zlomky, identifikovať ich význam a výskyt v bežnom živote, používať ich pri riešení jednoduchých matematických a reálnych problémov na určenie časti celku a počtu prvkov časti celku

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (pojmy)	Vzťahy Postupy	
<p>Čísla a operácie s číslami</p> <p>Rozširovanie oboru prirodzených čísel</p>	<p>Aktívne: Zaokrúhľovanie Zaokrúhľovanie nahor a nadol Približne Presne</p> <p>Pasívne: Rozklad čísel, rád číslice a čísla</p>	<p><u>Postupy:</u> Zaokrúhľovanie primerane veľkých prirodzených čísel na daný rád, zaokrúhľovanie nahor/nadol, používanie rozvinutého zápisu prirodzeného čísla. Skladanie a rozkladanie prirodzeného čísla.</p>	<p>Zaokrúhľiť čísla nadol, nahor, aritmeticky. Riešiť úlohy s primerane veľkými prirodzenými číslami. Používať odhad a zaokrúhľovanie pri riešení reálnych problémov s primerane veľkými prirodzenými číslami. Orientovať sa na číselnej osi.</p> <p>Urobiť rozklad čísla podľa rádov. Čítať a písať primerane veľkých prirodzených čísel. Rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné, štvorciferné číslo. Určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom.</p>
<p>Základy práce so zlomkami</p>	<p>Aktívne: Zlomok, zlomková čiara, čitateľ, menovateľ</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Ekvivalentnosť zlomkov (na modeloch) <u>Postupy:</u> Používanie modelov zlomkov pri porovnávaní a usporadúvaní, vyznačenie a identifikácia rôzne zapísaných zlomkov, ktoré predstavujú tú istú časť celku (ekvivalentnosť zlomkov).</p>	<p>Používať geometrické modely zlomkov na porovnávanie, usporiadanie a jednoduché sčítanie a odčítanie zlomkov. Znázorniť na primeranom geometrickom modeli danú časť celku (polovicu, tretinu, štvrtinu...).</p> <p>Používať predmety na tvorbu reprezentácií pri určovaní počtu prvkov časti celku. Čítať a zapisovať zlomky. Vysvetliť význam a použitie zlomkov v jednoduchých súvislostiach. Interpretovať zlomky, identifikovať ich význam a výskyt v bežnom živote, používať ich pri riešení jednoduchých matematických a reálnych problémov na určenie časti celku a počtu prvkov časti celku.</p>

<p>Číselné výrazy a jednoduché rovnice a nerovnice v riešení úloh</p>	<p>Aktívne: Súčet, sčítanec, rozdiel, menšenec, menšiteľ, súčin, činiteľ, podiel, delenec, deliteľ</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Vlastnosti operácií (komutatívnosť a asociatívnosť sčítania a násobenia, distributívnosť násobenia a delenia vzhľadom na sčítanie a odčítanie), vzťahy medzi operáciami, poradie operácií.</p> <p><u>Postupy:</u> Pamäťové, písomné a elektronické algoritmy operácií – sčítanie a odčítanie s primerane veľkými prirodzenými číslami, určenie a dodržiavanie poradia operácií a pravidiel pre počítanie so zátvorkami, riešenie jednoduchých aj zložených slovných úloh na sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie, vrátane nepriamo formulovaných slovných úloh, tvorba jednoduchých slovných úloh podľa vzoru alebo matematickej reprezentácie, riešenie jednoduchých rovníc a nerovnic a skúška správnosti.</p>	<p>Aktívne v komunikácii používať pojmy sčítanec, súčet. Pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania. Sčítať prirodzené čísla spamäti. Vykonávať početové operácie s prirodzenými číslami, spamäti aj písomne. Aktívne v komunikácii používať pojmy menšenec, menšiteľ, rozdiel. Písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania). Sčítať a odčítať prirodzené čísla. Riešiť a tvoriť jednoduché slovné úlohy. Sčítať a odčítať prirodzené čísla s využitím kalkulačky. Vyriešiť jednoduché úlohy na sčítanie/odčítanie so zátvorkami. Pri riešení úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia. Riešiť zložené slovné úlohy. Odhadnúť výsledok úlohy. Vyriešiť jednoduché rovnice. Vyriešiť jednoduché nerovnice. Modelovať matematické problémy pomocou jednoduchých rovníc a nerovnic a ich riešenie primeranými metódami. Riešiť slovné úlohy na porovnávanie. Vykonávať početové operácie s prirodzenými číslami spamäti aj písomne. Aktívne v komunikácii používať pojmy delenec, deliteľ, podiel, činiteľ, súčin. Vykonávať početové operácie s prirodzenými číslami. Pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia.</p> <p>Riešiť a tvoriť jednoduché a zložené slovné úlohy. Vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie.</p>
--	---	--	---

			<p>Vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100.</p> <p>Vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie (delenie) so zátvorkami.</p> <p>Vybrať a použiť reprezentácie aritmetických operácií.</p> <p>Rozhodnúť o použití a aplikovaní aritmetických operácií v obore prirodzených čísel na modelovanie a matematizáciu reálnych situácií.</p>
<p>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi Práca so vzormi a postupnosťami</p>	<p>Aktívne: Pravidlo</p> <p>Pasívne: Vzor, postupnosť čísel</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Pravidlo a vlastnosti číselného alebo iného vzoru/postupnosti</p> <p><u>Postupy:</u> Objavovanie pravidiel vzorov a postupností a ich aplikovanie, identifikácia jadra a pravidla vzoru alebo numerickej postupnosti, tvorba vzorov a číselných postupností podľa daného pravidla, použitie pravidla na doplnenie chýbajúceho člena/časti opakujúceho sa, rastúceho vzoru (napr. olo, ollo, ollo, ...) alebo číselnej postupnosti, identifikácia a oprava chyby vo vzore alebo číselnej postupnosti, tvorba vlastných vzorov a postupností.</p>	<p>Používať a tvoriť reprezentácie vzorov (opakujúcich sa aj rastúcich) a postupností (tvorených symbolmi, obrázkami, slovami, číslami).</p> <p>Nachádzať vzory v realite a ich matematické opísanie pomocou vybraných vhodných symbolov.</p> <p>Komunikovať o vlastnostiach vzorov a číselných postupností.</p>
<p>Rozšírené nástroje na prácu so závislosťami a vzťahmi</p>	<p>Aktívne: Súčet, rozdiel, súčin, podiel O viac/menej, - krát viac/menej</p>	<p><u>Postupy:</u> Vyčíslenie číselných výrazov s použitím zátvoriek, vyjadrovanie matematických vzťahov pomocou symboliky aritmetiky, doplnenie tabuľky priamej úmernosti, premeny jednotiek času.</p>	<p>Používať reprezentácie priamej úmernosti (tabuľka, graf priamej úmernosti).</p> <p>Používať reálne reprezentácie jednotiek času.</p> <p>Používať aritmetické operácie a vyčíslenie číselných výrazov pri matematizácii a riešení úloh.</p> <p>Riešiť slovné úlohy na priamu úmernosť pomocou reprezentácií (tabuľky, graf, matematické zápisy).</p> <p>Využívať predstavy a skúsenosti s jednotkami času.</p> <p>Zapísať slovné vyjadrené aritmetické vzťahy.</p>

<p>Rozšírené kombinatorické postupy a nástroje</p>	<p>Aktívne: Možnosť, počet možností Systém</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Pravidlá usporiadania viacerých prvkov, organizačný princíp usporiadania prvkov.</p> <p><u>Postupy:</u> Určovanie počtu možností kombinatorickej situácie manipulačnou činnosťou s predmetmi, vypisovaním všetkých možností, hľadanie chýbajúcej možnosti, tvorba dvoj-, troj-, štvorciferných čísel z danej množiny čísel, tvorba dvoj-, troj-, štvorprvkových množín z danej množiny predmetov/symbolov/farieb.</p>	<p>Používať aritmetickú symboliku (zátvorky a znaky operácií) na zápis vzťahov vyjadrených slovne a ich vyčíslenie. Riešiť jednoduché úlohy so zátvorkami. Využívať vlastnosti a vzťahy medzi operáciami a dodržiavať postup riešenia slovných úloh. Vyriešiť zložené slovné úlohy. Slovne opísať priamu úmernosť. Používať jednotky času v komunikácii.</p> <p>Vyberať a používať vhodné reprezentácie kombinatorickej situácie (zoznam, tabuľka, graf, schéma). Voliť stratégiu riešenia jednoduchej kombinatorickej úlohy. Opisovať, zaznamenávať systém usporiadania a vypisovania možností v kombinatorických situáciách.</p>
<p>Riešenie jednoduchých pravdepodobnostných situácií</p>	<p>Aktívne: Isté, nemožné</p> <p>Pasívne: Pravdepodobné, nepravdepodobné</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Rovnako, viac alebo menej pravdepodobné situácie (na jednoduchých modeloch).</p> <p><u>Postupy:</u> Skúmanie a objavovanie pravdepodobnosti pomocou hier, pokusov a pozorovaní, rozlišovanie viac alebo menej pravdepodobnej situácie, tvorba predpokladov o viac alebo menej</p>	<p>Používať vhodné reprezentácie na modelovanie a zaznamenanie pravdepodobnostnej situácie (zoznam, tabuľka). Riešiť jednoduché problémy o pravdepodobnosti udalosti. Komunikovať o viac alebo menej pravdepodobných situáciách. Spolupracovať pri realizácii jednoduchých pravdepodobnostných experimentov.</p>

<p>Rozšírené nástroje na prácu s údajmi</p>	<p>Pasívne: Legenda tabuľky/ grafu</p>	<p>pravdepodobných udalostiach a ich overovanie pomocou jednoduchých experimentov.</p> <p><u>Postupy:</u> Návrh a tvorba jednoduchej tabuľky a grafu zo súboru kvantitatívnych alebo kvalitatívnych údajov.</p>	<p>Riešiť úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov. Rozhodnúť o pravdivosti/neppravdivosti tvrdenia, sformulovať pravdivý/neppravdivý výrok. Vytvoriť zložené výroky pomocou logických spojok (na propedeutickej úrovni). Vytvoriť, zdôvodniť pravdivé (neppravdivé).</p> <p>Tvoriť tabuľky pomocou čísel, ikon a symbolov na základe pozorovania, experimentu alebo matematickej úvahy. Riešiť aplikačné úlohy vyžadujúcich zber údajov a ich jednoduché spracovanie. Diskutovať o spôsoboch zberu údajov a ich spracovaní. Čítať a zostaviť jednoduché grafy. Čítať a orientovať sa v tabuľkách.</p>
<p>Geometria Jednoduché rovinné útvary, vlastnosti a vzťahy</p>	<p>Aktívne: Trojuholník (vrcholy a strany) Štvoruholník (vrcholy, strany a uhlopriečky) Štvorec, obdĺžnik Susedné strany, protíahlé strany, uhlopriečka Kružnica, kruh, stred, polomer, priemer, polkruh, štvrtkruh Pasívne: Mnohouholník</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Patrí,/nepatrí, leží/neleží, kružnica ako množina bodov s danou vlastnosťou, vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice/kruhu.</p> <p><u>Postupy:</u> Rozlišovanie, vyznačovanie a označovanie rovinných útvarov (trojuholníky, štvoruholník, mnohoúholník) nezávisle na ich polohe, rozhodovanie o incidencii bodov (patrí/nepatrí, leží/neleží) s útvarmi, rysovanie trojuholníka, štvorca a obdĺžnika s danými dĺžkami strán (pomocou pravítka a kružidla alebo dynamickej geometrie), rysovanie ďalších mnohoúholníkov v štvorcovej sieti, triedenie štvoruholníkov podľa vzájomnej polohy a dĺžky strán, tvorba útvarov (modelovaním a náčrtom) podľa zadaných</p>	<p>Tvoriť rôzne reprezentácie trojuholníkov, štvoruholníkov a mnohoúholníkov prostredníctvom pomôcok, rysovania alebo softvérových produktov. Rozpoznať modely a nemodely trojuholníkov a štvoruholníkov. Identifikovať praktické situácie, v ktorých sa používa geometrické modelovanie a ich riešenie pomocou dostupných nástrojov. Využívať vlastnosti trojuholníkov, štvoruholníkov a ďalších rovinných útvarov v analýze a riešení konštrukčných úloh. Používať symbolický zápis geometrických útvarov a vzťahov (patrí/nepatrí, kružnica s daným stredom a polomerom). Popísať vlastnosti štvorca. Popísať vlastnosti obdĺžnika. Popísať vlastnosti trojuholníka. Diskutovať o nich a komunikovať o rôznych triediacich</p>

<p>Jednoduché priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy</p> <p>Rozšírené postupy</p>	<p>Aktívne: Kocka, kváder (steny, vrcholy a hrany), valec, kužeľ, ihlan, guľa</p> <p>Pasívne: Sieť kocky, kvádra, telesa Plán stavby z kociek Súradnice bodu</p> <p>Aktívne:</p>	<p>vlastností a rozpoznávanie situácií, ktoré sa nedajú geometricky modelovať.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Vzťahy medzi rovinnými a priestorovými útvarmi</p> <p><u>Postupy:</u> Telesá – rozlišovanie a určovanie priestorových útvarov (kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa), určovanie rovinných útvarov na telesách (štvoruholníky a trojuholníky ako steny telies, body a úsečky ako vrcholy a hrany), stavby z kociek – stavanie zložitejších stavieb z kociek podľa plánu a tvorba plánu podľa stavby, slovné alebo symbolické (šifra) opisovanie a zaznamenávanie stavby z kociek, orientácia v priestore – určenie súradníc bodu a zakreslenie bodu so zadanými súradnicami v prvom kvadrante karteziánskej sústavy súradníc, umiestňovanie predmetov/útvarov a realizácia pohybu v rovine a priestore na základe pokynov, riešenie zložitejších labyrintov.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Vzťahy medzi jednotkami dĺžky a ich</p>	<p>kritériách štvoruholníkov. Diskutovať o podmienkach existencie geometrických útvarov. Identifikovať a pomenovať mnohoúhelník. V obdĺžniku a štvorci vyznačiť uhlopriečky. Rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu, časti kružnice, kruhu a ich označovanie : stred (S), polomer (r). Rysovanie kruhu (kružnice) pomocou kružidla. Popísať vlastnosti rovinných geometrických útvarov, určiť počet strán a vrcholov.</p> <p>Modelovať telesá, stavby z kociek a iných telies pomocou stavebníc alebo iných pomôcok (vrátane digitálnych). Rozhodovať, ktoré rovinné útvary môžu/nemôžu byť sieťou kocky alebo kvádra. Objavovať jednoznačnosti plánu stavby z kociek a využívať vzťahy medzi plánom a počtom kociek v stavbe. Opisovať vlastností a významných prvkov jednoduchých telies. Komunikovať o stavbách z kociek a telies a zdôvodňovať ich záznamy. Používať slovný opis pri algoritmickej postupnosti stavania stavby z kociek; Používať karteziánsku súradnicovú sústavu pri komunikácii o polohách bodov a útvarov v prvom kvadrante a pri opise pohybu (cesty) v rovine.</p> <p>Používať reprezentácie jednotiek dĺžky, obvodu, obsahu</p>
--	---	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 70
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

súmernosti a základy posunutia	Os súmernosti Vzor	<u>Postupy:</u> Identifikácia osovo súmerných útvarov, určenie a vyznačenie osi súmernosti osovo súmerných útvarov, práca s osovo súmernými útvarmi v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej, zvislej aj šikmej osi súmernosti), ich dokreslenie, resp. oprava; nakreslenie/ zostrojenie obrazu jednoduchého útvaru (bodu, úsečky alebo mnohoúhelníka) v osovej súmernosti podľa osi súmernosti (vodorovnej, zvislej aj šikmej).	pomocou priesvitky alebo iných nástrojov. Využívať osovú súmernosť v praktických činnostiach a situáciách a jej aplikovanie pri riešení jednoduchých geometrických úloh. Tvoriť a skladať jednoduché mozaiky (tesalácie, vyplňovanie roviny) s použitím zhodných zobrazení v rovine. Používať jednoduché, veku primeranej terminológie osovej súmernosti. Komunikovať o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach osovej súmernosti.
---	-----------------------	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 71
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

4 vyučovacie hodiny týždenne – 132 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (voliteľné hodiny RUP)

spolu – 198 hodín ročne

Posilnenie časovej dotácie o 2 vyučovacie hodiny vo vyučovacom predmete matematika poskytne viac priestoru na upevnenie, precvičenie, posilnenie kvality vedomostí, výkonov žiakov a vytvorenie priestoru na dosiahnutie požadovaných upravených cieľov a kompetencií v danom predmete.

Ciele predmetu

- pracovať s prirodzenými číslami, zlomkami, desatinnými číslami a s celými zápornými číslami pri riešení úloh a problémov
- analyzovať, opisovať a uplatňovať pravidlá vo vzoroch a postupnostiach
- riešiť praktické úlohy s využitím závislostí medzi veličinami alebo využitím vzťahov medzi rôznymi jednotkami miery
- zbierať, zaznamenávať, usporiadať a triediť údaje
- hľadať vhodnú organizáciu údajov, tvoriť jednoduché frekvenčné tabuľky a grafy a interpretovať výsledky
- riešiť jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie
- analyzovať zložitejšie geometrické útvary v rovine a priestore
- využívať polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 72
------------------------------	---	-------------------------------

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (pojmy)	Vzťahy Postupy	
Čísla a operácie s číslami Rozširovanie oboru prirodzených čísel	<p>Aktívne: Zaokrúhľovanie Zaokrúhľovanie nahor a nadol Približne Presne</p> <p>Pasívne: Rozklad čísel, rád číslice a čísla Opačné čísla Odhad Záporné a kladné čísla</p>	<p><u>Vzťahy</u> : Porovnávanie, usporiadanie (vzostupné/zostupné) primerane veľkých prirodzených čísel, pozičný a rozvinutý zápis prirodzeného čísla do milión, vlastnosť navzájom opačných čísel, porovnávanie a usporiadanie celých čísel.</p> <p><u>Postupy</u>: Používanie pozičného a rozvinutého zápisu prirodzeného čísla, skladanie a rozkladanie prirodzeného čísla, zaokrúhľovanie primerane veľkých prirodzených čísel na daný rád, zaokrúhľovanie nahor/nadol; znázornenie celých záporných čísel na číselnej osi, porovnávanie a usporadúvanie celých čísel; modelovanie sčítania a odčítania celých čísel na prípravnej úrovni.</p>	<p>Používať reprezentácie prirodzených čísel do a nad milión.</p> <p>Voľba vhodnej číselnej osi na znázornenie prirodzených čísel do a nad milión a na znázornenie celých čísel v rozsahu $\langle -100, 100 \rangle$.</p> <p>Znalosť reprezentácií a reálnych interpretácií celých čísel.</p> <p>Modelovať a riešiť situácie s prázdny aj neprázdny prienikom.</p> <p>Riešiť úlohy s primerane veľkými prirodzenými číslami.</p> <p>Používať odhad a zaokrúhľovanie pri riešení reálnych problémov s primerane veľkými prirodzenými číslami.</p> <p>Používať znak "-" pre zápis záporného čísla, čítanie a písanie celých čísel v intervale $\langle -100, 100 \rangle$.</p> <p>Prečítať a zapísať prirodzené čísla.</p> <p>Rozložiť prirodzené číslo na jednotky rôzneho rádu.</p> <p>Zložiť prirodzené číslo z jednotiek rôzneho rádu.</p> <p>Rozlíšiť párne a nepárne čísla.</p> <p>Porovnať a usporiadať prirodzené čísla aj nad milión.</p> <p>Zaokrúhľovať prirodzené čísla aj nad milión nadol, nahor, na desiatky, stovky, ...</p> <p>Orientovať sa na číselnej osi.</p> <p>Zobraziť prirodzené číslo na číselnej osi – k danému číslu priradiť jeho obraz a opačne.</p> <p>Doplniť čísla do danej neúplne označenej číselnej osi.</p> <p>Vysvetliť vlastnými slovami, že vzdialenosť obrazov za sebou idúcich čísel na číselnej osi je rovnaká.</p> <p>Modelovať počítanie so zápornými číslami tak, že od daného čísla sa dajú čísla odčítať v ľubovoľnom poradí.</p>

<p>Základy práce so zlomkami</p>	<p>Aktívne: Zlomok, zlomková čiara Čitateľ, menovateľ</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Ekvivalentnosť zlomkov (na modeloch); porovnávanie a usporiadanie zlomkov (pomocou modelov).</p> <p><u>Postupy:</u> Používanie modelov zlomkov pri porovnávaní a usporadúvaní; vyznačenie a identifikácia rôzne zapísaných zlomkov, ktoré predstavujú tú istú časť celku (ekvivalentnosť zlomkov), vyznačenie a určenie zlomku ako čísla na číselnej osi medzi 0 a 1, určenie počtu prvkov časti celku, určenie celku, ak je daná jeho časť; sčítanie a odčítanie zlomkov s rovnakým menovateľom alebo s využitím ekvivalentných zlomkov v obore kladných čísel.</p>	<p>Používať geometrické modely zlomkov na porovnávanie, usporiadanie a jednoduché sčítanie a odčítanie zlomkov. Znázorniť na primeranom geometrickom modeli danú časť celku (polovicu, tretinu, štvrtinu...).</p> <p>Používať model číselnej osi na znázornenie zlomku. Používať predmety na tvorbu reprezentácií pri určovaní počtu prvkov časti celku.</p> <p>Čítať a zapisovať zlomky, početové operácie so zlomkami. Vysvetliť význam a použitie zlomkov jednoduchých súvislostiach.</p> <p>Interpretovať zlomky, identifikovať ich význam a výskyt v bežnom živote, používať ich pri riešení jednoduchých matematických a reálnych problémov na určenie časti celku a počtu prvkov časti celku.</p> <p>Analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku zlomkov.</p>
<p>Základy práce s desatinnými číslami</p>	<p>Aktívne: Desatinné číslo Desatinná čiarka Desatinné miesto</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Desatinné číslo ako alternatívny zápis desatinného zlomku, porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie (nahor/nadol) desatinných čísel, súvis desatinných a prirodzených čísel.</p> <p><u>Postupy:</u> Používanie písomných, pamäťových a elektronických algoritmov sčítania a odčítania v obore desatinných čísel; násobenie a delenie desatinných čísel číslami 10, 100 a 1 000; riešenie aplikačných úloh s desatinnými číslami (napr. premeny peňažných jednotiek, jednotiek dĺžky a hmotnosti).</p>	<p>Používať vhodné reálne reprezentácie desatinných čísel. Voliť a používať vhodnú číselnú os na znázornenie desatinných čísel, na ich porovnávanie, usporiadanie a zaokrúhľovanie.</p> <p>Riešiť matematické a aplikačné úlohy pomocou desatinných čísel s využitím sčítania a odčítania desatinných čísel.</p> <p>Overovať správnosť výsledkov pomocou navzájom opačných operácií s desatinnými číslami.</p> <p>Čítať, zapisovať a znázorňovať desatinné čísla. Vysvetľovať jednoduché súvislosti medzi desatinnými číslami a desatinnými zlomkami.</p> <p>Interpretovať výsledky riešenia úloh s desatinnými číslami a diskutovať o relevantnosti výsledkov v kontexte aplikačnej úlohy.</p> <p>Analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku desatinných čísel.</p>

<p>Číselné výrazy a jednoduché rovnice a nerovnice v riešení úloh</p>	<p>Aktívne: Súčet, sčítanec Rozdiel, menšeneц, menšiteľ Súčin, činiteľ Podiel, delenec, deliteľ, zvyšok</p> <p>Pasívne: Neúplný podiel, Neznáma</p>	<p>Vzťahy: Vlastnosti operácií (komutatívnosť a asociatívność sčítania a násobenia, distributívnosť násobenia a delenia vzhľadom na sčítanie a odčítanie), vzťahy medzi operáciami, poradie operácií.</p> <p>Postupy: Pamäťové, písomné a elektronické algoritmy operácií – sčítanie a odčítanie s primerane veľkými prirodzenými číslami, násobenie prirodzeného čísla dvojčiferným a trojčiferným číslom, delenie prirodzeného čísla jednociferným aj dvojčiferným deliteľom bezo zvyšku aj so zvyškom, určenie a dodržiavanie poradia operácií a pravidiel pre počítanie so zátvorkami; identifikácia a oprava chýb v úprave a aplikácii aritmetických výrazov v riešení úloh, riešenie jednoduchých aj zložených slovných úloh na sčítanie, odčítanie, násobenie a delenie, vrátane nepriamo formulovaných slovných úloh, tvorba jednoduchých slovných úloh podľa vzoru alebo matematickej reprezentácie, riešenie jednoduchých rovníc a nerovníc a skúška správnosti.</p>	<p>Znalosť, výber a použitie reprezentácií aritmetických operácií. Rozhodovať o použití a aplikovať aritmetické operácie v obore prirodzených čísel na modelovanie a matematizáciu reálnych situácií. Navrhovať a vyberať stratégie riešenia aplikačných úloh, využívať vlastnosti a vzťahy medzi operáciami a dodržiavať postup riešenia slovných úloh. Modelovať matematické problémy pomocou jednoduchých rovníc a nerovníc a ich riešenie primeranými metódami. Aktívne využívať reprezentácie aritmetických operácií pri formulácii a interpretácii problémov. Diskutovať o vlastnostiach aritmetických operácií a ich použití pri riešení problémov. Vysvetľovať zástupný symbol alebo neznámu v jednoduchej rovnici alebo nerovnici. Diskutovať o zmysluplnosti výsledkov riešenia aplikačných úloh. Spamäti a písomne sčítať a odčítať primerane veľké prirodzené čísla. Písomne aj pomocou kalkulačky sčítať aj viac sčítancov. Pohotovo použiť kalkulačku pri sčítaní a odčítaní. Sčítať čísla v ľubovoľnom poradí (komutatívnosť). Spamäti vynásobiť a vydeliť primerané prirodzené čísla mocninou čísla 10, v obore malej násobilky číslami ukončenými nulami (napr. $70 \cdot 800$, $72\,000 : 9$ a pod.). Písomne vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla jednociferným číslom (aj so zvyškom). Písomne vynásobiť prirodzené číslo dvojčiferným alebo trojčiferným číslom. Písomne vydeliť dvojčiferným číslom. Pohotovo použiť kalkulačku pri násobení a delení prirodzených čísel (aj so zvyškom). Násobiť čísla v ľubovoľnom poradí. Vynásobiť pomocou sčítania a vydeliť pomocou postupného odčítania a rozdeľovaním na rovnaké časti. Správne určiť poradie početných výkonov v úlohách s</p>
--	---	--	---

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 75
------------------------------	---	-------------------------------

			<p>prirodzenými číslami. Počítať správne so zátvorkami. Použiť prirodzené čísla pri opise reálnej situácie. Vyriešiť jednoduché slovné úlohy s prirodzenými číslami. Riešiť a tvoriť jednoduché a zložené slovné úlohy, aj z oblasti finančnej gramotnosti; riešiť nepriamo sformulované úlohy.</p>
<p>Závislosti, vzťahy a práca s údajmi</p> <p>Rozšírené nástroje na prácu so závislosťami a vzťahmi</p>	<p>Aktívne: Súčet, rozdiel súčin, podiel "o _ viac/menej" "_-krát viac/menej", "_ násobok" hmotnosť, gram, dekagram, kilogram, tona objem, mililiter, deciliter, liter</p> <p>Pasívne: Číselný výraz</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Závislosti medzi dvomi veličinami v priamej úmernosti; vzťahy medzi hmotnostnými, objemovými jednotkami.</p> <p><u>Postupy:</u> Vyčísľovanie číselných výrazov s použitím zátvoriek, vyjadrovanie matematických vzťahov pomocou symboliky aritmetiky, doplnenie alebo rozšírenie tabuľky priamej úmernosti, znázorňovanie údajov z tabuľky priamej úmernosti ako množiny bodov alebo priamky v súradnicovej sústave, premeny jednotiek hmotnosti a objemu, zmiešané jednotky a zložitejšie premeny (nielen susedné), odhadovanie hmotnosti a objemu (rádovo).</p>	<p>Používať reprezentácie priamej úmernosti (tabuľka, graf priamej úmernosti). Používať reálne reprezentácie jednotiek hmotnosti a objemu. Používať aritmetické operácie a vyčíslenie číselných výrazov pri matematizácii a riešení úloh. Navrhovať riešenie slovných úloh na priamu úmernosť pomocou reprezentácií (tabuľky, graf, matematické zápisy). Využívať predstavy a skúsenosti s jednotkami hmotnosti a objemu pre odhadovanie a riešenie praktických úloh vyžadujúcich prevody týchto jednotiek Vyjadrovať aritmetické vzťahy slovne a naopak. Zapísať slovne vyjadrené aritmetické vzťahy. Používať aritmetickú symboliku (zátvorky a znaky operácií) na zápis vzťahov vyjadrených slovne a ich vyčíslenie. Slovne opísať priamu úmernosť. Objavovať priamu úmernosť v reálnom živote a opísať ju matematickým jazykom a využiť matematické nástroje pri riešení úloh s priamou úmernosťou. Používať jednotky hmotnosti a objemu v komunikácii. Zmenšiť alebo zväčšiť o daný počet prirodzené číslo. Porovnať čísla rozdielom. Zmenšiť alebo zväčšiť prirodzené číslo daný počet krát. Porovnať čísla podielom.</p>

<p>Rozšírené kombinatorické postupy a nástroje</p>	<p>Pasívne: Možnosť, počet možností Systém</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Pravidlá usporiadania viacerých prvkov, organizačný princíp usporiadania prvkov.</p> <p><u>Postupy:</u> Vytvorenie a aplikovanie organizačného princípu (systému) na vypisovanie všetkých možností. Určovanie počtu možností kombinatorickej situácie manipulačnou činnosťou s predmetmi, vypisovaním všetkých možností alebo použitím tabuľky či grafu, hľadanie chýbajúcej možnosti, tvorba dvoj-, troj-, štvorciferných čísel z danej množiny čísel, tvorba dvoj-, troj-, štvorprvkových množín z danej množiny predmetov/symbolov/farieb.</p>	<p>Vyriešiť aplikačné úlohy a úlohy rozvíjajúce špecifické myslenie s využitím početných operácií (aj ako propedeutika zlomkov, pomeru a priamej a nepriamej úmernosti). Analyzovať jednoduché úlohy na propedeutiku priamej úmernosti.</p> <p>Vyberať a používať vhodné reprezentácie kombinatorickej situácie (zoznam, tabuľka, graf, schéma). Voliť stratégiu riešenia jednoduchej kombinatorickej úlohy. Opisovať, zaznamenávať systém usporiadania a vypisovania možností v kombinatorických situáciách. Zvoliť stratégiu riešenia úloh z bežného života. Zistiť počet vypisovaním všetkých možností. Riešiť úlohy a problémy, ktorých riešenie je nezávislé od obvyklých postupov a algoritmov.</p>
<p>Riešenie jednoduchých pravdepodobných situácií</p>	<p>Aktívne: Isté, nemožné</p> <p>Pasívne: Pravdepodobné Neppravdepodobné Pravdepodobnosť</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Rovnako, viac alebo menej pravdepodobné situácie (na jednoduchých modeloch).</p> <p><u>Postupy:</u> Skúmanie a objavovanie pravdepodobnosti pomocou hier, pokusov a pozorovaní, rozlišovanie viac alebo menej pravdepodobnej situácie, tvorba predpokladov o viac alebo menej pravdepodobných udalostiach a ich</p>	<p>Používať vhodné reprezentácie na modelovanie a zaznamenanie pravdepodobnostnej situácie (zoznam, tabuľka). Realizovať jednoduché experimenty a riešiť jednoduché problémy o pravdepodobnosti udalosti. Komunikovať o viac alebo menej pravdepodobných situáciách. Spolupracovať pri realizácii jednoduchých pravdepodobnostných experimentov. Diskutovať o stratégiách jednoduchých hier.</p>

<p>Rozšírené nástroje na prácu s údajmi</p>	<p>Aktívne: Aritmetický priemer</p> <p>Pasívne: Legenda tabuľky/grafu</p>	<p>overovanie pomocou jednoduchých experimentov, zisťovanie experimentálnej pravdepodobnosti jednoduchej pravdepodobnostnej hry použitím pokusu alebo pozorovania.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Súvislosť medzi údajmi a aritmetickým priemerom.</p> <p><u>Postupy:</u> Návrh a tvorba jednoduchej tabuľky a grafu zo súboru kvantitatívnych alebo kvalitatívnych údajov, odhadovanie aritmetického priemeru z grafickej reprezentácie hodnôt súboru, výpočet aritmetického priemeru súboru údajov (aj pomocou kalkulačky).</p>	<p>Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia. Sformulovať pravdivý/nepravdivý výrok. Rozlíšiť väčšiu a menšiu pravdepodobnosť. Vytvoriť zložené výroky pomocou logických spojok (na propedeutickej úrovni).</p> <p>Tvoriť tabuľky pomocou čísel, ikon a symbolov na základe pozorovania, experimentu alebo matematickej úvahy.</p> <p>Riešiť aplikačné úlohy vyžadujúce zber údajov a ich jednoduché spracovanie, interpretácia tabuliek a jednoduchých diagramov.</p> <p>Diskutovať o spôsoboch zberu údajov a ich spracovaní. Prečítať údaje z jednoduchej tabuľky. Používať pojem aritmetický priemer a priemerná hodnota v komunikácii.</p> <p>Zhromaždiť, roztriediť, usporiadať dáta (údaje). Znázorniť dáta (údaje) jednoduchým diagramom. Vyriešiť jednoduché slovné úlohy, v ktorých sa vyskytujú ako podnet dáta (tabuľky, diagramy, mapy, schémy).</p>
<p>Geometria</p> <p>Jednoduché rovinné geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy</p>	<p>Aktívne: Trojuholník (vrcholy a strany) Štvoruholník (vrcholy, strany a uhlopriečky) Štvorec, obdĺžnik Susedné strany, protiľahlé strany, uhlopriečka Kružnica, kruh, stred, polomer, priemer, polkruh, štvrtkruh Stred úsečky, os úsečky Rovnoběžky Rôznobežky Priesečník Kolmice</p> <p>Pasívne:</p>	<p><u>Vzťahy:</u> Patrí/nepatrí, leží/neleží, vzájomná poloha dvoch priamok v rovine, vlastnosť stredu úsečky ako bodu rovnako vzdialeného od krajných bodov úsečky, kružnica a os úsečky ako množiny bodov s danou vlastnosťou, vzťah medzi polomerom a priemerom kružnice/kruhu.</p> <p><u>Postupy:</u> Rozlišovanie, vyznačovanie a označovanie rovinných útvarov (polovina, rovina, opačné polpriamky, trojuholníky, štvoruholník, mnohoúhelník) nezávisle na ich polohe, rozhodovanie o incidencii bodov (patrí/nepatrí, leží/neleží) s útvarmi,</p>	<p>Modelovať a nachádzať v realite rôzne polohy priamok v rovine pomocou predmetov, náčrtu a rysovania. Tvoríť rôzne reprezentácie trojuholníkov, štvoruholníkov a mnohoúhelníkov prostredníctvom pomôcok, rysovania alebo softvérových produktov.</p> <p>Rozpoznávať modely a nemodely trojuholníkov a štvoruholníkov.</p> <p>Rozlíšiť a načrtnúť rovinné útvary – bod, úsečka, priamka, kružnica, trojuholník, štvoruholník.</p> <p>Narysovať úsečku danej dĺžky a trojuholník, štvorec, obdĺžnik, ak poznajú dĺžky ich strán.</p> <p>Zostrojíte kružnicu s daným polomerom.</p> <p>Poznať niektoré základné vlastnosti trojuholníka, štvoruholníka, štvorca, obdĺžnika, kružnice a kruhu.</p> <p>Narysovať pomocou dvojice pravítok alebo pravítka s</p>

<p>Jednoduché priestorové geometrické útvary, vlastnosti a vzťahy</p>	<p>Polrovina, rovina, opačné polpriamky Päta kolmice Mnohouholník Rovnoobežník Rôznoobežník</p> <p>Aktívne: Kocka, kváder (steny, vrcholy a hrany) Valec, kužeľ, ihlan Guľa, hranatý, oblý</p> <p>Pasívne: Sieť kocky, kvádra, telesa Pohľad zhora, spredu, z boku</p>	<p>identifikácia a rysovanie dvojíc rovnobežných, rôznoobežných a kolmých priamok, označovanie priesečníkov a päty kolmice, rysovanie trojuholníka, štvorca a obdĺžnika s danými dĺžkami strán (pomocou pravítka a kružidla alebo dynamickej geometrie), rysovanie ďalších mnohouholníkov v štvorcovej sieti, triedenie štvoruholníkov podľa vzájomnej polohy a dĺžky strán, určenie stredu úsečky manipulačnou činnosťou, odhadom, meraním alebo rysovaním pomocou kružidla, objavenie (experimentovaním) spoločnej vlastnosti bodov ležiacich na kružnici a na osi úsečky, tvorba útvarov (modelovaním a náčrtom) podľa zadaných vlastností a rozpoznávanie situácií, ktoré sa nedajú geometricky modelovať.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Vzťahy medzi rovinnými a priestorovými útvarmi, vzťah medzi protíľahlými ohodnotenými stenami na hracej kocke.</p> <p><u>Postupy:</u> Telesá a ich siete – rozlišovanie a určovanie priestorových útvarov (kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa), určovanie rovinných útvarov na telesách (štvoruholníky</p>	<p>ryskou rovnobežné a kolmé priamky (úsečky). Narysovať trojuholník, štvoruholník, štvorec, obdĺžnik v štvorcovej sieti. Riešiť aplikačné geometrické úlohy a jednoduché konštrukčné úlohy s využitím geometrických vzťahov, polohových a metrických vlastností geometrických útvarov. Identifikovať praktické situácie, v ktorých sa používa geometrické modelovanie a ich riešenie pomocou dostupných nástrojov. Využívať vlastnosti trojuholníkov, štvoruholníkov a ďalších rovinných útvarov v analýze a riešení konštrukčných úloh. Používať symbolický zápis geometrických útvarov a vzťahov (patrí/nepatrí, kružnica s daným stredom a polomerom, kolmosť, rovnobežnosť). Diskutovať o incidencii bodov s útvarmi a vzájomnej polohe útvarov. Opisovať vlastností trojuholníkov a štvoruholníkov a ich aplikovanie pri triedení. Nachádzať inkluzívne (podmnožinové) vzťahy medzi štvoruholníkmi, diskutovať o nich, o rôznych triediacich kritériách štvoruholníkov. Diskutovať o podmienkach existencie geometrických útvarov.</p> <p>Modelovať telesá, siete jednoduchých telies a stavieb z kociek a iných telies pomocou stavebníc alebo iných pomôcok (vrátane digitálnych). Rozlíšiť, pomenovať, vymodelovať a opísať priestorové útvary – kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa, ich vlastnosti, identifikovať ich reprezentáciu v reálnom svete. Používať reprezentácie záznamov stavieb z kociek (pohľady, plán a pod.). Postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa návodu</p>
--	--	---	--

<p>Práca s uhlom a operácie s uhlami</p>	<p>Plán stavby z kociek Súradnice bodu</p> <p>Aktívne: Uhol, vrchol, ramená Ostrý, pravý, tupý a priamy uhol</p> <p>Pasívne: Os uhla</p>	<p>a trojuholníky ako steny telies, body a úsečky ako vrcholy a hrany), objavovanie sietí kocky a kvádra manipulačnou činnosťou a ich zaznamenávanie, stavby z kociek – stavenie zložitejších stavieb z kociek podľa plánu a tvorba plánu podľa stavby, slovné alebo symbolické (šifra) opisovanie a zaznamenávanie stavby z kociek, identifikácia a oprava chyby v zázname stavby z kociek alebo v stavbe z kociek; záznam stavby z kociek zhora, spredu a z boku, stavba z kociek podľa daného pohľadu zhora, z boku a spredu, skúmanie a určovanie pohľadov spredu, zhora a z boku na telesá zložené z kociek a kvádrov; orientácia v priestore – určenie súradníc bodu a zakreslenie bodu so zadanými súradnicami v prvom kvadrante karteziánskej sústavy súradníc, umiestňovanie predmetov/útvárov a realizácia pohybu v rovine a priestore na základe pokynov, riešenie zložitejších labyrintov, hľadanie optimálnej cesty podľa požiadaviek a jej slovný opis, odvaľovanie kocky s odlíšenými stenami (pomocou farieb, symbolov alebo čísel) podľa grafického predpisu (stopy odvaľovania) alebo slovného opisu pohybu.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Vzťah pravého a priameho uhla, porovnávanie uhlov (väčší, menší, zhodný). <u>Postupy:</u> Modelovanie a vyznačovanie uhlov ako časti roviny, určovanie významných prvkov uhla, určovanie a vyznačovanie bodov patriacich/nepatriacich uhlu, odhadovanie veľkosti uhla podľa klasifikácie (ostrý, pravý, tupý, priamy), prenášanie a porovnávanie</p>	<p>(náčrtu, nákresu, kódovania) a naopak. Rozhodovať, ktoré rovinné útvary môžu/nemôžu byť sieťou kocky alebo kvádra. Objavovať jednoznačnosť plánu stavby z kociek a využívať vzťahy medzi plánom a počtom kociek v stavbe. Komunikovať o stavbách z kociek a telies a diskutovať o zistených chybách. Používať slovný opis pri algoritmickej postupnosti stavania stavby z kociek. Objavovať nejednoznačnosť troch pohľadov (zhora, spredu, z boku) na stavbu z kociek, t. j. jednému záznamu 3 pohľadov môžu existovať rôzne stavby. Využívať vzťahy medzi protifaľnými stenami na hracej kocke pri riešení úloh zameraných na rozvíjanie orientácie v priestore a priestorovú predstavivosť. Opisovať vlastnosti a významné prvky jednoduchých telies. Diskutovať o existencii a počte sietí kocky a kvádra. Používať karteziánsku súradnicovú sústavu pri komunikácii o polohách bodov a útvarov v prvom kvadrante a pri opise pohybu (cesty) v rovine.</p> <p>Vyhľadávať príklady a používať reprezentácie rôznych typov uhlov (ostrý, pravý, tupý, priamy) na manipulačnej úrovni. Klasifikácie uhlov. Riešiť jednoduché aplikačné úlohy s využitím polohových vlastností uhlov. Používať geometrické pojmy pri komunikácii o uhloch, ich označovanie.</p>
---	--	---	---

<p>Rozšírené postupy merania a určovania miery</p>	<p>Aktívne: Dĺžka úsečky Dĺžka strany Jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km) Obvod Obsah</p> <p>Pasívne: Obsah v jednotkovej štvorcovej sieti Objem ako počet jednotkových kociek</p>	<p>uhlov pomocou manipulácie, súčet a rozdiel uhlov pomocou manipulácie, modelovanie osi uhla.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Vzťahy medzi jednotkami dĺžky a ich premeny, nejednoznačnosť vzťahu medzi obsahom a obvodom útvarov (útvary s rovnakým obvodom môžu mať rôzny obsah a naopak, útvar s menším obsahom môže mať väčší obvod v porovnaní s iným útvarom a naopak).</p> <p><u>Postupy:</u> Prenášanie, porovnávanie a usporiadanie úsečiek podľa dĺžky rysovaním alebo inými nástrojmi, modelovanie grafického súčtu, rozdielu úsečiek a grafického násobku úsečiek, premeny jednotiek dĺžky – premieňanie jednotiek dĺžky (aj nesusedných, aj zmiešaných), obvod – určenie obvodu štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, určenie obvodu nepravidelných mnohoúhelníkov zložených z jednotkových štvorcov, určovanie grafického obvodu trojuholníka, štvorca a obdĺžnika; určenie obvodu výpočtom (sčítaním známych dĺžok strán), tvorba (modelovaním a náčrtom) útvarov so zadaným obvodom, obsah – určovanie obsahu obdĺžnika, štvorca a pravouhlého trojuholníka zo štvorcovej siete, určovanie obsahu nepravidelných mnohoúhelníkov zložených zo štvorcov, obdĺžnikov a jednotkových pravouhlých trojuholníkov, výpočet obsahu obdĺžnika a štvorca s celočíselnými dĺžkami strán na základe poznatkov z násobenia (bez vzorcov), tvorba (modelovaním a náčrtom) útvarov so zadaným obsahom, objem – objem kocky</p>	<p>Používať reprezentácie jednotiek dĺžky, obvodu, obsahu, objemu (vlastné jednotky, univerzálne jednotky) na odhadovanie a určovanie miery útvarov.</p> <p>Používať meracie a iné nástroje na zistenie miery dĺžky, obvodu a obsahu.</p> <p>Riešiť aplikačné úlohy s využitím elementárnych poznatkov o miere rovinných útvarov (dĺžka, obvod, obsah) a s využitím jednotkovej dĺžky a využitím vzťahov medzi nimi, resp. využitím jednotkového štvorca alebo inej vhodnej jednotky.</p> <p>Používať skladanie a rozkladanie útvarov na určenie ich miery a ich porovnanie.</p> <p>Používať pojmy miery (dĺžka, obvod, obsah, objem) a univerzálnych jednotiek dĺžky, obvodu a obsahu.</p> <p>Odhadovať miery útvarov na základe predstavy o jednotkách dĺžky (vzdialenosť, obvod), predstavy o jednotkových štvorcoch (obsah), jednotkových kockách (objem) a diskutovať o presnosti odhadu a merania. Diskutovať o vzťahu medzi obvodom a obsahom útvarov v štvorcovej sieti a argumentovať o nejednoznačnosti tohto vzťahu pomocou príkladov.</p> <p>Odmerať dĺžku úsečky s presnosťou na milimetre.</p> <p>Odhadnúť vzdialenosť na metre.</p> <p>Premeniť jednotky dĺžky v obore prirodzených čísel.</p> <p>Vyriešiť slovné úlohy s premenou jednotiek dĺžky a úlohy vyžadujúce základné poznatky o trojuholníku, štvorci a obdĺžniku.</p> <p>Vypočítať obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžnika.</p> <p>Vypočítať obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými rozmermi ako počet štvorcov, z ktorých sa skladá.</p> <p>Určiť počet jednotkových (rovnakých) kociek, z ktorých sa skladá kocka a kváder propedeutika objemu).</p>
---	---	--	--

<p>Skúmanie vlastností súmernosti a základy posunutia</p>	<p>Aktívne: Osová súmernosť Os súmernosti Vzor, obraz</p> <p>Pasívne: Posunutie v štvorcovej sieti</p>	<p>a kvádra pomocou modelovania z jednotkových kociek, odhad a určenie objemu kocky a kvádra na základe skúseností z modelovania pomocou jednotkových kociek.</p> <p><u>Vzťahy:</u> Zhodnosť geometrických útvarov v osovej súmernosti a posunutí.</p> <p><u>Postupy:</u> Identifikácia osovo súmerných útvarov, určenie a vyznačenie osi súmernosti osovo súmerných útvarov, práca s osovo súmernými útvarmi v štvorcovej sieti (podľa vodorovnej, zvislej aj šikmej osi súmernosti), ich dokreslenie, resp. oprava, nakreslenie/zostrojenie obrazu jednoduchého útvaru (bodu, úsečky alebo mnohouholníka) v osovej súmernosti podľa osi súmernosti (vodorovnej, zvislej aj šikmej), identifikácia posunutých útvarov v štvorcovej sieti, určenie smeru a veľkosti posunutia, zakresľovanie výsledku posunutia jednoduchého útvaru/symbolu v štvorcovej sieti pri zadanom smere (šípka) a veľkosti posunutia (počet štvorčekov siete), doplnenie a tvorba mozaiky ako aplikácie zhodných zobrazení na úrovni manipulácie.</p>	<p>Rozoznávať a modelovať osovo súmerné útvary skladaním a strihaním papiera, v štvorcovej sieti, pomocou priesvitky alebo iných nástrojov. Používať reálne reprezentácie posunutia v hrách. Využívať osovú súmernosť v praktických činnostiach a situáciách a aplikovať ju pri riešení jednoduchých geometrických úloh. Tvoriť a skladať jednoduché mozaiky (tesalácie, vyplňovanie roviny) s použitím zhodných zobrazení v rovine. Používať jednoduchú, veku primeranú terminológiu osovej súmernosti a posunutia. Komunikovať o jednoduchých pozorovaných vlastnostiach osovej súmernosti a posunutia. Zdôvodňovať postup a výsledky riešení problémov súvisiacich s osovou súmernosťou a posunutím. Zväčšiť a zmenšiť útvary v štvorcovej sieti podľa návodu alebo pomocou inej siete.</p>
--	--	--	--

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 82
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

Predmet: Matematika

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pracuje s prirodzenými číslami, zlomkami, desatinnými číslami a s celými zápornými číslami pri riešení úloh a problémov
- analyzuje, opisuje a uplatňuje pravidlá vo vzoroch a postupnostiach
- rieši praktické úlohy s využitím závislostí medzi veličinami alebo využitím vzťahov medzi rôznymi jednotkami miery
- zbiera, zaznamenáva, usporadúva a triedi údaje
- hľadá vhodnú organizáciu údajov, tvorí jednoduché frekvenčné tabuľky a grafy a interpretuje výsledky
- rieši jednoduché kombinatorické a pravdepodobnostné situácie
- analyzuje zložitejšie geometrické útvary v rovine a priestore
- využíva polohové a metrické vlastnosti útvarov pri riešení jednoduchých geometrických úloh
- rieši úlohy na orientáciu v rovine a v priestore a úlohy rozvíjajúce priestorovú predstavivosť
- formuluje zložitejšie logické úvahy, objavuje a vysvetľuje chyby v postupe, navrhuje stratégie a rieši aplikačné úlohy

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 83
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

2.2 Predmet: Informatika

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Matematika a informatika predmetu informatika sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete informatika sa zameriame na postupné objavovanie prvých mechanizmov programových konštrukcií, zoznamovanie sa s dátovými údajmi a štruktúrami prostredníctvom vhodných aplikácií, v línii digitálnej gramotnosti zoznamovanie žiakov s reprezentáciami dát a ich spracovaním prostredníctvom vhodných softvérov, orientovanie vo využívaní internetu a v operačnom systéme, diskutovanie o rizikách informačných technológií. Pri rozvíjaní informatickej gramotnosti a osvojovaní si informatického obsahu využijeme program Informatika s Emilom.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 84
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ciele predmetu

- zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom a grafikou (Tux paint, skicár, word, RNA)
- zoznámiť sa s elementárnou lineárnou a tabuľkovou reprezentáciou údajov
- zoznámiť sa so základnou prácou s digitálnymi technológiami a aplikáciami, pracovať so základným hardvérom, aplikáciou
- zoznámiť sa s digitálnym prostredím pre prácu s webovými stránkami
- analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou (Informatika s Emilom, robot)
- riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov (Informatika s Emilom, robot)
- zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť - rozumieť rizikám na internete

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	<u>Vzťahy</u> <u>Procesy</u> <u>Činnosti</u>	
Programovanie 1. Analýza problému	Platí- neplatí, áno/alebo/nie (neformálne)	<u>Vzťahy:</u> platí- neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) <u>Procesy:</u> krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia <u>Činnosti:</u> identifikovanie vzorov, ktoré sa dajú realizovať pomocou konštrukcie opakovania, rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, keď niečo platí- neplatí aj so spojkami a/alebo/nie(neformálne)	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Identifikovať opakujúce sa vzory. Navrhnuť riešenie, návod, postup (postup pečenia torty, skladanie tváre a pod.). Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 2. Konštrukcie jazyka	Príkaz Parameter príkazu Postupnosť príkazov Opakovanie príkazov Počet opakovaní	<u>Vzťahy:</u> zápis postupnosti príkazov a cyklu v jazyku ako návod pre vykonávateľa, ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <u>Procesy:</u> zostavovanie a úprava programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu <u>Činnosti:</u> vytváranie programu skladaním príkazov aj s parametrami príkazu do postupnosti, vytváranie programu, ktorý vyžaduje známy počet opakovaní, zapisovanie postupnosti príkazov a cyklu v jazyku ako návod pre vykonávateľa.	Tvoriť program skladaním príkazov do postupnosti. Tvoriť program, ktorý vyžaduje známy počet opakovaní Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 3. Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	Zápis riešenia Hľadanie, opravovanie chýb	<u>Vzťahy:</u> jazyk- vykonanie programu, chyba ako nesprávny zápis programu, chyba ako nesprávny výsledok, chyba v postupnosti príkazov a v cykle <u>Procesy:</u> krokovanie, hľadanie chyby <u>Činnosti:</u> interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s postupnosťou príkazov, hľadanie chyby vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie, diskusia o svojich vlastných riešeniach a návrh vylepšenia	Interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s cyklami. Hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju. Diskutovať o svojich riešeniach. Pracovať s programom Informatika s Emilom. Interaktívne zostaviť riešenie problému.
Údaje	Animácia, pozadie Snímka	<u>Vzťahy:</u> animácia ako postupnosť obrázkov, poradie snímok v príbehu a prezentácií	Použiť konkrétne nástroje na tvorbu a úpravu obrázkov, textu príbehov a prezentácií.

<p>1. Práca s údajmi rôznych typov</p>	<p>Prezentácia Odrážky</p>	<p><i>Procesy: používanie nástrojov na kreslenie, prácu s textom, vytváranie animácií, príbehov, prezentácií, prehrávanie zvuku a videa</i> <i>Činnosti: používanie konkrétneho nástroja na tvorbu a úpravu obrázkov, animácií, textov, príbehov a prezentácií, na spúšťanie zvukov a videa, hľadanie, odhaľovanie a oprava chýb pri úprave obrázkov, animácií, textov a prezentácií, voľba vhodného nástroja na úpravu animácie, pozadia, snímky, prezentácie, odrážok</i></p>	<p>Používať nástroje na kreslenie (Tux paint, scicár). Používať nástroje na tvorbu textov (MicrosoftWord). Používať nástroje na tvorbu animácií (Revelation natural art -RNA). Používať nástroje na tvorbu prezentácií(Microsoft PowerPoint). Hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov, animácií, textov, príbehov a prezentácií. Použiť konkrétny nástroj na spúšťanie zvukov a videa.</p>
<p><u>Údaje</u> 2. Informácie</p>	<p>Grafika Text Čísla Zvuk</p>	<p><i>Činnosti: vyhľadávanie a získavanie informácií v informačnom systéme, získavanie informácií rôznych typov (grafika, text, zvuk, čísla) pomocou konkrétnych nástrojov</i></p>	<p>Vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze. Získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov. Vytvárať jednoduché texty zo získaných informácií, vytvoriť diplom, pozvánku, plagát s použitím textu, ozdobného nápisu a obrázku. Vedieť použiť WordArt.</p>
<p><u>Údaje</u> 3. Údajové štruktúry</p>	<p>Postupnosť Tabuľka (mriežka) Riadok Stĺpec</p>	<p><i>Vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti a pozícia objektov v tabuľke</i> <i>Procesy: navigácia v štruktúre</i> <i>Činnosti: orientovanie sa v jednoduchej štruktúre - vyhľadávanie a získavanie informácií zo štruktúry podľa zadaných kritérií, používanie konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami (práca s riadkom, stĺpcom)</i></p>	<p>Orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií. Organizovať informácie do štruktúr- vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy. Vytvoriť jednoduchú tabuľku a vpisovať do nej údaje, vyhľadávať údaje.</p>
<p><u>Technológie</u> 1. Hardvér a softvér</p>	<p>Súbor Priečinok</p>	<p><i>Vzťahy: vstupné a výstupné zariadenia ako nástroj na komunikáciu s počítačom, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií</i> <i>Procesy: vytvorenie, ukladanie dokumentov, používanie školského vzdelávacieho softvéru</i></p>	<p>Pracovať so základnými vstupnými a výstupnými zariadeniami. Ukladať produkt do súboru. Otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru. Orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 87
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p><i>Činnosti: práca so základnými vstupnými a výstupnými zariadeniami ako nástrojmi na komunikáciu s počítačom, ukladanie produktov a dokumentov s informáciami rôznych typov do súboru v danom priečinku, otvorenie rozpracovaného produktu alebo dokumentu zo súboru, orientovanie sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, spustenie programu/aplikácie a otvorenie dokumentu v nej, používanie rôzneho aplikačného softvéru (napr. školského vzdelávacieho softvéru), ktorý je primeraný veku</i></p>	<p>Spustiť program, aplikáciu a otvoriť v nej dokument. Používať rôzne výučbové programy. Použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je primeraný veku. Pracovať s rôznym aplikačným softvérom (školský vzdelávací softvér).</p>
<p>Technológie 2. Počítačové siete</p>	Vyhľadávač	<p><i>Vzťahy: text a hypertext ako súčasť dokumentov na internete a v encyklopédiách, riziká na internete</i> <i>Procesy: vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, spoznávanie bezpečného a etického správania na internete</i> <i>Činnosti: vyhľadávanie informácií rôznych typov (textov, stránok, obrázkov, videa), získavanie informácií z webových stránok a ich používanie vo svojich produktoch, diskusia o rizikách a etickom správaní na internete</i></p>	<p>Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch. Vyhľadávať rôzne typy informácií na webe. Poznať webový prehliadač. Správne písať webovú adresu. Vyhľadať webovú stránku, obrázky, texty... Orientovať sa na webovej stránke. Diskutovať o rizikách na internete.</p>
<p>Technológie 3. Digitálna spoločnosť</p>	<p>Technológie okolo nás Dôveryhodnosť získaných informácií Digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu</p>	<p><i>Vzťahy: dôveryhodnosť získaných informácií, vírus ako škodlivý softvér, digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu</i> <i>Procesy: používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie</i> <i>Činnosti: diskusia o dôveryhodnosti získaných informácií, používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie, diskusia o nebezpečných aplikáciách, diskusia o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií ako nástrojov na komunikáciu</i></p>	<p>Diskutovať o etickom používaní digitálnych produktov. Diskutovať o počítačovej kriminalite. Diskutovať o nebezpečných aplikáciách. Oboznámiť sa s nástrojmi na komunikáciu -Messenger, Skype, Viber, WhatsApp, Facebook. Diskutovať o rizikách na internete. Poznať www.ovce.sk. Diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov. Oboznámiť sa s bezpečným správaním sa na internete.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 88
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- zoznámiť sa s nástrojmi na prácu s textom, grafikou, prezentáciami, zvukom a videom (Tuxpaint, skicár, word, RNA)
- skúmať a hodnotiť správnosť riešenia a opravovať chyby
- získavať, vyhľadávať a spracovávať informácie rôznych typov
- spoznávať elementárne princípy a koncepty informatiky, reprezentácie, údaje v tabuľkách, stromoch a grafoch
- analyzovať elementárne problémy a zoznamovať sa s elementárnou logikou (Informatika s Emilom, robot)
- riešiť elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov a cyklov s konkrétnym počtom opakovaní (Informatika s Emilom, robot)
- zoznámiť sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť a bezpečne sa pohybovať v tomto prostredí
- zoznámiť sa s prácou s počítačom, zariadeniami, súbormi, priečinkami a aplikáciami
- zoznámiť sa s vyhľadávaním a získavaním informácií v počítačovej sieti

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy)	<u>Vzťahy</u> <u>Procesy</u> <u>Činnosti</u>	
Programovanie 1. Analýza problému	Platí- neplatí, áno/alebo/nie(neformálne)	<u>Vzťahy:</u> platí- neplatí, áno/alebo/nie (neformálne) <u>Procesy:</u> krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia <u>Činnosti:</u> identifikovanie vzorov, ktoré sa dajú realizovať pomocou konštrukcie opakovania, rozhodovanie o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia, keď niečo platí- neplatí aj so spojkami a/alebo/nie(neformálne) Vyberanie prvkov alebo možností podľa pravdivosti tvrdenia Uvažovanie o budúcich riešeniach	Rozhodnúť o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia. Identifikovať opakujúce sa vzory. Navrhnuť riešenie, návod, postup (postup pečenia torty, skladanie tváre a pod.). Uvažovať o budúcom riešení. Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 2. Konštrukcie jazyka	Príkaz Parameter príkazu Postupnosť príkazov Opakovanie príkazov Počet opakovaní Telo cyklu	<u>Vzťahy:</u> zápis postupnosti príkazov a cyklu v jazyku ako návod pre vykonávateľa, ako súvisí počet opakovaní s výsledkom <u>Procesy:</u> zostavovanie a úprava programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu <u>Činnosti:</u> vytváranie programu skladaním príkazov aj s parametrami príkazu do postupnosti, vytváranie programu, ktorý vyžaduje známy počet opakovaní, zapisovanie postupnosti príkazov a cyklu v jazyku ako návod pre vykonávateľa, diskusia o tom, ako súvisí počet opakovaní a telo cyklu s výsledkom rozpracovaného programu, zostavovanie a úprava (dopĺňanie, dokončovanie, modifikovanie) programu v jazyku vykonávateľa, spustenie programu	Tvoriť program skladaním príkazov do postupnosti. Tvoriť program, ktorý vyžaduje známy počet opakovaní Doplniť, dokončiť, modifikovať, rozpracovať program. Pracovať s programom Informatika s Emilom.
Programovanie 3. Interpretácia zápisu riešenia, hľadanie, opravovanie chýb	Zápis riešenia Hľadanie, opravovanie chýb	<u>Vzťahy:</u> jazyk- vykonanie programu, chyba ako nesprávny zápis programu, chyba ako nesprávny výsledok, chyba v postupnosti príkazov a v cykle <u>Procesy:</u> krokovanie, hľadanie chyby <u>Činnosti:</u> interpretovanie programu, simulovanie činnosti vykonávateľa a krokovanie riešenia s postupnosťou príkazov a s cyklami, hľadanie chyby vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a jej opravovanie, diskusia o svojich vlastných riešeniach a návrh vylepšenia, analyzovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe, rozpoznávanie, že program pracuje nesprávne	Interpretovať program, simulovať činnosť vykonávateľa a krokovať riešenie s cyklami. Rozpoznať, že program pracuje nesprávne a hľadať chybu vo vlastnom nesprávne pracujúcom programe a opraviť ju. Diskutovať o svojich riešeniach. Pracovať s programom Informatika s Emilom. Interaktívne zostaviť riešenie problému. Navrhnuť vylepšené riešenia.

<p>Údaje 1. Práca s údajmi rôznych typov</p>	<p>Animácia, pozadie Snímka Prezentácia Odrážky Schránka Oblasť Číslovanie</p>	<p><i>Vzťahy: animácia ako postupnosť obrázkov, poradie snímok v príbehu a prezentácií, obrázkov v rastrí alebo vektorová grafika.</i></p> <p><i>Procesy: používanie nástrojov na kreslenie, prácu s textom, vytváranie animácií, príbehov, prezentácií, prehrávanie zvuku a videa</i></p> <p><i>Činnosti: používanie konkrétneho nástroja na tvorbu a úpravu obrázkov, animácií, textov, príbehov a prezentácií, na spúšťanie zvukov a videa, hľadanie, odhaľovanie a oprava chýb pri úprave obrázkov, animácií, textov a prezentácií, voľba vhodného nástroja na úpravu animácie, pozadia, snímky, prezentácie, odrážok, číslovania, kombinovanie grafiky rôznych typov a z rôznych zdrojov, používanie schránky, oblasti, nástrojov na vyhľadávanie a nahradenie textu, skúmanie nových nástrojov v konkrétnom editore, diskusia o vlastnostiach obrázka v rastrí alebo ako vektorovej grafiky, o animácii ako postupnosti obrázkov, o poradí snímok v príbehu a prezentácií</i></p>	<p>Použiť konkrétne nástroje na tvorbu a úpravu obrázkov, textu príbehov a prezentácií.</p> <p>Používať nástroje na kreslenie (Tuxpaint, skicár).</p> <p>Používať nástroje na tvorbu, vyhľadanie a nahradenie textov (MicrosoftWord). Skúmať nové nástroje v konkrétnom editore.</p> <p>Používať nástroje na tvorbu animácií (Revelationnaturalart -RNA).</p> <p>Používať nástroje na tvorbu prezentácií (Microsoft PowerPoint).</p> <p>Hľadať, odhaľovať a opraviť chyby pri úprave obrázkov, animácií, textov, príbehov a prezentácií.</p> <p>Použiť konkrétny nástroj na spúšťanie zvukov a videa.</p> <p>Kombinovať grafiku rôznych typov a z rôznych zdrojov.</p>
<p>Údaje 2. Informácie</p>	<p>Grafika Text Čísla Zvuk</p>	<p><i>Činnosti: vyhľadávanie a získavanie informácií v informačnom systéme a databáze, získavanie informácií rôznych typov (grafika, text, zvuk, čísla) pomocou konkrétnych nástrojov</i></p> <p><i>Výber vhodných nástrojov na spracovanie informácií, zašifrovanie a rozšifrovanie textu podľa jednoduchých pravidiel</i></p>	<p>Vyhľadávať a získavať informácie v informačnom systéme a databáze.</p> <p>Získavať informácie rôznych typov pomocou konkrétnych nástrojov.</p> <p>Vytvárať jednoduché texty zo získaných informácií, vytvoriť diplom, pozvánku, plagát s použitím textu, ozdobného nápisu a obrázku.</p> <p>Vyberať vhodné nástroje na spracovanie informácií.</p> <p>Zašifrovať a rozšifrovať text podľa jednoduchých pravidiel.</p> <p>Vedieť použiť WordArt.</p>
<p>Údaje 3. Údajové štruktúry</p>	<p>Postupnosť Tabuľka (mriežka) Riadok Stĺpec Bunka Adresa bunky</p>	<p><i>Vzťahy: poradie objektov a ich pozícia v postupnosti, adresa bunky a pozícia objektov v tabuľke</i></p> <p><i>Procesy: práca s grafovými a stromovými štruktúrami, navigácia v štruktúre, organizovanie informácií do štruktúr, postupnosti, tabuľka, stromy, grafy</i></p> <p><i>Činnosti: orientovanie sa v jednoduchej štruktúre - vyhľadávanie a získavanie informácií zo štruktúry podľa zadaných kritérií, používanie</i></p>	<p>Orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získavať informácie zo štruktúry podľa zadaných kritérií.</p> <p>Organizovať informácie do štruktúr- vytvárať a manipulovať so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy.</p> <p>Vytvoriť jednoduchú tabuľku a vpisovať do nej údaje,</p>

		<p>konkrétnych nástrojov na prácu s tabuľkami (práca s riadkom, stĺpcom, bunkou, adresou bunky ako pozíciou objektu v tabuľke), stromami a grafmi, interpretovanie údajov zo štruktúry – vyvodenie existujúcich vzťahov zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávanie informácie uloženej v štruktúre vlastnými slovami, organizovanie informácií do štruktúr ako sú postupnosti, tabuľka, stromy, grafy – vytváranie a manipulácia so štruktúrami, ktoré obsahujú údaje a jednoduché vzťahy</p>	<p>vyhľadávať údaje. Interpretovať údaje zo štruktúr, vyvodiť existujúce vzťahy zo zadaných údajov v štruktúre, prerozprávať informácie uložené v štruktúre vlastnými slovami. Používať konkrétne nástroje na prácu s rôznymi štruktúrami.</p>
<p>Technológie 1. Hardvér a softvér</p>	<p>Súbor Priečinkov</p>	<p><u>Vzťahy:</u> vstupné a výstupné zariadenia ako nástroj na komunikáciu s počítačom, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií <u>Procesy:</u> vytvorenie, ukladanie dokumentov, používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou <u>Činnosti:</u> práca so základnými vstupnými a výstupnými zariadeniami ako nástrojmi na komunikáciu s počítačom, ukladanie produktov a dokumentov s informáciami rôznych typov do súboru v danom priečinku, otvorenie rozpracovaného produktu alebo dokumentu zo súboru, orientovanie sa v konkrétnej štruktúre priečinkov, spustenie programu/aplikácie a otvorenie dokumentu v nej, používanie rôzneho aplikačného softvéru (napr. školského vzdelávacieho softvéru) digitálnej učebnice, encyklopédie, ktorý je priradený veku</p>	<p>Pracovať so základnými vstupnými a výstupnými zariadeniami. Ukladať produkt do súboru. Otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru. Orientovať sa v konkrétnej štruktúre priečinkov. Spustiť program, aplikáciu a otvoriť v nej dokument. Používať rôzne výučbové programy. Použiť rôzny aplikačný softvér, ktorý je priradený veku. Pracovať s rôznym aplikačným softvérom (školský vzdelávací softvér).</p>
<p>Technológie 2. Počítačové siete</p>	<p>Vyhľadávač</p>	<p><u>Vzťahy:</u> text a hypertext ako súčasť dokumentov na internete a v encyklopédiách, riziká na internete <u>Procesy:</u> vyhľadávanie textov, stránok, obrázkov, videa, spoznávanie bezpečného a etického správania na internete <u>Činnosti:</u> vyhľadávanie informácií rôznych typov (textov, stránok, obrázkov, videa) na webe, získavanie informácií z webových stránok a ich používanie vo svojich produktoch, diskusia o rizikách a etickom správaní na internete, diskusia o texte a hypertexte na internete a v encyklopédiách a výsledkoch vyhľadávania, diskusia o výsledkoch vyhľadávania</p>	<p>Použiť nástroje na prezeranie webových stránok. Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch. Vyhľadávať rôzne typy informácií na webe. Poznať webový prehliadač. Správne písať webovú adresu. Vyhľadať webovú stránku, obrázky, texty,... Orientovať sa na webovej stránke. Diskutovať o rizikách na internete. Diskutovať o výsledkoch vyhľadávania.</p>
<p>Technológie 3. Digitálna spoločnosť</p>	<p>Technológie okolo nás Dôveryhodnosť získaných</p>	<p><u>Vzťahy:</u> dôveryhodnosť získaných informácií, softvér ako výsledok niekoho práce, vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, modelovanie</p>	<p>Diskutovať o etickom používaní digitálnych produktov. Diskutovať o počítačovej kriminalite. Diskutovať o nebezpečných aplikáciách.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 92
--------------------------------------	----------------------------------	--------------------------------

	informácií Digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu	<p><i>Procesy: budovanie korektného postoja k používaniu digitálnych diel, používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie</i></p> <p><i>Činnosti: diskusia o počítačovej kriminalite, diskusia o etickom používaní digitálnych produktov a budovanie korektného postoja k používaniu digitálnych diel, dôveryhodnosti získaných informácií, používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie, diskusia o nebezpečných aplikáciách, víruse ako škodlivom softvéri, špehovaní ako nepovolenej aktivite softvéru, webových stránok, diskusia o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií ako nástrojov pre výpočet, komunikáciu, modelovanie a pri učení sa iných predmetov</i></p>	<p>Oboznámiť sa s nástrojmi na komunikáciu - Messenger, Skype, Viber, WhatsApp, Facebook. Diskutovať o rizikách na internete. Poznať www.ovce.sk. Diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov. Oboznámiť sa s bezpečným správaním sa na internete. Diskutovať o počítačovej kriminalite. Diskutovať o etickom používaní digitálnych produktov.</p>
--	---	--	---

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Matematika a informatika

Predmet: Informatika

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa konkrétne nástroje na prácu s textom, grafikou, prezentáciami, zvukom a videom (Tuxpaint, skicár, word, RNA)
- skúma a hodnotí správnosť riešenia a opraví chyby
- vyhľadá a spracováva informácie rôznych typov
- pozná elementárne princípy a koncepty informatiky, reprezentácie, údaje v tabuľkách, stromoch a grafoch
- uvažuje o elementárnych problémoch a zoznamuje sa s elementárnou logikou (Informatika s Emilom, robot)

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 93
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

- rieši elementárne problémy programovaním postupnosti príkazov a cyklov s konkrétnym počtom opakovaní (Informatika s Emilom, robot)
- zoznamuje sa s vplyvom digitálnych technológií na spoločnosť a bezpečne sa pohybuje v tomto prostredí
- zoznamuje sa s prácou s počítačom, zariadeniami, súbormi, priečinkami a aplikáciami
- zoznamuje sa s vyhľadávaním a získavaním informácií v počítačovej sieti

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

3.1 Predmet: Človek a príroda

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a príroda sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete človek a príroda sa zameriame na rozvoj prírodovednej gramotnosti, rozvoj spôsobilostí identifikovať prírodovedné problémy, spôsobilosť vyberať fakty potrebné na vysvetlenie javov, na využitie prírodovedných vedomostí v bežnom živote.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 94
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

Poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov, oboznamujeme žiakov s reálnym prírodným priestorom, prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov, diskutovaním o prírodných predstavách, získavaním údajov, kooperatívnou prácou, manipuláciou s rôznymi organizmami, materiálmi formujeme a rozvíjame prírodovedné poznanie a prírodovednú gramotnosť.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- rozvíjať svoje aktuálne poznanie prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním
- diskutovať a porovnávať svoje prírodovedné predstavy s predstavami vrstovníkov
- zdôvodniť svoj názor, úsudok, rozhodnutie predchádzajúcou skúsenosťou, doterajším poznaním
- systematicky získavať údaje, usporadúvať ich
- prepájať svoje aktuálne prírodovedné predstavy a zistenia s praktickým využitím
- reflektovať vlastný poznávací proces, ktorý je zameraný na hľadanie vysvetlení pozorovaných javov
- navrhovať čiastkové riešenia jednoduchých prírodovedných problémov
- skúmať, pozorovať a porovnávať látky (objem, hmotnosť, hustota, skupenské zmeny látok, kolobeh vody v prírode, rozpustnosť)
- skúmať interakcie k pojmom magnetizmus
- objavovať a skúmať jednoduché stroje, silu, prácu
- porovnávať a merať teplotu objektov

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 95
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

- objavovať a skúmať počasie
- pozorovať a skúmať vesmírne telesá, pohyby Zeme, Mesiaca
- diskutovať, skúmať a pozorovať organizmus človeka, ekosystém a prírodné spoločenstvá
- skúmať vlastnosti a znaky organizmov, rôznorodosť, klasifikáciu a prispôsobovanie sa organizmov
- správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Látky	Objem Hmotnosť	Porovnávanie hmotnosti a objemu objektov a určitého množstva materiálu/látky pomocou rozdielu hodnôt hmotnosti a objemu zistených použitím štandardných meradiel (rovnoramenné a digitálne váhy, odmerný valec)	Porovnávať objem a hmotnosť objektov pomocou štandardných meradiel (rovnoramenné a digitálne váhy, odmerný valec). Oboznámiť sa so štandardnými jednotkami – liter, kilogram Porovnávať určité množstvo materiálu/látky. Merať vlastnosti pozorovaných objektov a materiálov/látok štandardnými meradlami a vyjadriť výsledok v štandardných jednotkách. Porovnať údaje získané skúmaním so svojim predpokladom a predpoklad vyhodnotiť. Objektívne hodnotiť svoju prácu a prácu svojich spolužiakov.
	Skupenské zmeny látok	Identifikácia skupenských premien vody v prírode Skúmanie prítomnosti vody v prírode	Skúmať zdroje kvapalnej (zrážková, povrchová, podzemná), tuhej (ľadovce), plynnej (vodná para) vody v prírode, zisťovať, že existujú v rôznych formách a sú vzájomne prepojené. Zisťovať, že voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a skupenstvách. Zdôvodniť tvrdenia predchádzajúcou skúsenosťou, získanými údajmi, alebo už existujúcimi poznatkami. Uvedomiť si závislosť človeka od prírodných zdrojov.
	Kolobeh vody v prírode	Pozorovanie, opísanie kolobehu vody v prírode	Pozorovať zdroje kvapalnej (zrážková, povrchová, podzemná), tuhej (ľadovce), plynnej (vodná para) vody v prírode, zisťovať, že existujú v rôznych formách a sú vzájomne prepojené. Uvedomiť si, že vplyvom neustálych skupenských premien sa deje kolobeh vody v prírode.
	Rozpustnosť látok vo vode	Skúmanie rozpustnosti látok vo	Opísať pozorovaný objekt, jav, situáciu, proces.

	Odparovanie	vode Skúmanie vzniku dažďa a hmly	Zisťovať, že rozpúšťanie látok je zväčša obmedzené. Vnímať svoju výskumnú činnosť ako jeden zo zdrojov nových poznatkov. Pozorovať vznik dažďa a hmly. Realizovať pozorovanie s cieľom overiť predpoklad. Uvedomiť si, že nie všetky informačné zdroje poskytnú dôveryhodné informácie.
Interakcie	Magnetizmus	Skúmanie pôsobenia magnetov cez rôzne druhy prostredí.	Skúmať pôsobenie magnetov cez rôzne druhy prostredí. Porovnávať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi.
	Kompas	Skúmanie kompasu a jeho využitie	Pozorovať ako funguje kompas na princípe magnetickej strelky, ktorá sa otáča v magnetickom poli Zeme. Uvedomiť si prínos a význam vedy a techniky.
Sily	Sila	Vyhľadávanie príkladov využitia jednoduchých strojov v bežnom živote	Vyhľadávať a skúmať jednoduché stroje. Skúmať ich použitie na zjednodušenie vykonávania činnosti, alebo na zmenšenie vynaloženej sily. Prenášať údaje z tabuľky do jednoduchého diagramu.
	Naklonená rovina	Porovnávanie sily potrebnej na zdvihnutie nákladu do výšky použitím naklonenej roviny	Porovnávať silu potrebnú na zdvihnutie nákladu do výšky použitím naklonenej roviny a bez nej, s použitím rôzne naklonenej roviny.
	Páka	Porovnávanie sily potrebnej na zdvihnutie nákladu pomocou použitia rôzne dlhej páky	Porovnávať silu potrebnú na zdvihnutie nákladu pomocou rozličných spôsobov použitia rôzne dlhej páky.
	Kladka	Skúmanie konštrukcie pevnej a voľnej kladky	Skúmať konštrukciu pevnej a voľnej kladky, identifikovať rozdiely v konštrukcii kladiek a efektu ich využitia.
	Ozubené súkolesie	Skúmanie smeru a rýchlosti točenia kolies v ozubenom súkolesí Ozubeného súkolesia	Skúmať smer a rýchlosť točenia kolies v ozubenom súkolesí.
	Práca	Vyhľadávanie príkladov použitia jednoduchých strojov na uľahčenie práce	Vyhľadávať príklady využitia jednoduchých strojov na uľahčenie práce. Rozhodnúť sa pre jeden z ponúknutých predpokladov a svoj výber zdôvodniť. Formulovať zdôvodnený predpoklad súvisiaci so skúmaným problémom.
Energia	Teplo	Skúmanie tepelnej energie	Skúmať tepelnú energiu.
	Teplota	Meranie teploty objektov	Merať teplotu objektov pomocou teplomeru a hodnotu vyjadriť v jednotke °C.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 97
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

		<p>pomocou analógového a digitálneho teplomera</p> <p>Porovnávanie teploty objektov a porovnávanie zmeny teploty rôznych objektov rôznymi druhmi teplomerov</p>	<p>Zvoliť vhodný teplomer – s primeraným rozsahom na meranie teploty objektov. Identifikovať podobnosti a odlišnosti v údajoch získaných vlastným skúmaním a na ich základe vytvoriť zovšeobecňujúci záver. Identifikovať vlastnosť (premennú), ktorú je potrebné merať. Navrhnuť postup merania, ktorý zabezpečí získanie dôveryhodných údajov.</p>
Zem	Počasie	<p>Skúmanie zmien teploty vzduchu počas dňa a v priebehu niekoľkých dní, porovnávanie s meteorologickou predpoveďou</p> <p>Skúmanie zmien smeru a rýchlosti prúdenia vzduchu v blízkom okolí</p>	<p>Skúmať počasie, zmeny teploty vzduchu počas dňa a v priebehu niekoľkých dní, porovnávať s meteorologickou predpoveďou.</p> <p>Vytvoriť štruktúrovaný záznam zo skúmania určitého javu a na základe záznamu opísať pozorované zmeny.</p> <p>Vytvoriť záznam z pozorovania.</p> <p>Skúmať prúdenie vzduchu, jeho pohyb a ovplyvňovanie počasia.</p> <p>Uvedomiť si, že existujú rôzne postupy získavania informácií a rôzne informačné zdroje.</p>
Vesmír	<p>Planéta Hviezda</p> <p>Prirodzená družica Zeme</p> <p>Slnčná sústava</p> <p>Deň Rok</p>	<p>Skúmanie planét, hviezd,</p> <p>Skúmanie prirodzenej družice Zeme</p> <p>Identifikácia planét slnečnej sústavy</p> <p>Skúmanie pohybu Zeme okolo vlastnej osi a okolo Slnka</p>	<p>Skúmať, že Slnko je zdrojom energie na Zemi.</p> <p>Skúmať, že Zem sa točí okolo vlastnej osi a zároveň obieha okolo Slnka. Pozorovať striedanie dňa a noci, spôsobené rotáciou Zeme okolo vlastnej osi. Vedieť, že jeden obeh Zeme okolo Slnka trvá jeden rok.</p> <p>Pozorovať, že okolo Zeme obieha Mesiac – prirodzená družica Zeme. Vedieť, že Mesiac obehne okolo Zeme približne za jeden mesiac.</p> <p>Pozorovať, že centrom slnečnej sústavy je Slnko, okolo ktorej obieha osem planét: Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún.</p> <p>Skúmať pohyb Zeme okolo vlastnej osi (24 hodín) a okolo Slnka (približne 365 dní), vysvetliť, čo spôsobuje striedanie dňa a noci na Zemi.</p> <p>Vytvárať zdôvodnené úsudky o príčinách a dôsledkoch zmien javov v priestore a čase.</p>
Organizmus	Trávenie Vylučovanie Dýchanie	<p>Skúmanie fungovania tráviacej, vylučovacej, dýchacej a obehovej sústavy človeka</p> <p>Porovnávanie zmien frekvencie dýchania a tepu</p> <p>Modelovanie šírenia infekčného respiračného ochorenia</p>	<p>Diskutovať o procese trávenia človeka, prijímanie využiteľných látok z potravy</p> <p>Diskutovať ako sa telo zbavuje nepotrebných a škodlivých látok prostredníctvom vylučovacej sústavy.</p> <p>Skúmať proces dýchania človeka, proces výmeny plynov medzi organizmom a prostredím. Skúmanie vonkajších prejavov dýchania.</p> <p>Modelovať šírenie infekčného respiračného ochorenia.</p> <p>Uvedomiť si mieru zodpovednosti za svoje zdravie a zdravie iných.</p>

	<p>Pitný režim Životospráva</p> <p>Krvný obeh</p> <p>Rozmnožovanie</p>	<p>Porovnávanie možných spôsobov ochrany pred prenosom ochorenia Zdôvodňovanie významu vetrania miestností</p> <p>Navrhovanie zmien v životospráve na základe získaných poznatkov</p> <p>Identifikovanie významu darcovstva krvi a nebezpečenstva náhlej straty krvi</p> <p>Rozlišovanie orgánov rozmnožovacej sústavy ženy a muža a vysvetlenie ich významu Porovnávanie znakov pohlavnej zrelosti u mužov a žien Identifikácia pozorovateľných zmien v raste a vývine človeka</p>	<p>Zdôvodňovať význam vetrania miestností.</p> <p>Diskutovať o zdravom stravovaní. Reflektovať svoje každodenné návyky vzhľadom na poznatky o zdravom životnom štýle.</p> <p>Zisťovať, že cievy sú prepojené, tvoria uzavretý krvný obeh a že krv rozvádza po tele rôzne látky. Pozorovať srdcový tep, pozorovať srdce pri námahe -srdce pumpuje krv rýchlejšie.</p> <p>Porovnávať znaky pohlavnej zrelosti u mužov a žien. Identifikovať pozorovateľné zmeny v raste a vývine človeka, identifikovať znaky dospievania a starnutia. Vedieť, že dieťa sa v tele matky vyvíja 9 mesiacov.</p>
Ekosystém	<p>Prírodne spoločenstvo</p> <p>Potravinový reťazec</p> <p>Vonkajšia stavba tela</p>	<p>Pozorovanie druhov organizmov v rôznych prírodných spoločenstvách a opísanie ich spôsobu života Skúmanie konkrétnych spoločenstiev z pohľadu výskytu rôznych druhov organizmov</p> <p>Zostavovanie potravinových reťazcov, zdôvodnenie potravinových reťazcov medzi organizmami žijúcimi v danom spoločenstve</p> <p>Pozorovanie rastlín a húb a ich</p>	<p>Pozorovať druhy organizmov, ktoré žijú na jednom mieste, v prírodných spoločenstvách. Pozorovať prírodné spoločenstvá – spoločenstvo rastlín, živočíchov, húb a mikroorganizmov. Diskutovať o rôznych spoločenstvách – lesné, vodné, poľné, lúčne, vysokohorské.</p> <p>Zostavovať potravinové reťazce, zdôvodňovať potravinové reťazce medzi organizmami žijúcimi v danom spoločenstve.</p> <p>Oceniť význam organizmov pre život na Zemi.</p> <p>Pozorovať rastliny a huby a ich vybraných zástupcov.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 99
--------------------------------------	-----------------------------------	--------------------------------

	<p>rastlín a húb</p> <p>Vonkajšia stavba tela živočíchov</p> <p>Chránené rastliny Jedovaté rastliny Liečivé rastliny</p> <p>Chránené živočíchy</p>	<p>vybraných zástupcov</p> <p>Pozorovanie správania sa vybraných zástupcov spoločenstiev a zaznamenávanie vzájomných vzťahov medzi organizmami</p> <p>Mapovanie výskytu liečivých, chránených, a jedovatých druhov organizmov</p> <p>Posudzovanie významu ochrany organizmov a spoločenstiev</p>	<p>Pozorovať správania sa vybraných zástupcov živočíchov a vzájomných vzťahov medzi nimi.</p> <p>Vytvoriť kategórie a podkategórie triedenia objektov a zaradiť ich do vytvorených kategórií.</p> <p>Skúmať výskyt chránených, liečivých a jedovatých rastlín Zhodnocovať dôvody ochrany prírody.</p>
Dedičnosť a premenlivosť	Znak	Porovnávanie spoločných a rozdielnych znakov rodičov a ich potomstva	Hľadať, zisťovať rovnaké a odlišné znaky u potomstva živých organizmov.
Evolúcia	Prispôsobovanie sa organizmov	Identifikovanie prispôsobenia sa organizmov danému prostrediu na konkrétnych príkladoch	Zistiť a porovnať prispôsobovanie sa rôznymi spôsobmi prostrediu, v ktorom žijú.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 100
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- rozvíjať svoje aktuálne poznanie prostredníctvom jednoduchších foriem skúmania – pozorovaním, usudzovaním, triedením a meraním
- diskutovať a porovnávať svoje prírodovedné predstavy s predstavami vrstovníkov
- zdôvodniť svoj názor, úsudok, rozhodnutie predchádzajúcou skúsenosťou, doterajším poznaním
- systematicky získavať údaje, usporadúvať ich
- prepájať svoje aktuálne prírodovedné predstavy a zistenia s praktickým využitím
- reflektovať vlastný poznávací proces, ktorý je zameraný na hľadanie vysvetlení pozorovaných javov
- navrhovať čiastkové riešenia jednoduchých prírodovedných problémov
- skúmať, pozorovať a porovnávať látky (objem, hmotnosť, hustota, skupenské zmeny látok, kolobeh vody v prírode, rozpustnosť, odparovanie)
- skúmať interakcie k pojmom magnetizmus, svetlo (žiarenie)
- objavovať a skúmať jednoduché stroje, prácu a výkon
- porovnávať a merať teplotu objektov, skúmať izolačné materiály
- objavovať a skúmať horniny, nerasty, kryštalizáciu, atmosféru
- pozorovať a skúmať vesmírne telesá, pohyby Zeme, Mesiaca
- diskutovať, skúmať a pozorovať organizmus človeka, ekosystém a prírodné spoločenstvá
- skúmať vlastnosti, dedičnosť a premenlivosť organizmov, rôznorodosť, klasifikáciu a prispôsobovanie sa organizmov
- správať sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma: (Pojmy, vzťahy, fakty)	Činnosti:	
Látky	Objem Hmotnosť	Používanie vybraných jednotiek objemu a hmotnosti (kilogram, dekagram, gram, liter, deciliter, mililiter)	<p>Porovnávať objem a hmotnosť objektov pomocou štandardných meradiel (rovnoramenné a digitálne váhy, odmerný valec).</p> <p>Oboznámiť sa so štandardnými jednotkami – kilogram, dekagram, gram, liter, deciliter, mililiter. Identifikovať na základe inštrukcie chybné údaje a vylúčiť ich pri tvorbe záveru, zdôvodniť potrebu opakovať meranie a opakované meranie realizovať.</p> <p>Porovnávať určité množstvo materiálu/látky.</p> <p>Merat vlastnosti pozorovaných objektov a materiálov/látok štandardnými meradlami a vyjadriť výsledok v štandardných jednotkách.</p> <p>Porovnať údaje získané skúmaním so svojim predpokladom a predpoklad vyhodnotiť.</p> <p>Rozpoznať nesúlady/chyby v získaných výsledkoch z pozorovania a identifikovať ich príčiny.</p>
	Kolobeh vody v prírode	<p>Identifikácia súvislostí medzi rôznymi zdrojmi vody v tuhom, kvapalnom a plynnom skupenstve, aplikácia poznatkov o skupenských premenách vody</p> <p>Porovnávanie schém kolobehu vody v prírode</p> <p>Identifikácia možných zdrojov znečistenia vody a narušení kolobehu vody ľudskou činnosťou</p>	<p>Opísať kolobeh vody v prírode.</p> <p>Skúmať rôzne zdroje vody v prírode, zisťovať, že existujú v rôznych formách a sú vzájomne prepojené.</p> <p>Zisťovať, že voda sa v prírode nachádza v rôznych formách a skupenstvách.</p> <p>Zdôvodniť tvrdenia predchádzajúcou skúsenosťou, získanými údajmi, alebo už existujúcimi poznatkami.</p> <p>Uvedomiť si, že vplyvom neustálych skupenských premien sa deje kolobeh vody v prírode.</p> <p>Uvedomiť si závislosť človeka od prírodných zdrojov. Identifikovať možné zdroje znečistenia vody a narušenia kolobehu vody ľudskou činnosťou.</p>
	Odparovanie	Skúmanie intenzity vyparovania vody pri rôznej zmene podmienok vyparovania (pri rôznej teplote prostredia v súvislosti s veľkosťou plochy, z ktorej sa voda vyparuje, v rôznych poveternostných podmienkach)	<p>Skúmať intenzitu vyparovania vody pri rôznej zmene podmienok. Pozorovať oddeľovanie tuhej látky a vody odparovaním.</p> <p>Odlíšiť pri pozorovaní to, čo je pre zodpovedanie výskumnej otázky podstatné.</p> <p>Vytvárať úsudky na základe poskytnutých informácií, vrátane informácií v tabuľkách, schémach a diagramoch.</p>

		Oddeľovanie tuhej látky a vody odparovaním	
Interakcie	Magnetizmus	Skúmanie pôsobenia magnetov cez rôzne druhy prostredí	Vedieť, že magnet je predmet, ktorý priťahuje niektoré kovové predmety a nepriťahuje žiadne nekovové predmety. Skúmať ako sa k sebe správajú dva magnety. Skúmať pôsobenie magnetov cez rôzne druhy prostredí.
	Kompas	Skúmanie kompasu a podmienok zmeny jeho funkčnosti	Porovnávať rôznorodosť v uvažovaní a pri riešení výskumných otázok rovesníkmi. Pozorovať ako funguje kompas na princípe magnetickej strelky, ktorá sa otáča v magnetickom poli Zeme.
	Svetlo	Skúmanie zmeny teploty vplyvom slnečného žiarenia v skleníku (modely skleníka) a mimo skleníka Skúmanie vplyvu farby nádoby na zmenu teploty vzduchu v osvetlenej nádobe	Skúmať zmenu teploty vplyvom slnečného žiarenia v skleníku a mimo. Poznať, že Slnko je zdrojom svetla, že je to druh energie, že sa odráža od vecí, šíri sa priamočiario, prechádza priehľadnými látkami, vedieť, že biele svetlo sa rozkladá. Vysvetliť, čo sa deje so svetlom, ktoré dopadá na priehľadné, priesvitné a nepriesvitné predmety.
Sily	Jednoduché stroje	Vyhľadávanie príkladov využitia jednoduchých strojov v bežnom živote	Vyhľadávať a skúmať jednoduché stroje. Skúmať ich použitie na zjednodušenie vykonávania činnosti, alebo na zmenšenie vynaloženej sily.
	Výkon	Skúmanie vplyvu rôznych vlastností kyvadla (hmotnosť závažia, dĺžka závesu závažia) na frekvenciu kmitania kyvadla	Skúmať vplyv rôznych vlastností kyvadla na frekvenciu kmitania kyvadla. Vyhľadávať príklady využitia jednoduchých strojov na uľahčenie práce. Cielene skúmať ako funguje kyvadlo a na základe riadeného skúmania zistiť a rozprávať od čoho závisí rýchlosť kmitania kyvadla, vie ho skonštruovať. Rozhodnúť sa pre jeden z ponúknutých predpokladov a svoj výber zdôvodniť.
Energia	Teplota	Porovnávanie teploty objektov a porovnávanie zmeny teploty rôznych objektov	Merať teplotu objektov pomocou teplomeru a hodnotu vyjadriť v jednotke °C. Zvoliť vhodný teplomer – s primeraným rozsahom na meranie teploty objektov. Identifikovať podobnosti a odlišnosti v údajoch získaných vlastným skúmaním a na ich základe vytvoriť zovšeobecňujúci záver.
	Tepelný izolant	Skúmanie vplyvu izolačných materiálov na zmenu teploty kvapaliny v nádobe. Identifikácia využitia izolačných materiálov v bežnom živote	Skúmať vplyv izolačných materiálov na zmenu teploty kvapaliny v nádobe. Identifikovať využitie izolačných materiálov v bežnom živote. Vytvoriť vlastný výskumný postup na zisťovanie toho, ktoré látky sú lepšimi a ktoré horšími tepelnými izolátormi. Porovnať vodivosť tepla v rôznych materiáloch, zisťovať, že kovy sa zahrievajú rýchlejšie ako iné látky a pokúšať sa o využitie vlastnej skúsenosti pri objasňovaní javov, ktoré súvisia s týmto poznatkom.
Zem	Horniny a nerasty	Skúmanie hornín použitých v okolí školy (napr. obrubníky, obklady)	Pozorovaním zistiť odlišnosti medzi minerálmi a horninami. Identifikovať vybrané minerály a horniny.

	Kryštalizácia	<p>budov, pamätníky, náhrobné kamene) Skúmanie a porovnávanie spôsobov získavania, ťažby, spracovania a praktického využitia bežne využívaných nerastných surovín, napr. soľ, štrk, piesok</p> <p>Skúmanie kryštalizácie kuchynskej soli z roztoku, porovnávanie kryštálu kuchynskej soli s kryštálmi iných látok</p>	<p>Zdokumentovať výskyt minerálov alebo hornín v okolí školy, bydliska. Navrhnuť spôsob na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. Vyhľadať informácie o praktickom využití minerálov a hornín a ich výskyt na Slovensku. Zrealizovať pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. Vyhodnotiť pozorovanie alebo pokus na zistenie fyzikálnych a chemických vlastností minerálov. Vytvoriť štruktúrovaný záznam zo skúmania určitého javu a na základe záznamu opísať pozorované zmeny.</p> <p>Porovnať kryštály kuchynskej soli s kryštálmi iných látok. Skúmať kryštalizáciu kuchynskej soli z roztoku.</p>
	Atmosféra	<p>Identifikácia prítomnosti plynného obalu Zeme skúmaním informácií o podmienkach života na Zemi a vo vesmíre</p> <p>Identifikácia zloženia vzduchu na základe informačných zdrojov, usudzovanie o dôležitosti kyslíka pre život človeka a iných organizmov</p>	<p>Vymenovať plynné látky - atmosféra, vzduch, jeho zloženie. Identifikovať, že okolo Zeme sa nachádza vzdušný obal - atmosféra, pozná jej časti. Čítať informácie z poskytnutých tabuliek, jednoduchých schém a diagramov.</p>
Vesmír	Slnčná sústava	Identifikácia planét slnečnej sústavy	Pozorovať, že centrom slnečnej sústavy je Slnko, okolo ktorej obieha osem planét: Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún.
	Zatmenie Mesiaca	<p>Modelovanie situácií, ktoré vyjadrujú pozíciu Zeme a Mesiaca počas pozorovania splnu, novu, prvej a poslednej štvrti a odlíšenie od situácií, v ktorých nastáva zatmenie Mesiaca Skúmanie pohybu Mesiaca okolo Zeme s cieľom vysvetliť striedanie mesačných fáz</p>	<p>Pozorovať, že okolo Zeme obieha Mesiac – prirodzená družica Zeme. Vedieť, že Mesiac obieha okolo Zeme približne za jeden mesiac. Modelovať situáciu, keď sa Slnko, Zem a Mesiac dostanú do zákrytu – zatmenie Mesiaca. Skúmať pohyb Mesiaca okolo Zeme s cieľom vysvetliť jav privrátenej a odvrátenej strany Mesiaca. Vyhľadať chýbajúce informácie a na podnet ich overiť v ďalších informačných zdrojoch.</p>

	Zatmenie Slnka	<p>Skúmanie pohybu Mesiaca okolo Zeme s cieľom vysvetliť jav privrátenej a odvrátenej strany Mesiaca</p> <p>Modelovanie situácií, ktoré vyjadrujú pozíciu Slnka, Zeme počas pozorovania splnu, novu, prvej a poslednej štvrte a odlišenie od situácií, v ktorých nastáva zatmenie Slnka</p>	<p>Skúmať pohyb Zeme okolo vlastnej osi (24 hodín) a okolo Slnka (približne 365 dní), vysvetliť, čo spôsobuje striedanie dňa a noci na Zemi.</p> <p>Skúmať, že Zem sa točí okolo vlastnej osi a zároveň obieha okolo Slnka. Modelovať situáciu, keď sa Slnko, Mesiac a Zem dostanú do zákrytu – zatmenie Slnka.</p>
Organizmus	Zmyslové orgány	<p>Pozorovanie rôznych typov zmyslových receptorov živočíchov, ktoré zachytávajú špecifické typy informácií v prostredí, v súvislosti s významom pre prežitie v prostredí</p> <p>Pozorovanie reakcie živočíchov na rôzne vonkajšie podnety</p> <p>Uvažovanie o spôsobe spracovania získaných informácií u živočíchov</p>	<p>Vysvetliť význam chuti, čuchu a hmatu pre človeka. Ukázať na svojom tele uloženie orgánov chuti, čuchu, zraku, sluchu a hmatu. Rozlíšiť chuťové, čuchové a hmatové bunky podľa podnetov, ktoré prijímajú. Pozorovať reakcie živočíchov na rôzne vonkajšie podnety.</p>
	Životospráva	<p>Porovnávanie zastúpenia základných živín v potravinách a uvažovanie o potrebe príjmu energie vzhľadom k jej výdaju pri rôznych činnostiach a stavoch (rast, vývin)</p>	<p>Diskutovať o zdravom stravovaní. Vymenovať základné živiny v potrave človeka. Zdôvodniť význam bielkovín, sacharidov (cukrov), tukov, vitamínov, vody, minerálnych látok. Uviesť dva druhy potravín s vysokou a nízkou energetickou hodnotou. Uviesť príklad správneho zloženia stravy pre človeka. Reflektovať svoje každodenné návyky vzhľadom na poznatky o zdravom životnom štýle. Uvedomiť si mieru zodpovednosti za svoje zdravie a zdravie iných.</p>
	Krvný obeh	<p>Pozorovanie rozloženia krvných ciev v tele človeka s využitím poznatkov o funkcii krvi v tele človeka</p> <p>Identifikovanie spôsobov, ktorými sa do krvného obehu človeka dostávajú rôzne potrebné, ale i nebezpečné látky a vytváranie súvislosti s princípmi správnej životosprávy</p>	<p>Pozorovať a rozlíšiť tepny, žily a vlásočnice podľa významu. Zisťovať, že cievy sú prepojené, tvoria uzavretý krvný obeh a že krv rozvádza po tele rôzne látky. Vedieť, že cievy sú napojené na srdce, ktoré zabezpečuje to, aby krv cirkulovala po celom tele. Vysvetliť, ako sa krvou dostávajú lieky, ale aj jedy do rôznych častí tela. Zdôvodniť význam pohybu pre činnosť srdca a ciev. Uviesť príklad ochorenia obehovej sústavy zapríčineného nevhodným spôsobom života.</p>

	Rozmnožovanie	Porovnávanie zmien ľudského plodu počas tehotenstva so zameraním sa na fyzické zmeny plodu i tela matky	Uviesť dĺžku trvania tehotenstva. Opísať začiatok, priebeh a koniec tehotenstva. Uviesť uloženie plodu a spôsob jeho výživy. Porovnať zmeny plodu počas tehotenstva – fyzické zmeny. Vymenovať zásady starostlivosti o zdravý vývin novorodenca.
Ekosystém	Prírodné spoločenstvo	Pozorovanie organizmov voľným okom, mikroskopom, lupou Skúmanie konkrétnych spoločenstiev z pohľadu výskytu rôznych druhov organizmov	Vedieť, že prírodné spoločenstvo tvoria rastliny, živočíchy a huby, ktoré žijú v spoločnom životnom prostredí a sú od seba vzájomne závislé. Pozorovať druhy organizmov, ktoré žijú na jednom mieste, v prírodných spoločenstvách.
	Druh	Identifikovanie vybraných zástupcov skupín organizmov s využitím kľúča na určovanie rastlín, húb a živočíchov v prírodných spoločenstvách Vytvorenie zbierky prírodnín a systematizovanie organizmov	Pozorovať prírodné spoločenstvá – spoločenstvo rastlín, živočíchov, húb a mikroorganizmov. Diskutovať o rôznych spoločenstvách – lesné, vodné, poľné, lúčne, vysokohorské. Identifikovať vybraných zástupcov skupín organizmov s využitím kľúča na určovanie. Pozorovať rastliny a huby a ich vybraných zástupcov. Vytvoriť zbierku prírodnín.
	Potravový reťazec	Skúmanie typu potravy a spôsobu jej získavania u vybraných druhov organizmov	Pozorovať správanie sa vybraných zástupcov živočíchov a vzájomných vzťahov medzi nimi. Identifikovať zámer pozorovania a formulovať výskumnú otázku. Navrhnuť postup a podmienky pozorovania na základe stanovenej výskumnej otázky. Identifikovať vybraných zástupcov lišajníkov s využitím kľúča na určovanie rastlín.
	Mikroorganizmy	Pozorovanie organizmov voľným okom, mikroskopom alebo lupou	Pozorovať organizmy voľným okom, mikroskopom alebo lupou. Vytvoriť úsudok o vzťahoch a súvislostiach pozorovaných premenných. Rešpektovať bezpečnosť a zásady ochrany zdravia pri práci. Minimalizovať subjektívne vplyvy vo svojej výskumnej činnosti.
	Parazity	Rozlišovanie vonkajších a vnútorných parazitov podľa vonkajších znakov Diskutovanie o škodlivosti parazitov pre človeka a ich význame	Rozlíšiť vonkajších a vnútorných parazitov podľa vonkajších znakov. Diskutovať o škodlivosti parazitov pre človeka.

	Lišajníky	Identifikovanie vybraných zástupcov skupín organizmov s využitím kľúča na určovanie rastlín, húb a živočíchov v prírodných spoločenstvách	Identifikovať vybraných zástupcov lišajníkov s využitím kľúča na určovanie rastlín, húb a živočíchov.
	Ľudské sídlo	Skúmanie vplyvu činnosti človeka na vlastné zdravie a životné prostredie prostredníctvom informačných zdrojov Skúmanie adaptácií organizmov na život s človekom Identifikovanie vybraných zástupcov pestovaných rastlín a chovaných živočíchov žijúcich v ľudských sídlach Pozorovanie morfológických znakov a správania sa chovateľsky významných druhov Monitorovanie spôsobov chovu domácich a hospodárskych zvierat Hodnotenie významu pestovania rastlín a chovu živočíchov pre človeka Diskutovanie o vplyve premnoženia vybraných druhov živočíchov na život človeka Vyhľadanie informácií o spôsoboch prevencie pred šírením rôznych ochorení	Skúmať vplyv činnosti človeka na vlastné zdravie a životné prostredie prostredníctvom informačných zdrojov. Identifikovať vybraných zástupcov pestovaných rastlín a chovaných živočíchov. Zhodnotiť význam pestovania rastlín a chovu živočíchov pre človeka. Diskutovať o vplyve premnoženia vybraných druhov živočíchov na život človeka. Vyhľadávať informácie o spôsoboch prevencie pre šírením rôznych ochorení. Vyhľadať chýbajúce informácie a na podnet ich overiť v ďalších informačných zdrojoch. Overiť si výsledok svojho skúmania vyhľadávaním v informačných zdrojoch.
	Ochrana prírody	Pozorovanie a zaznamenávanie poškodzovania prírody nevhodnou činnosťou človeka Porovnanie súčasného a predchádzajúceho stavu krajiny, sledovanie zmien v dôsledku	Zhodnotiť dôsledky znečistenia vzduchu, vody, pôdy na život, monitorovať znečistenie prostredia vo svojom okolí. Zdôvodniť nebezpečenstvo "divokých skládok", má vyformovaný kladný a aktívny prístup k tvorbe ŽP v okolí. Uviesť príklad vplyvu znečistenej vody, pôdy, ovzdušia na život organizmov a človeka. Poznať príčiny znečisťovania vody, pôdy, ovzdušia. Uviesť príklad nepriaznivého vplyvu priemyselnej výroby a dopravy na životné prostredie. Porovnať pozitíva

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 107
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		činnosti človeka, prostredníctvom máp a/alebo fotografií Monitorovanie činností organizácií venujúcich sa ochrane a záchrane ohrozených druhov rastlín a živočíchov na Slovensku Porovnanie pozitív a negatív aplikácie biologickej a chemickej ochrany organizmov	a negatíva aplikácie biologickej a chemickej ochrany prírody. Vysvetliť narušenie rovnováhy potravného reťazca pri vyhynutí určitej rastliny. Ukázať na mape a rozprávať o chránených územiach SR. Samostatne zvažovať rozhodnutia s menším negatívnym dopadom. Identifikovať aktivity smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia širšieho okolia školy a obce. Zvažovať rozhodnutia s menším negatívnym dosahom na prírodné prostredie.
Dedičnosť a premenlivosť	Znak Vlastnosť Dedičnosť Premenlivosť	Porovnávanie spoločných a rozdielnych znakov rodičov a ich potomstva Porovnávanie spoločných a rozdielnych znakov a vlastností rodičov a ich potomkov Prenos vlastností z jednej generácie organizmov na druhú je prejavom dedičnosti Identifikácia rôznorodosti rastlín a živočíchov rovnakého druhu alebo druhu a porovnávanie spoločných a rozdielnych znakov	Hľadať, zisťovať rovnaké a odlišné znaky u potomstva živých organizmov. Overiť si výsledok svojho skúmania vyhľadávaním v informačných zdrojoch. Porovnať spoločné a rozdielne znaky a vlastnosti rodičov a ich potomkov. Opísať prejavy dedičnosti organizmov. Pomenovať časť bunky, v ktorej sú uložené dedičné informácie. Poznať význam premenlivosti. Uviesť príklad premenlivosti organizmov.
Evolúcia	Rôznorodosť organizmov Klasifikácia organizmov Vývoj	Skúmanie rôznorodosti organizmov na základe identifikácie ich spoločných a rozdielnych vonkajších znakov a spôsobu života Kategorizovanie organizmov na základe pozorovaných spoločných a rozdielnych znakov Klasifikovanie organizmov podľa príbuznosti a charakteristických vonkajších znakov Zhotovenie a porovnanie odtlačkov a odliatkov organizmov	Identifikovať spoločné a rozdielne znaky a spôsob života organizmov. Rozdeliť organizmy na základe spoločných a rozdielnych znakov. Pri tvorbe záveru brať do úvahy všetky relevantné údaje bez tendencie vyberať len tie, ktoré potvrdzujú jeho aktuálne predstavy. Rozdeliť organizmy podľa príbuzných a charakteristických znakov. Navrhnuť tabuľku na zápis kvalitatívnych a kvantitatívnych údajov získaných skúmaním. Zhotoviť a porovnať odtlačky a odliatky organizmov a ich stôp. Prezentovať a obhajovať výsledky svojej práce rôznymi formami. Zodpovedať za svoju úlohu

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 108
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

		a ich stôp	v skupine.
--	--	------------	------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a príroda

Predmet: Človek a príroda

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- realizuje pozorovanie prírody, jednoduché výskumné aktivity
- vyjadruje sa a diskutuje o svojich prírodovedných predstavách
- prejavuje záujem o skúmanie okolitého prostredia, uvažuje o jednoduchých prírodných javoch
- pozná súčasti neživej prírody (vodu, vzduch, vietor, pôdu, minerály a horniny)
- porovnáva látky (objem, hmotnosť, hustota, skupenstvá látok a zmeny)
- porovnáva rozpúšťanie rôznych materiálov vo vode a filtráciu
- identifikuje priepustnosť svetla objektmi, tieň a zdroje tepla
- pozná správanie sa magnetov
- porovnáva sily potrebné na zdvihnutie nákladu
- skúma vplyv rôznych vlastností kyvadla na frekvenciu kmitania
- diskutuje o vybraných vesmírnych javoch
- porovnáva teplotu objektov a ľudského tela
- pozná živé a neživé súčasti prírody
- porovnáva prírodné prostredia, pozná vybrané skupiny rastlín a húb
- pozná význam zmyslových orgánov človeka, fungovanie oporno-pohybovej sústavy, krvný obeh, princíp trávenia, vylučovania, dýchania, rozmnožovania

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 109
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

- porovnáva mláďatá a dospelých jedincov živočíchov, zoskupuje, triedi vybraných zástupcov živočíšnej ríše
- pozná princíp dedičnosti
- identifikuje spoločné a rozdielne znaky organizmov
- správa sa zodpovedne voči svojmu prostrediu a vlastnému zdraviu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.1 Predmet: Človek a spoločnosť

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete človek a spoločnosť rozvíjame poznatky z oblasti geografických, historických a spoločensko-vedných javov a procesov. U žiakov rozvíjame schopnosti pracovať s mapou a inými zdrojmi informácií pri skúmaní prírodných a spoločenských pomerov Slovenska. Formujeme základy aktívneho občianstva, žiakov vedieme k uvedomeniu si práv, povinností a zároveň aj možností pozitívne ovplyvňovať svet vo svojom bezprostrednom okolí. Zameriavame sa na poznávanie minulosti pomocou práce s jednoduchými historickými prameňmi.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 110
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- rozvíjať poznanie z oblasti spoločenských, geografických a historických procesov a javov
- porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore
- posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka na Slovensku
- uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny
- chápať zmysel a význam pravidiel, povinností a uplatňovať práva ako člen komunity
- rozlíšiť dôveryhodnosť zdrojov informácií a bezpečne sa správať v online prostredí
- aktívne sa angažovať v aktivitách na skvalitnenie fungovania školy

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	Činnosti:	
Geografický komponent 1. Využívanie mapy ako zdroja informácií	Mapové znaky	Určovanie prvkov obsahu mapy – čítanie mapy.	Poznať názvy a rozmiestnenie najdôležitejších geografických prvkov na mape Slovenska – čítanie mapy.
	Druhy máp	Rozpoznávanie druhov máp a príkladov ich využitia, osvojovanie si základov práce s nimi – všeobecnogeografická, tematická mapa (turistická).	Rozpoznávať druhy máp a príkladov ich využitia, osvojovať si základy práce s nimi – všeobecnogeografická mapa. Naplánovať vychádzku alebo výlet pomocou turistickej mapy a orientovať sa podľa nej v teréne.
	Turistická mapa		
	Grafická mierka	Vyhľadávanie objektov, trás a osvojovanie si základov merania vzdialeností na mape.	Vyhľadávať objekty, trasy a osvojovať si základy merania vzdialeností na mape. Interpretovať mapové znaky na rôznych druhoch máp pomocou legendy a použiť grafickú mierku.
2.Poloha a rozloha Slovenska, poznávanie prírody našej vlasti	Susedné štáty Slovenska	Opis polohy a porovnávanie rozlohy Slovenska (väčšie ako/menšie ako) voči susedným štátom a v rámci Európy.	Vymedziť polohu Slovenska voči susedným štátom a porovnať jeho rozlohu v rámci Európy.
	Najznámejšie prírodné prvky na mape Slovenska	Určovanie polohy najvýznamnejších povrchových celkov na mape Slovenska spojené s ich základnou charakteristikou.	Určovať polohu najvýznamnejších povrchových celkov, riek, vodných plôch a chránených území na mape Slovenska spojené s ich základnou charakteristikou.
	Územná ochrana prírody Vegetačné stupne	Usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky pomocou nákresu. Zdôvodnenie významu ochrany prírody a krajiny na vybraných príkladoch chránených území, osvojovanie si zásad správania sa a pohybu v prírode.	Usporiadať rastlinstvo a živočíšstvo podľa nadmorskej výšky pomocou nákresu. Vysvetliť význam územnej ochrany prírody na príkladoch chránených území na Slovensku.
	Prírodné pamiatky	Identifikovanie cenných a turisticky atraktívnych prírodných lokalít na Slovensku.	Identifikovať cenné a turisticky atraktívne prírodné lokality na Slovensku. Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete. Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.

<p>3.Obyvateľstvo Slovenska a jeho činnosť v krajine</p>	<p>Administratívne členenie</p> <p>Hlavné mesto</p> <p>Krajské mestá</p> <p>Významné sídla</p> <p>Kultúrne pamiatky</p> <p>Pamiatky UNESCO</p> <p>Cestovný ruch</p>	<p>Členenie územia Slovenska na kraje, okresy a kultúrne (tradičné) regióny.</p> <p>Určovanie polohy hlavného mesta, krajských miest a ďalších dôležitých sídiel na mape Slovenska.</p> <p>Identifikovanie hlavných hospodárskych činností na Slovensku a v regióne.</p> <p>Spoznávanie najvýznamnejších kultúrno-historických pamiatok na Slovensku s dôrazom na pamiatky v regióne, v ktorom sídli škola.</p> <p>Vyhľadávanie zaujímavých turistických cieľov na Slovensku podľa osobných preferencií spojené s tvorbou jednoduchého plánu poznávacieho výletu.</p>	<p>Rozlišovať členenie územia Slovenska na kraje, okresy a kultúrne (tradičné) regióny.</p> <p>Určovať polohy hlavného mesta, krajských miest a ďalších dôležitých sídiel na mape Slovenska spojené s opisom toho, čím sú známe alebo jedinečné.</p> <p>Opísať význam jednotlivých hospodárskych činností na zabezpečenie ľudských potrieb.</p> <p>Rozpoznať prírodné a kultúrno-historické pamiatky, ktoré sú dôležité z hľadiska národnej a regionálnej identity alebo sú významnými lokalitami cestovného ruchu na Slovensku.</p> <p>Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete.</p>
<p>Dejepisný komponent 1. Spôsoby určovania času a zaznamenávania a skúmania minulosti</p>	<p>Časová os, storočie, tisícročie</p> <p>Múzeum, knižnica, galéria Skanzen, pomník, pamätník, socha</p> <p>Kultúrna a technická pamiatka, organizácia UNESCO</p> <p>Vybrané profesie súvisiace so skúmaním minulosti (archeológ, muzeológ, historik)</p> <p>Historické pramene - hmotné, ústne, písomné</p>	<p>Zoraďovanie udalostí na časovej osi, určovanie ich vzájomných vzťahov. Tvorba časovej priamky z rodinnej histórie/z vybraného historického obdobia.</p> <p>Identifikovanie spôsobov uchovávaní a pripomínania minulosti (udalostí, osobností). Skúmanie rôznorodých prameňov o minulosti.</p> <p>Mapovanie miest pamäti v regióne a na Slovensku.</p> <p>Návšteva pamäťovej inštitúcie – múzeum, archív, galéria a i. (TEMATICKÝ DEŇ)</p> <p>Tematická sonda z regionálnej histórie – ochrana kultúrneho a historického</p>	<p>Interpretovať a vytvárať grafické zobrazenia vzťahov medzi procesmi alebo javmi - časová os.</p> <p>Identifikovať spôsoby uchovávaní a pripomínania minulosti (udalostí, osobností). Skúmať rôznorodé pramene o minulosti. Rozlišovať súvislosti, príčiny a dôsledky udalostí v dejinách.</p> <p>Mapovať miesta pamäti v regióne a na Slovensku. Rozlišovať blízkú a dávnu minulosť, historické obdobia. Interpretovať príbeh z minulosti (povešť, legenda, ľudová pieseň). Správne používať pojmy potrebné na skúmanie minulosti, geografických a spoločenskovedných javov a procesov. Získať informácie pre potreby vlastného bádania v</p>

		dedičstva; interpretácia povesti, legendy, ľudovej piesne. (TEMATICKÝ DEŇ)	detských encyklopédiách alebo na internete. Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.
2. Počiatky ľudskej spoločnosti	Zberač, lovec, migrácia	Rozpoznávanie zmien v životných podmienkach pravekých ľudí v súvislosti s prvými objavmi a vynálezmi (oheň, pästný klin, bronz, železo, koleso a i.).	Porovnať život v minulosti a súčasnosti na príkladoch z regiónu a Slovenska.
3. Prvé civilizácie	Počiatky poľnohospodárstva	Identifikovanie vplyvu prírodných faktorov a zdrojov na ľudské osídlenie a činnosť človeka v minulosti, vzťahu človeka a prírody, domestikácia.	Vysvetliť vzťah medzi prírodnými podmienkami, osídlením a spôsobom života ľudí v súčasnosti a minulosti. Uviesť príklady, ako človek využíva a pretvára krajinu.
Občiansky komponent 1. Rozlišovanie pravidiel, práv a povinností	Práva a povinnosti obyvateľa obce	Poznávanie rôznych nariadení, daní a poplatkov, ich zdôvodnenie a dôsledky nedodržania (pálenie záhradného odpadu, nočný pokoj, parkovanie, poplatok za psa, nelegálne skládky odpadu a i.).	Poznávať rôzne nariadenia, dane a poplatky, ich zdôvodnenie a dôsledky nedodržania (pálenie záhradného odpadu, nočný pokoj, parkovanie, poplatok za psa, nelegálne skládky odpadu a i.).
2. Možnosti zlepšovania života vo svojom okolí a v obci	Starosta, primátor, poslanec, miestny úrad	Diskusia o právach a povinnostiach v škole a v obci. Poznávanie typov služieb, ktoré poskytuje obec. Komunikovanie požiadavky z pozície žiaka vedeniu školy. Riešenie susedských konfliktov na konkrétnych príkladoch.	Diskutovať o právach a povinnostiach v škole a v obci. Vysvetliť úlohu úradov . Poznávať typy služieb, ktoré poskytuje obec. Rozpoznať práva a povinnosti z perspektívy obyvateľa obce. Rešpektovať pravidlá platné v škole aj v obci a vyžadovať ich dodržiavanie.
3. Zodpovedné hospodárenie	Platená práca, mzda, rodinný rozpočet	Posúdenie rozdielu medzi prácou a inými činnosťami. Analyzovanie zdrojov odmeny za prácu. Získavanie prehľadu o rodinnom rozpočte. Porovnávanie cien vybraných tovarov na základe rôznych kritérií.	Posúdiť rozdiel medzi prácou a inými činnosťami. Analyzovať zdroje odmeny za prácu – učiteľ/ka, mama, dôchodca, predavač/ka, výrobca zmrzliny. Získavať prehľad o rodinnom rozpočte, príjmoch a výdavkoch na fiktívnom príklade. Porovnávať ceny vybraných tovarov na základe rôznych kritérií – veľkosť tovaru, rôzni výrobcovia a poskytovatelia, miesto výroby, vzácnosť, vplyv na životné prostredie. Analyzovať na jednoduchých príkladoch vzťah cien a

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 114
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

			vybraných komodít.
4. Základy aktívneho občianstva	Práva dieťaťa, analyzovanie a riešenie problému	<p>Diskutovanie o právach dieťaťa, ktoré sa dodržiajú alebo porušujú v prostredí žiaka.</p> <p>Analyzovanie vybraného problému na základe výsledkov žiackeho pozorovania alebo pomocou informácií získaných z jednoduchých informačných zdrojov či dotazníkového prieskumu. (TEMATICKÝ DEŇ)</p>	<p>Diskutovať o právach dieťaťa, ktoré sa dodržiajú alebo porušujú v prostredí žiaka.</p> <p>Porovnať rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém.</p> <p>V spolupráci s druhými navrhnúť a uskutočniť aktivitu na riešenie vybraného problému vo svojom okolí alebo aktivitu na pomoc druhým pre podporu solidarity a spoločného dobra.</p>
5. Mediálna gramotnosť	Bezpečnosť v online prostredí, reklama, dôveryhodnosť informácií	<p>Rozpoznávanie prínosov a nebezpečenstva online sveta (hľadanie a sledovanie obsahu, chat, zasielanie údajov a i.). (TEMATICKÝ DEŇ)</p> <p>Posúdenie pravdivosti/zavádzania reklamy na vybranom príklade.</p> <p>Identifikovanie dôveryhodných a nedôveryhodných zdrojov informácií.</p>	<p>Rozlíšiť a vyhodnotiť rôzne zdroje informácií.</p> <p>Poznať zásady správania sa v online prostredí aj vo vzťahu k iným.</p> <p>Pomenovať prínosy a riziká sociálnych sietí, audiovizuálnej produkcie a reklamy.</p> <p>Uviesť príklady dôveryhodných a nedôveryhodných zdrojov informácií.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 115
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

3 vyučovacie hodiny týždenne – 99 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 99 hodín ročne

Ciele predmetu

- rozvíjať poznanie z oblasti spoločenských, geografických a historických procesov a javov
- porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore
- posúdiť vzájomné vzťahy medzi krajinou a činnosťou človeka na Slovensku
- uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny
- chápať zmysel a význam pravidiel, povinností a uplatňovať práva ako člen komunity
- rozlíšiť dôveryhodnosť zdrojov informácií a bezpečne sa správať v online prostredí
- aktívne sa angažovať v aktivitách na skvalitnenie fungovania školy

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	Činnosti:	
Geografický komponent 1. Využívanie mapy ako zdroja informácií	Mapové znaky	Určovanie prvkov obsahu mapy – čítanie mapy.	Poznať názvy a rozmiestnenie najdôležitejších geografických prvkov na mape Slovenska – čítanie mapy.
	Druhy máp	Rozpoznávanie druhov máp a príkladov ich využitia, osvojovanie si základov práce s nimi – všeobecnogeografická, tematická mapa (turistická).	Rozpoznávať druhy máp a príkladov ich využitia, osvojovať si základy práce s nimi – všeobecnogeografická mapa.
	Turistická mapa		Naplánovať vychádzku alebo výlet pomocou turistickej mapy a orientovať sa podľa nej v teréne.
	Grafická mierka	Vyhľadávanie objektov, trás a osvojovanie si základov merania vzdialeností na mape.	Vyhľadávať objekty, trasy a osvojovať si základy merania vzdialeností na mape.
	Vrstevnice	Rozpoznávanie základných tvarov reliéfu (rovina, údolie, vrch, plošina) pomocou vrstevníc a kót.	Interpretovať mapové znaky na rôznych druhoch máp pomocou legendy a použiť grafickú mierku.
	Nadmorská výška	Určovanie nadmorskej výšky a prevýšenia medzi vybranými bodmi na turistickej mape.	Opísať rozmiestnenie vybraných javov a procesov na geografickej a historickej mape.
	Digitálne mapy GPS navigácia	Tvorba jednoduchej tematickej mapy (náčrtku) s využitím bodových, líniových, alebo plošných mapových znakov.	
2.Poloha a rozloha Slovenska, poznávanie prírody našej vlasti	Susedné štáty Slovenska	Opis polohy a porovnávanie rozlohy Slovenska (väčšie ako/menšie ako) voči susedným štátom a v rámci Európy.	Vymedziť polohu Slovenska voči susedným štátom a porovnať jeho rozlohu v rámci Európy.
	Najznámejšie prírodné prvky na mape Slovenska	Určovanie polohy najvýznamnejších povrchových celkov, riek, vodných plôch a chránených území na mape Slovenska spojené s ich základnou charakteristikou.	Určovať polohu najvýznamnejších povrchových celkov, riek, vodných plôch a chránených území na mape Slovenska spojené s ich základnou charakteristikou.
	Územná ochrana prírody		Usporiadať rastlinstvo a živočíšstvo podľa nadmorskej

	Vegetačné stupne	Usporiadanie rastlinstva a živočíšstva podľa nadmorskej výšky pomocou nákresu. Zdôvodnenie významu ochrany prírody a krajiny na vybraných príkladoch chránených území, osvojovanie si zásad správania sa a pohybu v prírode.	výšky pomocou nákresu. Vysvetliť význam územnej ochrany prírody na príkladoch chránených území na Slovensku.
	Prírodné pamiatky	Identifikovanie cenných a turisticky atraktívnych prírodných lokalít na Slovensku. Ako človek pretvára krajinu? Opis krajiny a spôsobov jej využívania na príkladoch rôznych typov krajín zo Slovenska – na základe práce s fotografiami a leteckými snímkami.	Identifikovať cenné a turisticky atraktívne prírodné lokality na Slovensku. Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete. Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.
	Meteorologické prvky	Identifikovanie nebezpečných poveternostných javov, vyskytujúcich sa na Slovensku	Opísať vznik pohorí a vybraných tvarov zemského povrchu vytvorených činnosťou vody, ľadovca a vetra.
	Poveternostné javy		
	Predpoveď počasia	Interpretovanie jednoduchšej grafickej, textovej alebo televíznej predpovede počasia	Interpretovať predpoveď počasia.
	Podnebie		
	Horotvorná činnosť	Modelovanie vzniku pohorí na príkladoch vrásového a sopečného pohoria.	
	Riečna a ľadovcová dolina	Rozpoznávanie procesov vzniku vybraných tvarov zemského povrchu vytvorených činnosťou vody, ľadovca a vetra na konkrétnych príkladoch zo Slovenska a iných častí Zeme	
	Tiesňava		
	Kaňon		
3.Obyvateľstvo Slovenska a jeho činnosť	Počet obyvateľov Slovenska	Porovnávanie počtu obyvateľov Slovenska s inými štátmi Európy (viac, menej ako...)	Uviesť základnú charakteristiku obyvateľstva Slovenska z hľadiska počtu, rozmiestnenia, národnostného

<p>v krajine</p>	<p>Etnická a kultúrna rozmanitosť</p> <p>Administratívne členenie</p> <p>Hlavné mesto</p> <p>Krajské mestá</p> <p>Významné sídla</p> <p>Kultúrne pamiatky</p> <p>Pamiatky UNESCO</p> <p>Cestovný ruch</p>	<p>Spoznávanie, že Slovensko nie je len domovom Slovákov a že Slováci nežijú len na Slovensku. Zisťovanie dôvodov sťahovanie ľudí.</p> <p>Členenie územia Slovenska na kraje, okresy a kultúrne (tradičné) regióny.</p> <p>Určovanie polohy hlavného mesta, krajských miest a ďalších dôležitých sídiel na mape Slovenska spojené s opisom toho, čím sú známe alebo jedinečné.</p> <p>Identifikovanie hlavných hospodárskych činností na Slovensku a v regióne. Odhaľovanie pôvodu vybraných tovarov bežnej spotreby, spôsobu ich výroby, dopravy k spotrebiteľom a zhodnocovania po využití.</p> <p>Spoznávanie najvýznamnejších kultúrno-historických pamiatok na Slovensku s dôrazom na pamiatky v regióne, v ktorom sídli škola.</p> <p>Vyhľadávanie zaujímavých turistických cieľov na Slovensku podľa osobných preferencií spojené s tvorbou jednoduchého plánu poznávacieho výletu.</p>	<p>a náboženského zloženia.</p> <p>Rozlišovať členenie územia Slovenska na kraje, okresy a kultúrne (tradičné) regióny.</p> <p>Určovať polohy hlavného mesta, krajských miest a ďalších dôležitých sídiel na mape Slovenska spojené s opisom toho, čím sú známe alebo jedinečné.</p> <p>Opísať význam jednotlivých hospodárskych činností na zabezpečenie ľudských potrieb.</p> <p>Rozpoznať prírodné a kultúrno-historické pamiatky, ktoré sú dôležité z hľadiska národnej a regionálnej identity alebo sú významnými lokalitami cestovného ruchu na Slovensku.</p> <p>Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete.</p>
<p>4.Poznávanie Zeme a jej rozmanitostí</p>	<p>Všeobecnogeografická mapa sveta</p> <p>Politická mapa sveta</p>	<p>Rozpoznávanie geografických útvarov ako sú ostrov, polostrov, súostrovie, more, záliv, prieliv, prieplav a ústie na obrázku, mape a glóbose. Základná orientácia na mape sveta a glóbose spojená s vyhľadávaním a zaraďovaním významných objektov (napr. štát, pohorie, rieka, mesto, pamiatka) k jednotlivým svetadielom.</p>	<p>Identifikovať rozmanitosť prírody a obyvateľstva Zeme na vybraných príkladoch.</p> <p>Klást si základné bádateľské otázky (Čo to je?, Kde to je ?, Aké to je ?, Prečo to je?, Ako a kedy to vzniklo? , Aký to ma vplyv ?) a hľadať na ne odpovede.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 119
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	Prírodná a kultúrna rozmanitosť	<p>Opis a porovnávanie vybraných riek sveta pomocou fotografií, satelitných snímok a mapy- činnosť rieky v rôznych častiach toku (erózia, prenos, ukladanie materiálu) a vplyv rieky na život človeka. Spoznávanie rozmanitosti sveta prostredníctvom najznámejších prírodných a kultúrno-historických pamiatok.</p> <p>Porovnávanie prírodných podmienok a spôsobu života na Slovensku a vo vybranom štáte Európy a sveta (TEMATICKÝ DEŇ).</p>	<p>Ilustrovať príklady kultúrnych, umeleckých a náboženských prejavov človeka na konkrétnych príkladoch.</p> <p>Identifikovať význam historických udalostí, osobností a miest pamäti vo svojom okolí.</p>
Dejepisný komponent 1. Spôsoby určovania času a zaznamenávania a skúmania minulosti	<p>Časová os, storočie, tisícročie, letopočet</p> <p>Múzeum, knižnica, archív, galéria Skanzen, pomník, pamätník, pamätná tabuľa, virtuálna expozícia, socha</p> <p>Kultúrna a technická pamiatka, organizácia UNESCO</p> <p>Vybrané profesie súvisiace so skúmaním minulosti (archeológ, etnológ, archivár, muzeológ, historik)</p> <p>Historické pramene - hmotné, ústne, písomné, primárne, sekundárne</p>	<p>Zoradovanie udalostí na časovej osi, určovanie ich vzájomných vzťahov. Tvorba časovej priamky z rodinnej histórie/z vybraného historického obdobia.</p> <p>Identifikovanie rôznych spôsobov určovania času(lineárny/historický a cyklický/prírodný)</p> <p>Identifikovanie spôsobov uchovávaní a pripomínania minulosti (udalostí, osobností). Skúmanie rôznorodých prameňov o minulosti.</p> <p>Mapovanie miest pamäti v regióne a na Slovensku. Zaznamenanie a vysvetlenie významu pamätných dní a štátnych sviatkov v kalend Návšteva pamäťovej inštitúcie – múzeum, archív, galéria a i. (TEMATICKÝ DEŇ)</p> <p>Tematická sonda z regionálnej histórie – ochrana kultúrneho a historického</p>	<p>Interpretovať a vytvárať grafické zobrazenia vzťahov medzi procesmi alebo javmi (časová os, mapa mysle, graf, schéma, Vennov diagram a i.). Poznať lokálne a regionálne kultúrno-spoločenské reálie a históriu a ich význam pri budovaní vlastnej kultúrnej identity.</p> <p>Identifikovať spôsoby uchovávaní a pripomínania minulosti (udalostí, osobností). Skúmať rôznorodé pramene o minulosti. Rozlišovať súvislosti, príčiny a dôsledky udalostí v dejinách. Zdokumentovať príklady tradícií spojených s regiónom.</p> <p>Mapovať miesta pamäti v regióne a na Slovensku. Rozlišovať blízkú a dávnu minulosť, historické obdobia. Interpretovať príbeh z minulosti (povešť, legenda, ľudová pieseň). Vysvetliť význam pamätných dní a štátnych sviatkov v kalendári. Získať informácie pre potreby vlastného bádania v detských encyklopédiách alebo na internete. Porovnať a usporiadať skúmané javy, procesy a udalosti podľa určených kritérií.</p>

		dedičstva; interpretácia povesti, legendy, ľudovej piesne. (TEMATICKÝ DEŇ)	
2. Počiatky ľudskej spoločnosti	Zberač, lovec, migrácia – osídlenie sveta-mapa, najstaršie stopy človeka na svete (napr. Venuša, mohyla)	Zaznamenávanie lokalít najstarších stôp života človeka – hmotné a archeologické pramene. Rozpoznávanie zmien v životných podmienkach pravekých ľudí v súvislosti s prvými objavmi a vynálezmi (oheň, pästný klin, bronz, železo, koleso a i.)	Rozpoznať a určiť lokality vo svete s najstarším zdokumentovaným výskytom človeka na základe archeologických prameňov. Sprítomniť vybranú historickú udalosť alebo postavu z minulosti Slovenska. Určiť zmeny, ktoré priniesli nové životné podmienky pravekých ľudí. Charakterizovať najdôležitejšie objavy a vynálezy a ich konkrétny prínos. Vysvetliť dôvody pohybu ľudí na príkladoch zo Slovenska a zo sveta
3. Prvé civilizácie	Počiatky poľnohospodárstva, mestské štáty, riečne civilizácie, rozvrstvenie spoločnosti, náboženské predstavy, vynález písma, staroveké poznanie a veda (matematika, architektúra, medicína, kultúra a umenie)	Identifikovanie vplyvu prírodných faktorov a zdrojov na ľudské osídlenie a činnosť človeka v minulosti, vzťahu človeka a prírody, domestikácia. Charakteristika vybranej starovekej civilizácie – vláda, každodenný život, náboženstvo, kultúra.	Vysvetliť vzťah medzi prírodnými podmienkami, osídlením a spôsobom života ľudí v súčasnosti a minulosti. Uviesť príklady, ako človek využíva a pretvára krajinu. Určiť hlavné staroveké civilizácie a lokalizovať ich Charakterizovať vybrané príklady kultúr v minulosti - staroveká civilizácia.
Občiansky komponent 1.Rozlišovanie pravidiel, práv a povinností	Práva a povinnosti obyvateľa obce	Zisťovanie na čo mám ako obyvateľ obce nárok.	Poznávať rôzne nariadenia, dane a poplatky, ich zdôvodnenie a dôsledky nedodržiavania (pálenie záhradného odpadu, nočný pokoj, parkovanie, poplatok za psa, nelegálne skládky odpadu a i.).
2. Možnosti zlepšovania života vo svojom okolí a v obci	Samosprávne riadenie, primátor, obecné zastupiteľstvo, voľby	Monitorovanie činnosti triednej samosprávy a žiackeho parlamentu. Porovnávanie starostlivosti o obec so starostlivosťou o domácnosť. Popis procesu volieb do zastupiteľských orgánov na lokálnej úrovni. Opis príkladov situácií, ktoré rieši obecné zastupiteľstvo. Komunikovanie požiadavky z pozície občana na obecnom/mestskom úrade.	Diskutovať o právach a povinnostiach v škole a v obci. Vysvetliť úlohu úradov , inštitúcií, občianskych iniciatív v obci a jej okolí na konkrétnych príkladoch. Zdôvodniť úlohu a význam fungovania zastupiteľskej demokracie na príklade žiackeho parlamentu a obecnej samosprávy . Uskutočniť jednoduchý prieskum o názoroch na vybraný problém v komunite alebo obci.
3. Zodpovedné hospodárenie	Bankový účet, platobná karta	Analyzovanie zdrojov odmeny za prácu. Získavanie prehľadu o rodinnom rozpočte.	Porovnávať ceny vybraných tovarov na základe rôznych kritérií – veľkosť tovaru, rôzni výrobcovia a poskytovatelia, miesto výroby, vzácnosť, vplyv na

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 121
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

		Porovnávanie cien vybraných tovarov na základe rôznych kritérií – veľkosť tovaru, rôzni výrobcovia a poskytovatelia, miesto výroby, vzácnosť, vplyv na životné prostredie.	životné prostredie. Analyzovať na jednoduchých príkladoch vzťah cien a vybraných komodít.
4. Základy aktívneho občianstva	Práva dieťaťa, analyzovanie a riešenie problému	Aktívne prejavenie solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv. Vypracovanie spoločného vyhlásenia triedy zastupiteľstvu obce k aktuálnej téme.	Diskutovať o právach dieťaťa, ktoré sa dodržiajú alebo porušujú v prostredí žiaka. Vypracovať spoločné vyhlásenie triedy zastupiteľstvu obce.
5. Mediálna gramotnosť	Bezpečnosť v online prostredí, reklama, dôveryhodnosť informácií	Posúdenie pravdivosti/zavádzania reklamy na vybranom príklade. Identifikovanie dôveryhodných a nedôveryhodných zdrojov informácií.	Poznať zásady správania sa v online prostredí aj vo vzťahu k iným. Pomenovať prínosy a riziká sociálnych sietí, audiovizuálnej produkcie a reklamy.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 122
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Človek a spoločnosť

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pozná minulosť svojho národa
- komunikuje o vzťahu medzi človekom a spoločnosťou v danom geografickom priestore
- pomenúva spoločenské problémy v minulosti aj súčasnosti
- vie porovnať zmeny života ľudskej spoločnosti v čase a priestore
- pracuje s mapou a objavuje zaujímavosti na Slovensku podľa mapy
- orientuje sa v mape, analyzuje jej obsah a interpretuje ho
- rešpektuje inakosť a rozmanitosť jednotlivých krajov Slovenska
- vie uviesť význam chránených území pri ochrane prírody a krajiny
- pozná pamiatky UNESCO na Slovensku
- používa komunikačné spôsobilosti v medziľudských vzťahoch
- rešpektuje názory a cítenie iných ľudí, ľudské práva
- učí sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, mesta)
- chápe zmysel a význam pravidiel, povinností a uplatňuje práva ako člen komunity
- diskutuje o vzťahu k peniazom
- rozpoznáva prínosy a nebezpečenstvá online sveta

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 123
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.2 Predmet: Etická výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu Etická výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Úlohou predmetu etická výchova je formovanie osobnosti žiaka s vlastnou osobnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a univerzálne ľudské hodnoty zaujímajú významné miesto. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 124
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ciele predmetu

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- rozvíjať jedinečnosť seba samého, pomenovať základné zložky vlastnej identity a svoje sociálne roly
- uplatňovať rešpektujúci prístup k druhým
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- komunikovať konštruktívne a s ohľadom na spolupatričnosť a spoluprácu žiakov
- osvojiť si pozitívny postoj ku chorým, starým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
1. Rozvíjanie silných stránok osobnosti	Silné stránky osoby	Porovnávanie vlastného pohľadu na svoje charakterové vlastnosti s pohľadom iných	Porovnávať vlastný pohľad na svoje charakterové vlastnosti s pohľadom iných.
	Slabé stránky osoby	Hodnotenie svojich silných a slabých stránok, hľadanie možnosti rozvoja svojich schopností	Hodnotiť svoje silné a slabé stránky a možnosti rozvíjať svoje schopnosti. Zhodnotiť svoje silné a slabé stránky s odstupom.
	Charakter	Pomenovanie svojich jedinečných vlastností	Pomenovať prínos svojich jedinečných vlastností pre druhých (rovesnícka skupina, komunita).
	Sebarozvoj	Uplatňovanie rešpektu k druhým Identifikovanie stereotypov v hodnotení druhých	Uplatniť rešpekt vo vzťahu k druhým a identifikovať stereotypy vo svojom hodnotení druhých.
2. Kvalita vzťahov a oceňovanie ľudí blízko nás	Priateľstvo	Rôzne spôsoby vyjadrenia priateľstva a lásky, vďačnosti, úcty a prijatia (rodičom, príbuzným, učiteľom, iným)	Rôznymi spôsobmi vyjadrovať priateľstvo a lásku, vďačnosť, úctu a prijatie (rodičom, príbuzným, učiteľom, iným dospelým,

	<p>Láska</p> <p>Úcta</p> <p>Akceptovanie a oceňovanie druhých</p> <p>Vzťahy v skupine</p> <p>Vzory</p>	<p>dospelým, spolužiakom, kamarátom, partnerom, a pod.</p> <p>Identifikovanie obdivuhodných a inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi</p> <p>Akceptovanie druhých takých, akí sú Uplatňovanie ústretovosti, rešpektu vo vzťahoch s druhými</p>	<p>spolužiakom, kamarátom, partnerom a pod.).</p> <p>Identifikovať obdivuhodné a inšpirujúce vlastností na spolužiakovi a kamarátovi.</p> <p>Akceptovať druhých takých, akí sú – uplatňovať ústretovosť a rešpekt vo vzťahoch s druhými.</p> <p>Tvoriť a udržiavať pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi v blízkom okolí, ktorí majú odlišné potreby (v škole, v lokálnej komunite).</p>
3. Etická komunikácia	<p>Pravidlá komunikácie</p>	<p>Komunikácia v triede a škole, vytvorenie pravidiel komunikácie</p> <p>Vedenie zmysluplného rozhovoru</p> <p>Rozlišovanie efektívnej a neefektívnej verbálnej a neverbálnej komunikácie (aktívne počúvanie, vyjadrovanie pocitov, priamy očný kontakt s ohľadom na pravdivosť a úprimnosť vyjadrovania</p> <p>Aplikovanie pravidiel komunikácie</p>	<p>Komunikovať v triede a škole. Vytvoriť pravidlá komunikácie.</p> <p>Viesť zmysluplný rozhovor.</p> <p>Rozlišovať efektívnu a neefektívnu verbálnu a neverbálnu komunikáciu (aktívne počúvať, vyjadrovať pocity i priamy očný kontakt) s ohľadom na pravdivosť a úprimnosť vyjadrovania. Viesť rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými. Komunikovať s využitím jednoduchej, vecne správnej argumentácie.</p> <p>Aplikovať pravidlá komunikácie.</p>
4. Spolupatričnosť a spolupráca	<p>Spolupráca</p> <p>Zásady spolupráce</p>	<p>Reflektovanie zážitkov a odkrývanie hodnoty spolupráce a spolupatričnosti</p> <p>Vyvodzovanie zásad dobrej spolupráce v skupine a tréning ich využívania v praktických činnostiach (tematický deň)</p>	<p>Reflektovať zážitky a odkrývať hodnoty spolupráce a spolupatričnosti.</p> <p>Vyvodiť a uplatňovať zásady dobrej spolupráce v skupine a tréning ich využívania v praktických činnostiach. Uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 126
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

5. Sebauvedomovanie a sebaregulácia, uvedomovanie si potrieb iných	Empatia	<p>Vyjadrenie empatie s druhými tak, aby cítil podporu a zažil skutočnú pomoc</p> <p>Regulácia a pozitívne uplatňovanie svojich emócií v interakcii s druhými</p> <p>Empatické postoje a neubližujúce správanie pri vzťahoch so zvieratami ako cítiacimi tvormi</p>	<p>Vyjadrovať sa empaticky k druhým tak, aby cítili podporu a zažili skutočnú pomoc.</p> <p>Uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí.</p> <p>Regulovať a pozitívne uplatňovať svoje emócie v interakcii s druhými.</p> <p>Uplatňovať empatické postoje a neubližujúce správanie pri vzťahoch so zvieratami ako cítiacimi tvormi. Porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov.</p>
6. Poznávanie náboženstiev na Slovensku	Vierovyznanie Náboženské sviatky	<p>Oboznamovanie sa s vierovyznaniami na Slovensku. Akceptuje odlišnosti.</p> <p>Odhaľovanie súvislosti sviatkov s vierovyznaniami na Slovensku.</p>	<p>Oboznámiť sa s vierovyznaniami na Slovensku.</p> <p>Odhaľiť súvislosti sviatkov s vierovyznaniami na Slovensku. Uvedomenie si významu pokojného a rešpektujúceho spolunažívania medzi ľuďmi s odlišnou vierou a bez vyznania.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 127
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- osvojiť si postoje podporujúce kultivované medziľudské vzťahy
- rešpektovať základné pravidlá spolunažívania a komunikácie
- vnímať jedinečnosť a vzácnosť seba samého a rozvíjať sa
- spolupracovať s druhými
- rešpektovať názory a cítenie iných ľudí
- zaujímať sa o svoje okolie, zapájať sa do aktivít na jeho zlepšovanie
- rozlišovať svoje silné a slabé stránky
- viesť dialóg s druhými ľuďmi
- spoznať rôzne náboženstvá

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti:	
1. Rozvíjanie silných stránok osobnosti	Život ako dar a príležitosť Silné a slabé stránky osoby	Diskutovanie o hodnote života a jeho výziev, teším sa, že žijem Hodnotenie svojich silných a slabých stránok, rozvíjanie svojich schopností	Diskutovať o hodnote života a jeho výzvach – tešiť sa, že žijem a mám šancu sa rozvíjať. Uvedomiť si vlastnú osobnosť ako dobrú šancu pre život. Vypracovať jednoduchý plán vlastného sebarozvoja. Hodnotiť svoje silné a slabé stránky a možností rozvíjať svoje schopnosti.
2. Kvalita vzťahov a oceňovanie ľudí blízko nás	Priateľstvo, láska, úcta a akceptovanie druhých	Rôzne spôsoby vyjadrenia priateľstva a lásky, úcty a prijatia (rodičom, príbuzným, učiteľom, iným dospelým, spolužiakom, kamarátom a pod Akceptovanie druhých takých, akí sú Oceňovanie druhého za to, kým je a čo robí	Vyjadriť rôznymi spôsobmi priateľstvo, lásku a úctu (rodičom, príbuzným, učiteľom, iným dospelým, spolužiakom, kamarátom, partnerom a pod. Akceptovať druhých takých, akí sú – uplatňovať ústretovosť a rešpekt vo vzťahoch s druhými.
3. Etická komunikácia	Pravidlá komunikácie Argumentovanie Etický dialóg	Komunikácia v triede a škole, vytvorenie pravidiel komunikácie Racionálne argumentovanie a zdôvodňovanie názorov v diskusii na základnej úrovni Aplikovanie pravidiel komunikácie s ohľadom na etické princípy v dialógu a diskusii	Komunikovať v triede a škole, vytvoriť pravidlá komunikácie. Racionálne argumentovať a zdôvodňovať názory v diskusii. Komunikovať s využitím jednoduchej, vecne správnej argumentácie. Porozumieť, že na jednotlivé udalosti, javy, procesy a osoby môže existovať viacero pohľadov. Uplatňovať empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí. Aplikovať pravidlá komunikácie s ohľadom na etické princípy v dialógu.
4. Spolupatričnosť a spolupráca	Spolupráca	Vyvodzovanie zásad dobrej spolupráce v skupine, ich využívania v praktických činnostiach	Vyhodnotiť úspešnosť spolupráce pri práci v skupine. Dohodnúť sa v rámci skupiny na spoločnom riešení úlohy. Skontrolovať svoju hotovú prácu a ohodnotiť ju podľa vopred stanovených kritérií hodnotenia. Prezentovať svoje zistenia jasne a zrozumiteľne s využitím vhodných pojmov a pomocou vizuálneho spracovania.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 129
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

5. Sebauvedomovanie a sebaregulácia, uvedomovanie si potrieb iných	Zorný uhol Asertivita Oprávnený nárok Zvládanie konfliktov	Výmena zorného uhla a vnímanie konkrétnej situácie očami spolužiaka a vžiť sa do jeho prežívania Nácvik asertívnych postojov ako prevencie násillia, šikanovania, manipulácie a zneužívania Pomenovanie spôsobov, ako čeliť negatívnejmu tlaku rovesníckych skupín Nácvik schopnosti zafinovať oprávnený nárok Zoznamovanie sa s technikami riešenia a zvládania konfliktov	Vymeniť zorný uhol a vnímať konkrétnu situáciu očami spolužiaka. Nacvičiť asertívne postoje ako prevenciu násillia, šikanovania, manipulácie. Nacvičiť schopnosť zafinovať oprávnený nárok. Zoznámiť sa s technikami riešenia a zvládania konfliktov.
6. Poznávanie náboženstiev na Slovensku	Kresťanstvo Iné náboženstvá Vzájomný rešpekt	Oboznamovanie sa s vierovyznaniami na Slovensku a ich prejavmi v kultúre Oboznamovanie sa s inými náboženstvami Uvedomovanie si významu pokojného spolunažívania medzi ľuďmi s odlišnou vierou a bez vyznania	Oboznámiť sa s kresťanstvom – pravidlá, zvyky, tradície. Oboznámiť sa s rôznymi náboženstvami. Rešpektovať ľudí s odlišnou vierou a bez vyznania. Rozlíšiť kvalitu informačných zdrojov a rôznych typov médií.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 130
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Etická výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- porovnáva rôzne pohľady a názory na vybranú tému alebo problém
- tvorí a udržiava pozitívne medziľudské vzťahy s ľuďmi, ktorí majú odlišné potreby
- vedie rešpektujúci, oceňujúci a konštruktívny dialóg s druhými
- vyvodzuje a uplatňuje zásady dobrej spolupráce
- uplatňuje empatiu a asertivitu pri vzťahoch s ľuďmi v okolí
- uvedomuje si vlastnú osobnosť ako dobrú šancu pre život
- zhodnocuje svoje silné a slabé stránky s odstupom
- vypracuje jednoduchý plán vlastného sebarozvoja
- rozlišuje rôzne náboženstvá

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 131
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

4.3 Predmet: Náboženská výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť predmetu náboženská výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Vzdelávacia podoblasť náboženská výchova sa vyučuje na našej škole ako náboženská výchova/náboženstvo Rímskokatolíckej cirkvi v Slovenskej republike. Vyučovací predmet náboženská výchova je súčasťou vzdelávacej oblasti Človek a spoločnosť a je špecifickým priestorom, v ktorom žiaci objavujú a poznávajú skutočnosť z pohľadu náboženstva. Na náboženskej výchove žiak rozvíja svoju náboženskú gramotnosť a má možnosť nadobudnúť a prehĺbiť osobnú a zodpovednú kresťanskú a náboženskú identitu. Náboženskú gramotnosť chápeme ako komplexnú schopnosť žiaka zodpovedne zaobchádzať s vlastnou religiozitou a náboženským presvedčením iných ľudí. Na základe náboženských obsahov a vedomostí žiak dokáže správne chápať kresťanské náboženstvo, vyjadrovať a žiť svoju osobnú vieru. Náboženská výchova/náboženstvo zároveň rozvíja aj eticko-hodnotový rozmer žiakov, ktorý je spoločný s predmetom etická výchova, prispieva tak k integrálnej edukácii na základných školách. Náboženská výchova/náboženstvo je zameraná na nadobúdanie vedomostí, ale aj na schopnosť nábožensky vnímať skutočnosť, chápať náboženskú reč a jazyk a komunikovať ním, konať podľa vlastného náboženského presvedčenia a vyjadriť svoju religiozitu a vieru svedectvom života. Náboženskú výchovu v škole tak môžeme chápať ako komplexný, procesuálny a dynamický edukačný proces, ktorý sa uskutočňuje ako pozorovanie a vnímanie náboženskej skutočnosti, náboženské poznávanie, cez náboženskú komunikáciu, tvorbu náboženského úsudku,

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykus	Príloha 1 Strana 132
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

rozhodovania sa a cez nábožensky motivované konanie. Vyučovací predmet náboženská výchova rozvíja náboženskú gramotnosť cez nasledovné obsahové oblasti, ktoré sú konkretizované v komponentoch: Boh a človek, Ježiš Kristus, Sväté Písmo, Cirkev a sviatosti a Kresťanský život.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- poznať základnú štruktúru Biblie a orientovať sa v nej
- reprodukovať biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a pochopiť ich význam
- poznávať vieru v Boha v živote biblických postáv
- pomenovať a vysvetliť dôležité prvky Ježišovho posolstva
- chápať Ježišovo konanie v kontexte príkazu lásky a aplikovať príkaz lásky vo svojom živote

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh a človek	Viera v Boha ako súčasť života človeka Biblické postavy a ich viera v Boha Božia starostlivosť o vyvolený národ v dejinách	Poznávať vieru v Boha v živote biblických postáv a v udalostiach vyvoleného národa, jednoduchým spôsobom vyjadriť svoju predstavu o Bohu. Rozlíšiť biblickú pravdu o stvorení sveta od iných názorov a teórií.
Ježiš Kristus	Hlavné prikázanie lásky k Bohu, k blížnemu a k sebe samému Láska k Bohu v Starom zákone i v živote súčasného človeka Láska k blížnemu a skutky milosrdenstva Láska k sebe samému, moje dary a talenty	Pomocou Svätého písma objavovať príklady prejavu lásky k Bohu, k blížnemu a k sebe Samému. Osvojovať si postoj lásky k blížnemu, prijímať druhých takých, akí sú a prejavíť im skutky Milosrdenstva. Vnímať svoje dary a talenty ako dar od Boha a hľadať spôsob ako ich využívať aj pre dobro Iných.
Sväté písmo	Biblia ako Božie slovo a jej pôvod	Poznať základnú štruktúru Biblie, orientovať sa v nej a predstaviť jej význam pre kresťanskú Vieru.
Cirkev a sviatosti	Spojenie s Ježišom prostredníctvom sviatostí Sedem sviatostí a ich význam pre život človeka Rodina ako domáca Cirkev, oslava Boha v rodine Modlitba v spoločenstve cirkvi Miesta modlitby a Božej prítomnosti vo Svätom písme Kostol ako miesto stretnutia spoločenstva cirkvi s Bohom a s ľuďmi navzájom	Charakterizovať jednotlivé sviatosti a poukázať na ich význam v živote kresťana. Opísať slávenie nedele a sviatkov vo svojej rodine a v spoločenstve cirkvi, do ktorej sa zapájajú a objasniť ich význam. Spoznávať miesta modlitieb a Božej prítomnosti v minulosti i v dnešnej dobe a pomenovať ich základné prvky.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 134
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kresťanský život	Liturgický rok Komunikácia s Bohom v modlitbe Modlitba a jej formy	Charakterizovať jednotlivé obdobia liturgického roka a poukázať na ich symboliku. Osvojovať si rôzne formy modlitby ako prostriedok komunikácie a vytvárania si dôvernejšieho vzťahu s Bohom.
-------------------------	--	--

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- chápať Cirkev ako spoločenstvo kresťanov a Božiu rodinu a vnímať sakrálny priestor ako miesto Božej prítomnosti a priestor modlitby
- charakterizovať jednotlivé liturgické obdobia a popísať symboly liturgických období
- charakterizovať jednotlivé sviatosti, poukázať na ich význam v živote kresťana
- používať rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Boh a človek	Prítomnosti Boha vo svete a jeho pôsobenie Boh ako Trojica, vyznanie viery Boh Stvoriteľ, pravda posolstva o stvorení sveta Boh ako otec, Božie atribúty	Charakterizovať Boha v troch osobách a všímať si jeho pôsobenie. Rozlíšiť biblickú pravdu o stvorení sveta od iných názorov a teórií.
Sväté písmo	Svätá zem – krajina Biblie	Opísať miesta spojené s biblickou tradíciou.
Cirkev a sviatosti	Modlitba v spoločenstve cirkvi Miesta modlitby a Božej prítomnosti vo Svätom písme Kostol ako miesto stretnutia spoločenstva cirkvi s Bohom a s ľuďmi navzájom	Spoznávať miesta modlitieb a Božej prítomnosti v minulosti i v dnešnej dobe. Pomenovať ich základné prvky.
Kresťanský život	Komunikácia s Bohom v modlitbe Modlitba a jej formy	Osvojovať si rôzne formy modlitby ako prostriedok komunikácie a vytvárania si dôvernejšieho vzťahu s Bohom.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 136
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a spoločnosť

Predmet: Náboženská výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pozná základnú štruktúru Biblie a orientuje sa v nej
- reprodukuje biblické príbehy zo Starého a Nového zákona a chápe ich význam
- pozná vieru v Boha v živote biblických postáv
- pomenuje a vysvetlí dôležité prvky Ježišovho poslania
- chápe Ježišovo konanie v kontexte príkazu lásky a aplikuje príkaz lásky vo svojom živote
- chápe Cirkev ako spoločenstvo kresťanov a Božiu rodinu a vníma sakrálny priestor ako miesto Božej prítomnosti a priestor modlitby
- opíše jednotlivé liturgické obdobia a pomenuje symboly liturgických období
- charakterizuje jednotlivé sviatosti, poukáže na ich význam v živote kresťana
- používa rôzne formy modlitby ako súčasť svojho náboženského života

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 137
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

5.1 Predmet: Človek a svet práce

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Človek a svet práce sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete človek a svet práce sa zameriavame na rozvoj používateľských zručností dôležitých pre zvládanie bežných úkonov v domácnosti, dielni, či záhrade, rozvoj pracovných návykov, konštrukčných spôsobilostí riešiť jednoduché technické problémy. Vychádzame z konkrétnych životných situácií, v ktorých človek prichádza do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách. Zameriavame sa na spoznávanie trhu práce, čím je ovplyvňovaná profesijná orientácia žiakov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 138
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- spoznávať vlastnosti a druhotné využitie technických materiálov, zoznamovať sa s úžitkovými a darčkovými predmetmi a so základmi konštruovania
- posúdiť vplyv objektov na životné prostredie v procese výroby a po jej ukončení
- zodpovedne hospodáriť so zdrojmi pri práci a výrobe produktov
- vedieť zohľadniť v procese navrhovania objektov prepojenie ich dizajnu s funkčnosťou, estetikou a kultúrnymi tradíciami

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti	
<p>Technika Skúmanie technických materiálov a ich vlastností</p>	<p>Papier, kartón, fyzikálne vlastnosti, spôsoby výroby Tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov) Textil: tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov) Drevo: tvorivá činnosť žiakov (tvorba výrobkov)</p>	<p>Skúmanie vlastností technických materiálov. Zhotovenie darčkových a úžitkových výrobkov, príp. regionálneho suveníru z technických materiálov.</p>	<p>Pomenovať a využiť základné vlastnosti technických materiálov (papier, kartón, textil, drevo) Vybrať vhodné technické materiály a nástroje na zhotovenie jednoduchého, tradičného výrobku podľa regionálnej predlohy, vytvoriť náčrt výrobku (súčasného, tradičného) a podľa neho výrobok vytvoriť.</p>
<p>Konštrukcie okolo nás</p>	<p>Konštrukcie okolo nás: druhy, spoločenský význam, architektúra, dizajn</p>		<p>Skonštruovať jednoduchý objekt.</p>
<p>Skúmanie tradičných a moderných technických prostredí</p>	<p>Jednoduchý elektrický obvod (zdroj elektrického napätia, vodiče, spínač, spotrebič) Vplyv elektrickej energie na životné prostredie. Tvorivá činnosť žiakov (tvorba jednoduchého elektrického obvodu)</p>	<p>Návrh a zhotovenie jednoduchých elektrických obvodov.</p>	<p>Uviesť zdroje elektrickej energie (obnoviteľné, neobnoviteľné). Pri práci dodržiavať základné zásady BOZP. Navrhnuť a vypracovať projekt s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu.</p>
<p>Podnikavosť a iniciatívnosť Výber nápadov</p>	<p>Spolupráca pri výbere nápadu</p>	<p>Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu.</p>	<p>Urobiť výber najvhodnejšieho nápadu, ktorý bude realizovaný.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 140
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Ľudská práca a jej vplyvy	Vplyv ľudskej práce na životné prostredie pri tvorbe produktov	Výber vhodného materiálu a os tatných pomôcok. Reflexia a zhodnotenie výsledku spoločnej práce a procesu spolupráce.	Opísať vplyv ľudskej činnosti (klady a zápory) na prácu človeka a životné prostredie.
----------------------------------	--	--	---

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- identifikovať technický problém a kvalifikovane navrhnúť možné riešenia
- prezentovať vlastné záujmy, hodnoty, priority a rešpektovať záujmy, hodnoty a priority iných
- vytvoriť osobné kariérové portfólio
- realizovať praktický a užitočný nápad
- vysvetliť pojem mzda ako odmena za prácu
- vedieť zohľadniť v procese navrhovania objektov prepojenie ich dizajnu s funkčnosťou, estetikou a kultúrnymi tradíciami
- disponovať adekvátnymi používateľskými zručnosťami potrebnými pre bezpečnú efektívnu prácu s bežnými nástrojmi a zariadeniami
- plánovať, organizovať a hodnotiť vlastné pracovné činnosti a funkčne pracovať v tíme

Obsahový štandard			Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	Činnosti	
Technika Skúmanie technických materiálov a ich vlastností	<p><u>Papier, kartón</u>: chemické vlastnosti, využitie a recyklácia</p> <p><u>Textil</u>: rozdelenie textilných vlákien, vlastnosti textilu, údržba textilu, tvorivá činnosť žiakov /tvorba výrobkov/</p> <p><u>Lepenka</u>: chemické, fyzikálne vlastnosti, spôsoby výroby, využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov /tvorba výrobkov/</p> <p><u>Plasty</u>: fyzikálne vlastnosti, rozdelenie, využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov /tvorba výrobkov/</p> <p><u>Drevo</u>: rozdelenie drevín, fyzikálne, mechanické vlastnosti, využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov /tvorba výrobkov/</p> <p><u>Kovy</u>: fyzikálne a mechanické vlastnosti kovov, ich využitie a recyklácia, tvorivá činnosť žiakov /tvorba výrobkov/</p>	<p>Skúmanie vlastností technických materiálov.</p> <p>Zhotovenie darčkových a úžitkových výrobkov, príp. regionálneho suveníru z technických materiálov.</p>	<p>Pomenovať a využiť základné vlastnosti materiálov. Podľa návodu, aj vlastného námetu konštruovať mechanické, elektronické, robotické stroje, prístroje, objekty.</p>
Konštrukcie okolo nás	Konštrukcie okolo nás: druhy, architektúra, dizajn	Tvorba jednoduchých 2D zobrazení technických predmetov.	Identifikovať a riešiť technický problém so zohľadnením dizajnu, estetických kvalít, kultúrneho významu a ochrany životného prostredia.
Skúmanie tradičných a moderných technických	Mechanika, elektronika a robotika: rozdelenie, stroje, prístroje, mechanizmy, moderné technické výtvarníctvo, umelá	Konštruovanie jednoduchých elektronických, robotických a mechanických strojov, prístrojov	Predstaviť svoje konštrukčné návrhy a riešenia a využiť možnosti umelej inteligencie pri návrhu rôznych technických problémov.

<p>prostredí</p> <p>Kariérová výchova Sebareflexia a spätná väzba</p> <p>Kariérové portfólio ako nástroj rozvoja potenciálu žiaka</p>	<p>inteligencia Technické komunikačné, digitálne a multimediálne prostriedky: rozdiel medzi pojmami, historické a moderné, výhody a nevýhody, 2D zobrazovanie</p> <p>Sebareflexia ako súčasť cielenej spätnej väzby, všeobecné princípy poskytovania spätnej väzby - konkrétnosť a pozitívna orientácia, formulácia a vyjadrenie myšlienok, pocitov a postrehov súvisiacich so získanými skúsenosťami Sebapoznanie prostredníctvom realizácie individuálnej sebareflexie, v ktorej žiak identifikuje svoje schopnosti, záujmy, hodnoty a silné stránky v súvislostiach budúcej voľby povolania Aplikácia výsledkov spätnej väzby pri identifikácii dispozícií dôležitých pri výbere povolania</p> <p>Tvorba a analýza podkladov pre vyplnenie kategórií kariérového portfólia. Tvorba kariérového portfólia prostredníctvom súboru rôznych výstupov žiaka z edukačného</p>	<p>a objektov. Tvorba jednoduchých 2D zobrazení technických predmetov.</p> <p>Poznávanie a prezentácia vlastných silných stránok v súvislostiach budúcej voľby povolania.</p> <p>Tvorba systému v osobných a pracovných materiáloch, ktoré tvoria podklad pre sebareflexiu.</p> <p>Prezentácia výsledkov vlastnej práce prostredníctvom kariérového portfólia.</p>	<p>Využívať technické komunikačné prostriedky, porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti.</p> <p>Pomenovať rozdiely, výhody a nevýhody moderných komunikačných digitálnych a multimediálnych prostriedkov.</p> <p>Prezentovať a obhájiť výsledky svojej práce v oblasti jednoduchej konštrukcie a dizajnu pred skupinou.</p> <p>Realizovať sebareflexiu, pomenovať a prezentovať svoje silné stránky v súvislostiach budúcej voľby povolania.</p> <p>Prijať a vyjadriť spätnú väzbu ako dôležitú súčasť sebapoznania a identifikovania inšpirujúcich vlastností na spolužiakovi a kamarátovi.</p> <p>Vytvoriť a prezentovať kariérové portfólio.</p>
---	--	--	--

<p>Podnikavosť a iniciatívnosť Výber nápadov</p>	<p>prostredia. Prezentácia kariérového portfólia</p> <p>Vplyv správneho časového manažmentu a plánu na prácu Tvorba harmonogramu práce a časového plánu postupov Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu a kontrola postupu prác</p>	<p>Výber najvhodnejšieho nápadu na realizáciu. Zostavenie časového harmonogramu jeho realizácie. Výber vhodného materiálu a ostatných pomôcok. Reflexia a zhodnotenie výsledku spoločnej práce a procesu spolupráce.</p>	<p>Zostaviť časový plán realizácie, systém kontroly a vyhodnocovania tak, aby bola práca dokončená v stanovenom termíne. Určiť materiál a ostatné pomôcky potrebné pre realizáciu nápadu.</p>
<p>Ľudská práca a jej vplyvy</p>	<p>Vplyv ľudskej práce na životné prostredie pri tvorbe produktov Zodpovednosť pri hospodárení s peniazmi potrebnými na realizáciu nápadu Zodpovednosť pri práci za stanovené úlohy Stanovenie odmeny za prácu – mzda Hospodárne využívanie rôznych zdrojov pri práci</p>	<p>Identifikácia úspechov v rámci procesu spolupráce a stanovenie možností na zlepšenie. Zodpovedné správanie a hospodárne využívanie zdrojov potrebných na realizáciu. Stanovenie odmeny za prácu /mzdy/.</p>	<p>Akceptovať a dohodnúť sa na rôznych rolách pri práci v skupinách. Prebrať svoj podiel zodpovednosti za spoločnú prácu. Vyjadriť hodnotu produktu aj ako výsledku práce. Vysvetliť pojem mzda ako odmena za prácu. Správať sa zodpovedne pri hospodárení s peniazmi aj v rámci stanovení finančných nákladov na projekt.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 144
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Človek a svet práce

Predmet: Človek a svet práce

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- rozvíja predstavy o svete práce a technike ako významnej súčasti spoločnosti
- disponuje adekvátnymi používateľskými zručnosťami potrebnými pre bezpečnú a efektívnu prácu s bežnými nástrojmi a zariadeniami
- plánuje, organizuje a hodnotí vlastné pracovné činnosti a funkčne pracuje v tíme
- rieši jednoduché technické problémy s aplikovaním primeranej úrovne technického myslenia
- aplikuje pravidlá bezpečnosti a hygieny pri práci s rôznymi nástrojmi a materiálmi
- vytvorí a prezentuje osobné kariérové portfólio
- pozná a prezentuje svoje silné stránky v súvislosti s budúcou voľbou povolania
- zodpovedne hospodári s peniazmi

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 145
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

6.1 Predmet: Hudobná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra predmetu hudobná výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

V predmete hudobná výchova sa zameriame na uplatnenie umeleckej a hudobnej gramotnosti pri uvedomenom zmocňovaní sa hudby v procese jej produkcie, prijímania aj vyjadrovania a integrácie s inými druhmi umenia, hudobnej spôsobilosti, orientáciu v hudobnej kultúre z minulosti, oceňovanie hudobného dedičstva, interpretáciu a aplikáciu hudobných pojmov, využívanie digitálnej technológie, spev rôznorodých piesní v skupine aj so sprievodom, hru na hudobnom nástroji, hudobno-dramatické vyjadrenie, zameriame sa tiež na tvorivosť, empatiu a schopnosť sebareflexie.

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 146
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ciele predmetu

- spievať vo vhodnej hlasovej polohe, imitačne aj podľa notového zápisu (fonogestiky), spamäti, rôznorodý piesňový repertoár vrátane jednoduchého dvojhlasu
- identifikovať a aplikovať výrazové prostriedky hudby pri speve a hre na hudobných nástrojoch
- hrať na rôznorodých elementárnych hudobných nástrojoch jednoduché rytmické a melodické modely, hrať v malých inštrumentálnych zoskupeniach
- komunikovať a hodnotiť vlastné prijímanie hudby, interpretovať hudbu verbálne, pohybom aj inými umeleckými prostriedkami, prijímať o dĺžnosť vnímania a interpretácie iných
- vyjadriť mimohudobný obsah (dej, predstavy, charakteristiku postáv príbehu) hlasom, pohybom, dramaticky, hudobnými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku
- v procese tvorby a interpretácie hudby spolupracovať v skupine, v kolektíve, vyjadriť pocity, hodnotiť proces vlastnej tvorby, prijímania a stvárňovania hudby
- spoznávať hudobné prejavy a preferencie vo vlastnej rodine a miestnej komunite

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma (pojmy):	
Spev	<p>Spievanie hrových hlasových modelov, melodizovaných útvarov ľudovej slovesnosti</p> <p>Spievanie piesní rôzneho druhu a žánru (autorské - umelé)</p> <p>Slovenské ľudové regionálne ľudové piesne, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín</p> <p>Rytmizovanie a melodizovanie slov</p> <p>Osvojenie hudobnej abecedy: osminová, štvrtková, polová, polová nota s bodkou, celá nota</p> <p>Rytmický dvojhlas 2/4, 3/4, 4/4 takt</p> <p>Tónový priestor v C dur, príslušné solmizačné slabiky</p> <p>Ľubovoľné gestá znázorňujúce výšky tónu a postup melódie</p> <p>Imitovanie zvukov okolitého sveta</p> <p>Zjednotenie spoločného spevu</p> <p>Upevňovanie speváckych návykov</p>	<p>Primerane ovládať svoj hlas – spievať primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke v hlasovej polohe (a – d2), pamäti aj s oporou o notový zápis.</p> <p>Spievať v kolektíve so sprievodom hudobného nástroja i a capella, prirodzene aplikovať hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.</p> <p>Udržať melodickú líniu v jednohlase i jednoduchom dvojhase, reagovať na taktovacie gestá učiteľa.</p> <p>Rytmizovať a melodizovať reč v známom tónovom priestore v rámci celej durovej stupnice (C dur).</p>
Hra na hudobnom nástroji	<p>Hra na rytmických aj melodických hudobných nástrojoch a regionálnych ľudových nástrojoch</p> <p>Hra jednoduchých melódií (piesní) v tónovom priestore stupnice C dur na melodických nástrojoch (zvonkohra, xylofón, zobcová flauta, pastierska píšťala, nástroj s klaviatúrou – keyboard a pod.</p> <p>Počúvanie druhých, kooperácia, rozvíjanie spoločnej hry</p> <p>Slovná reflexia hudobného výsledku, vyjadrenie pocitov, ocenenia, návrhy, (seba)korekcia</p>	<p>Hrať na hudobnom nástroji rytmicky správne, v primeranom tempe, s dynamikou.</p> <p>Samostatne zahrať jednoduchú melódiu (pieseň) na vybranom melodickom hudobnom nástroji.</p> <p>Počúvať druhých, spolupracovať, byť súčasťou spoločnej hry.</p> <p>Byť schopný vyjadrenia vlastných pocitov, byť schopný slovnej reflexie hudobného výsledku – ocenenia, (seba)korekcie.</p>

Počúvanie hudby	Analytické počúvanie rôznorodnej hudby Identifikovanie vyjadrovacích prostriedkov a emocionálneho aspektu v počúvanej hudbe Identifikovanie nástrojového a speváckeho zloženia znejúcej hudby Rozpoznávanie základných typov hudby: klasickej, modernej, populárnej, ľudovej, regionálnej ľudovej Vyjadrenie a hodnotenie vlastného prežívania pri počúvaní hudby	Identifikovať, pomenovať a charakterizovať základné výrazové prostriedky hudby a ich vlastnosti, priradiť im funkciu a význam v oblasti hudobného symbolizmu. Identifikovať a charakterizovať typy vokálnej a inštrumentálnej hudby a jej funkcie. Komunikovať a hodnotiť vlastné prijímanie hudby. Spoznávať hudobné prejavy a preferencie vo vlastnej rodine a miestnej komunite.
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	Spontánne napodobňovanie vybraných vzorových pohybových stereotypov Imitovanie rôznych žánrov a štýlov tanca, jednoduchých tanečných hier, vybraných typov ľudových tancov Jednokročkový/dvojkročkový pohyb Využívanie vlastného tela - hry na tele ako rytmického hudobného nástroja pri tanci Vyjadrovanie hudobného (metrum, tempo, dynamika, melódia, forma) aj mimohudobného (dej, predstavy) obsahu hudby spontánnym pohybom	Spontánnym a koordinovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu, piesne, mimohudobné obsahy. Napodobňovať typické tanečné prvky vybraných štýlov. Ovládať jednoduché tanečné hry a tanec vo dvojici. Reagovať pohybom a výrazom na metroritmickú štruktúru skladby, formovú výstavbu a melodickú líniu.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 149
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- spievať vo vhodnej hlasovej polohe, imitačne aj podľa notového zápisu
- komunikovať a hodnotiť vlastné prijímanie hudby
- vyjadriť mimohudobný obsah hlasom, pohybom a inými zdrojmi zvuku
- identifikovať a aplikovať výrazové prostriedky hudby pri speve a hre na hudobných nástrojoch
- hrať na rôznych elementárnych hudobných nástrojoch
- hrať v malých inštrumentálnych zoskupeniach
- v procese tvorby a interpretácie hudby spolupracovať v skupine, v kolektíve, vyjadriť pocity, hodnotiť proces vlastnej tvorby, prijímania a stvárňovania hudby

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Spev	<p>Spievanie hrových hlasových modelov, melodizovaných útvarov ľudovej slovesnoti</p> <p>Spievanie piesní rôzneho druhu a žánru (autorské - umelé)</p> <p>Slovenské ľudové, regionálne ľudové piesne, piesne národnostných menšín, sociálnych skupín, populárne, kánon, melodické ostinato v rôznych tóninách</p> <p>Rytmizovanie a melodizovanie slov, slovných spojení, tvorenie krátkych hudobných útvarov</p> <p>Osvojenie hudobnej abecedy: osminová, štvrtová, polová, polová nota s bodkou, celá nota, pomlčky v rovnakých rytmických hodnotách, ich rôzne kombinácie, príslušné rytmické slabiky</p> <p>Rytmický dvojhlas 2/4, 3/4, 4/4 takt</p> <p>Tónový priestor v C dur, príslušné solmizačné slabiky, ľubovoľné gestá znázorňujúce výšky tónu a postup melódie</p> <p>Fonogestika</p> <p>Imitovanie zvukov okolitého sveta</p> <p>Tvorenie rôznych melódií, zvukomaľby k rôznym príbehom a situáciám, smerovanie k uvedomeniu melodických postupov a ich zachyteniu solmizačnou slabikou, ľubovoľným gestom, graficky, audionahrávkou</p> <p>Zjednotenie spoločného spevu</p> <p>Upevňovanie speváckych návykov</p> <p>Kooperovanie, počúvanie seba aj druhých, slovné reflektovanie speváckeho výkonu – ocenenia, návrhy, (seba)korekcia</p>	<p>Primerane ovládať svoj hlas – spievať primerane po melodickej, rytmickej aj výrazovej stránke v hlasovej polohe (a – d2), spamäti aj s oporou o notový zápis.</p> <p>Spievať v kolektíve so sprievodom hudobného nástroja i a capella, prirodzene aplikovať hlasovú techniku a zásady hlasovej hygieny v reči i v speve.</p> <p>Udržať melodickú líniu v jednohlase i jednoduchom dvojhase, reagovať na taktovacie gestá učiteľa.</p> <p>Rytmizovať a melodizovať reč v známom tónovom priestore v rámci celej durovej stupnice (C dur).</p> <p>Uplatňovať individuálne dispozície, farbu a charakter vlastného hlasu v tvorivých hrách.</p> <p>Hlasom experimentovať, improvizovať a komponovať.</p>
Hra na hudobnom nástroji	<p>Hra na rytmických aj melodických hudobných nástrojoch a regionálnych ľudových nástrojoch</p> <p>Vytváranie spontánnych rytmických</p>	<p>Hrať na hudobnom nástroji rytmicky správne, v primeranom tempe, s dynamikou.</p> <p>Hrať a vytvárať malé hudobné celky, hudobné sprievody samostatne aj v skupine.</p> <p>Reagovať na gestá učiteľa.</p> <p>Samostatne zahrať jednoduchú melódiu (pieseň) na vybranom melodickom</p>

	<p>inštrumentálnych celkov vychádzajúc z rytmickej štruktúry slovných spojení Hra osminových, štvrtových, polových hodnôt podľa notového zápisu Hra jednoduchých melódií (piesní) v tónovom priestore stupnice C dur na melodických nástrojoch (zvonkohra, xylofón, zobcová flauta, pastierska píšťala, nástroj s klaviatúrou a pod.) Vytváranie sprievodu k piesňam, tancom, rešpektujúc ich charakter a hudobnú formu Sprevádzanie resp. dotváranie počúvanej autorskej skladby rozličných štýlových období Počúvanie druhých, kooperácia, rozvíjanie spoločnej hry Slovná reflexia hudobného výsledku, vyjadrenie pocitov, ocenenia, návrhy, (seba)korekcia</p>	<p>hudobnom nástroji. Aktívne počúvať druhých, spolupracovať, byť súčasťou spoločnej hry. Hrať podľa symbolického a notového zápisu. Orientovať sa na klaviatúre v C dur. Byť schopný vyjadrenia vlastných pocitov, byť schopný slovnej reflexie hudobného výsledku – ocenenia, (seba)korekcie.</p>
Počúvanie hudby	<p>Analytické počúvanie rôznorodej hudby Identifikovanie vyjadrovacích prostriedkov a emocionálneho aspektu v počúvanej hudbe Identifikovanie nástrojového a speváckeho zloženia znejúcej hudby Rozpoznávanie základných typov hudby: klasickej, modernej, populárnej, ľudovej, regionálnej ľudovej Vyjadrenie a hodnotenie vlastného prežívania pri počúvaní hudby Určovanie základných formových štruktúr (verzia, refrén, predohra, medzihra, dohra, jednodielna, dvojdielna, trojdielna piesňová forma) Určovanie charakteru a funkcie počúvanej hudby (k tancu, pochod, pieseň)</p>	<p>Identifikovať, pomenovať a charakterizovať základné výrazové prostriedky hudby a ich vlastnosti. Priradiť im funkciu a význam v oblasti hudobného symbolizmu. Identifikovať a charakterizovať typy vokálnej a inštrumentálnej hudby a jej funkcie. Komunikovať a hodnotiť vlastné prijímanie hudby. Spoznávať hudobné prejavy a preferencie vo vlastnej rodine a miestnej komunite.</p>
Hudobno-pohybové vyjadrenie hudby	<p>Spontánne napodobňovanie vybraných vzorových pohybových stereotypov Imitovanie rôznych žánrov a štýlov tanca Jednokročkový/dvojkročkový pohyb</p>	<p>Spontánnym a koordinovaným pohybom interpretovať počúvanú hudbu, piesne, mimohudobné obsahy. Napodobňovať typické tanečné prvky vybraných štýlov. Ovládať jednoduché tanečné hry a tanec vo dvojici.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 152
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Polka a základný valčíkový krok Valaský premenný krok Využívanie vlastného tela - hry na tele ako rytmického hudobného nástroja pri tanci, pri tvorbe zvukových prostredí alebo improvizovaného beatboxu Vyjadrovanie hudobného (metrum, tempo, dynamika, melódia, forma) aj mimohudobného obsahu hudby (dej, predstavy) spontánnym pohybom</p>	<p>Reagovať pohybom a výrazom na metroritmickú štruktúru skladby, formovú výstavbu a melodickú líniu.</p>
Hudobno-dramatické vyjadrenie hudby	<p>Hudobno-dramatické stvárňovanie rôznych hudobných a nehudobných predlôh (poézie, prózy, výtvarných artefaktov) Hudobno-dramatické hry Príprava a realizácia hudobno-dramatického celku (výber námety, tvorba scenára, dialógov, zhudobnenie textu, tvorba zvukových kulís, jednoduchej choreografie, pohyb v priestore)</p>	<p>Interpretovať dramatické útvary a hry spevom, hrou na hudobných nástrojoch, pohybom, rytmizovaným a melodizovaným textom. Improvizovať, prostriedkami tvorivej dramatiky vyjadriť pieseň, riekanku, literárnu alebo výtvarnú predlohu.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 153
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Hudobná výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- pozná základné umelecké výrazové prostriedky
- zvláda základy umeleckej gramotnosti
- dokáže sa vyjadriť pomocou hudby
- rešpektuje rozmanité umelecké a kultúrne prejavy
- spieva v primeranej hlasovej polohe rôznorodé piesne v skupine aj s inštrumentálnym sprievodom
- má osvojené hudobné zručnosti v oblasti spevu a hry na jednoduchých hudobných

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 154
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

6.1 Predmet: Výtvarná výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Umenie a kultúra predmetu výtvarná výchova sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Vzdelávanie v predmete výtvarná výchova je primárne založené na aktivitách činnostného vyučovania. Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činnosti, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopnosti vyjadrovať svoje predstavy – a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem jazyka, ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti zahŕňajúc intermedialnosť aj interdisciplinárnosť. Vedie žiakov k vizuálnej gramotnosti a na základe osvojenia si výtvarného jazyka, k schopnosti vyjadriť svoje myšlienkové koncepty, predstavy, fantáziu, skúsenosti a pocity, ktoré integruje do vnímania prostredia a vzťahov vo svojom bezprostrednom prostredí. Formuje osobnosť žiaka v celistvosti jeho vnímania a schopnosti prijímania estetických podnetov a tvorenia rôznych vizuálne vnímateľných artefaktov.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cykľus	Príloha 1 Strana 155
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- tvorivo používať výtvarné vyjadrovacie prostriedky a princípy koncepcie
- interpretovať diela a artefakty z umenia a vizuálnej kultúry, objavovať nimi komunikovaný obsah
- overovať účinky vizuálnej komunikácie
- vnímať prínos a poslanie múzeí a galérií
- reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prejavy kultúrnej rozmanitosti
- tvorivo používať nástroje, materiály, média, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúsenosti a pocitov

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Komunikácia	Výtvarné vyjadrovacie prostriedky prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry	Vyjadriť vlastné myšlienky, skúsenosti, pocity, emócie, fantáziu prostredníctvom vedomého výberu výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou. Zdôvodniť výber výtvarných vyjadrovacích prostriedkov.
	Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety	Vyjadriť výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety.
	Techniky kresby, maľby, modelovania, priestorovej tvorby a ich kombinácie	Uplatniť získané skúsenosti a vedomosti pri bádani a experimentovaní s výtvarnými nástrojmi, materiálmi, technikami, technológiami a postupmi.
	Výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel	Cielene použiť nástroje, materiály, techniky, technológie.
	Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode	Uplatniť základné kompozičné princípy v interiéri a exteriéri.
	Overovanie vizuálnych informácií	Použiť jednoduché digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu.
	Digitálne média – fotografia, video, animácia	Pomenovať postupy základných techník – kresba, maľba, priestorová tvorba.
	Tvorenie dočasných a procesuálnych prác	Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.
Umenie a vizuálna kultúra	Analyzovanie a tvorivé interpretovanie artefaktov z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry na základe globálnych tém a naratívov	Tvorovo interpretovať a rozlíšiť podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry. Pomenovať okolnosti vzniku výtvarného artefaktu.
	Premena výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a žánrov naprieč dejinami	Vyjadriť pocity a skúsenosti z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.

Osobnosť	výtvarného umenia a vizuálnou kultúrou	
	Podnety z pravekého umenia, umenia starovekých civilizácií a ich odraz v modernom a súčasnom umení	Rešpektovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.
	Návšteva galérie, múzea, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov	Opísať činnosti a funkcie múzeí a galérií.
	Spôsoby prezentácie, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy alebo prezentácie	Vyjadriť vlastné pocity a emócie. Opísať základné princípy etických zásad, autorských práv. Rešpektovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.
	Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre	Vyjadriť pocity a emócie.
	Tvorenie kolektívnych prác	Kooperatívne pracovať v skupine.
	Jednotlivé etapy procesu tvorby	Reflektovať a rešpektovať proces tvorby a tvorbu iných.
	Druhy a formy reflexie	Pomenovať, zdieľať a rešpektovať rôzne osobné hodnoty.
	Reflektovanie stereotypných zobrazení, variácie a inovácie stereotypov	Tvorivo používať nástroje, prostriedky a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv a fantázie.
	Možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti	Prezentovať výsledky tvorby.
Vytváranie portfólia	Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.	

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 158
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

1 vyučovacia hodina týždenne – 33 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 33 hodín ročne

Ciele predmetu

- tvorivo používať výtvarné vyjadrovacie prostriedky a princípy koncepcie
- interpretovať diela a artefakty z umenia a vizuálnej kultúry, objavovať nimi komunikovaný obsah
- overovať účinky vizuálnej komunikácie
- vnímať prínos a poslanie múzeí a galérií
- reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prejavy kultúrnej rozmanitosti
- tvorivo používať nástroje, materiály, média, techniky, technológie a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv, fantázií, myšlienok, skúsenosti a pocitov
- vyjadriť a pomenovať rozdielne pocity a emócie
- opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Komunikácia	<p>Výtvarné vyjadrovacie prostriedky prostredníctvom tvorby a podnetov z umenia, tradičného ľudového umenia, ľudovej a vizuálnej kultúry</p> <p>Výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety</p> <p>Techniky kresby, maľby, grafiky, modelovania, priestorovej tvorby a ich kombinácie</p> <p>Výtvarné laborovanie s postupmi vybraných ľudových tradičných remesiel</p> <p>Výtvarné aktivity v interiéri a exteriéri, aj v prírode</p> <p>Overovanie vizuálnych informácií, digitálneho obsahu a ich autenticity</p> <p>Digitálne média – počítačová grafika, fotografia, video, animácia</p> <p>Tvorenie dočasných a procesuálnych prác</p> <p>Syntéza textu a obrazu.</p> <p>Etické zásady, základy autorských práv a licencií.</p>	<p>Vyjadriť vlastné myšlienky, skúsenosti, pocity, emócie, fantáziu prostredníctvom vedomého výberu výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a ich kombináciou.</p> <p>Vyjadriť výtvarné asociácie na rôzne zmyslové podnety.</p> <p>Uplatniť získané skúsenosti a vedomosti pri bádani a experimentovaní s výtvarnými nástrojmi, materiálmi, technikami, technológiami a postupmi.</p> <p>Cielene použiť nástroje, materiály, techniky, technológie.</p> <p>Uplatniť základné kompozičné princípy v interiéri a exteriéri.</p> <p>Použiť jednoduché digitálne technológie a nástroje na vizuálnu komunikáciu.</p> <p>Pomenovať postupy základných techník – kresba, maľba, grafika, priestorová tvorba.</p> <p>Reflektovať proces tvorby a jej výsledky, rešpektovať prácu druhých a rozmanitosť myslenia, videnia a cítenia.</p> <p>Vyhľadať informácie a digitálny obsah v oblasti umenia a vizuálnej kultúry. Opísať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií. Pomenovať komunikačné účinky tvorby.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 160
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Umenie a vizuálna kultúra	<p>Analyzovanie a tvorivé interpretovanie artefaktov z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry na základe globálnych tém a naratívov</p> <p>Premena výtvarných vyjadrovacích prostriedkov a žánrov naprieč dejinami výtvarného umenia a vizuálnou kultúrou</p> <p>Podnety z pravekého umenia, umenia starovekých civilizácií a ich odraz v modernom a súčasnom umení</p> <p>Návšteva galérie, múzeá, pamiatky, sakrálnej stavby, výstavy, ateliéru alebo prehliadka virtuálnej galérie, múzea, či portfólia umelkýň a umelcov</p> <p>Spôsoby prezentácie, možnosti školskej galérie, príprava a realizácia výstavy alebo prezentácie.</p> <p>Porovnávanie diel vybraných umelcov, kultúr, období a umeleckých prejavov.</p> <p>Rola kurátora, galerijného pedagóga, kritika, umelca.</p>	<p>Tvorovo interpretovať a rozlíšiť podnety z vybraných období z dejín umenia, tradičného ľudového umenia a vizuálnej kultúry. Pomenovať okolnosti vzniku výtvarného artefaktu.</p> <p>Vyjadriť pocity a skúsenosti z návštevy výstavy, galérie, múzea, iných inštitúcií a objektov z obce a regiónu.</p> <p>Rešpektovať kultúrnu rozmanitosť a jej prejavy.</p> <p>Opísať činnosti a funkcie múzeí a galérií.</p> <p>Vyjadriť vlastné pocity a emócie. Opísať základné princípy etických zásad, autorských práv.</p> <p>Porovnať diela niekoľkých predstaviteľov výtvarného umenia. Použiť postupy a nástroje na vyhľadávanie a overovanie zdrojov vizuálnych vyobrazení a ich autenticity.</p>
Osobnosť	<p>Pocity a emócie vyjadrené v umení a vizuálnej kultúre</p> <p>Tvorenie kolektívnych prác</p> <p>Jednotlivé etapy procesu tvorby</p> <p>Druhy a formy reflexie</p>	<p>Vyjadriť pocity a emócie.</p> <p>Kooperatívne pracovať v skupine.</p> <p>Reflektovať a rešpektovať proces tvorby a tvorbu iných.</p> <p>Pomenovať, zdieľať a rešpektovať rôzne osobné hodnoty.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 161
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Reflektovanie stereotypných zobrazení, variácie a inovácie stereotypov</p> <p>Možnosti prezentácie výsledkov výtvarnej činnosti</p> <p>Vytváranie portfólia</p>	<p>Tvorivo používať nástroje, prostriedky a postupy na vyjadrenie vlastných predstáv a fantázie.</p> <p>Prezentovať výsledky tvorby.</p> <p>Dodržiavať základné princípy etických zásad, autorských práv a licencií.</p>
--	--	--

Kľúčové kompetencie na konci 2.cyklu:

Vzdelávacia oblasť: Umenie a kultúra

Predmet: Výtvarná výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- používa výtvarné vyjadrovacie prostriedky
- overuje účinky vizuálnej komunikácie
- vyjadruje a pomenúva rozdielne pocity a emócie
- vníma prínos a poslanie múzeí a galérií
- tvorivo interpretuje diela a artefakty z umenia a vizuálnej kultúry

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 162
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

7.1 Predmet: Telesná a športová výchova

Upravené výchovno-vzdelávacie ciele, obsah vzdelávania a vzdelávací štandard vzdelávacej oblasti Zdravie a pohyb sú v súlade so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31.3.2023 pod číslom 2023/831:7-A2140.

Charakteristika predmetu

Predmet telesná a športová výchova vytvára u žiakov priestor pre rozvoj pohybovej a zdravotnej gramotnosti, so zameraním sa na osvojenie vedomostí a zručností súvisiacich so zdravým spôsobom života, pohybovou športovou aktivitou. Zdravotná gramotnosť znamená dosiahnutie úrovne vedomostí, osobných zručností a sebadôvery pri prijímaní opatrení na zlepšenie osobného a komunitného zdravia zmenou osobného životného štýlu a životných podmienok. Žiaci porozumejú významu pohybovej a športovej aktivity pri upevňovaní telesného a duševného zdravia a spoznajú účinok vykonávaných cvičení na organizmus.

Významne prispieva k formovaniu osobnosti žiaka s dôrazom na jemnú a hrubú motoriku, rozvíja sociálnu, intelektuálnu, etickú stránku žiaka a kladný vzťah k pohybovej aktivite. Súčasťou je aj motivácia žiakov k dosiahnutiu individuálnych zlepšení svojej všeobecnej pohybovej výkonnosti, pri akceptovaní vlastných pohybových kompetencií a ich limitov a taktiež získavanie základných vedomostí a zručností pre zvládanie situácií ohrozenia bezpečnosti, zdravia a života v rámci praktických účelových cvičení.

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 163
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: štvrtý

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- vytvoriť si vlastný zdraviu prospešný jedálniček
- chápať účinok pohybovej aktivity na organizmus a na správne držanie tela
- využívať získané pohybové zručnosti v rôznom prostredí a v rôznych podmienkach
- orientovať sa v športovej terminológii a v oblasti športu
- ovládať základy orientácie v prírode a teréne, rozumieť organizovaným presunom, poznať základné varovné signály civilnej ochrany, privolať a poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a životný štýl	<p>Zdraviu prospešné potraviny ako základ vhodného jedálnička, význam príjmu a výdaja energie</p> <p>Význam pohybu pre zdravie človeka</p> <p>Zásady správneho držania tela, príčiny chybného držania tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela</p> <p>Hygienické zásady pri pohybových aktivitách</p> <p>Úloha rozcvičenia – príprava na pohybovú aktivitu, prevencia pred zranením</p>	<p>Rozlišovať zdravú a nezdravú výživu.</p> <p>Identifikovať základné príčiny nesprávneho držania tela a predviesť aspoň tri cvičenia na podporu správneho držania tela.</p> <p>Dodržiavať základné hygienické zásady a bezpečnosť pri vykonávaní pohybových aktivít.</p> <p>Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej aktivity.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	<p>Motivácia k zlepšeniu vlastnej telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti</p> <p>Poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti</p> <p>Meranie pulzovej frekvencie, príčiny zmien, poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri telesnom zaťažení, potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov</p>	<p>Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.</p> <p>Odmerať pulzovú frekvenciu a s pomocou učiteľa interpretovať úroveň telesného zaťaženia.</p> <p>Rozpoznať základné prejavy únavy pri telesnej záťaži.</p>
Pohybové kompetencie	<p>Základné povel, postoje, obraty – pozor, pohov, vyrovať, rozchod, vpravo bok, vľavo bok, čelom vzad, rad, zástup, kruh, polkruh, jednotliviec, dvojica, trojica, na značky, čiara, priestor, ihrisko, cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činnosti v priestore</p> <p>Cvičenia a pohybové hry zamerané na</p>	<p>Porozumieť základnej terminológii telovýchovných a športových činností, vykonať základné povel.</p> <p>Zvládnuť optimálnu techniku manipulácie s náčiním a rôznymi pomôckami</p>

	<p>manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami</p> <p>Rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti, tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, cvičenia so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho časti v rôznych polohách</p>	<p>a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej aktivite.</p> <p>Vykonať požadované pohyby tela, chôdzu, skoky a beh v súlade s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou.</p>
Šport a pohybová aktivita	<p>Pravidla osvojovaných hier a športov, dodržiavanie fair-play</p> <p>Atletika – behy, skoky, hody</p> <p>Gymnastika – preskoky, tance</p> <p>Úpoly – zdokonaľovanie základných úpolových techník</p> <p>Pohybové hry ako prostriedok na upevňovanie herných činností</p>	<p>Rozlišovať pojmy technika a taktika.</p> <p>Aplikovať dohodnuté pravidlá v určenej hre a športovej činnosti.</p> <p>Riadiť sa zásadami fair-play v hre a športovej činnosti ako súťažiaci.</p> <p>Previesť techniku základných atletických cvičení – behy, skoky, hody.</p> <p>Predviesť techniku základných gymnastických cvičení – preskoky, tance</p> <p>Zvládnuť základné tanečné kroky a tanečné motívy v regionálnych ľudových, moderných tancoch.</p> <p>Predviesť techniku základných úpolových cvičení.</p> <p>Predviesť techniku základných herných činností vo vybraných športových hrách.</p>
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	<p>Praktické poskytnutie prvej pomoci (stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, popálenín)</p> <p>Určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber</p> <p>Presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok, základné pravidlá ochrany životného prostredia</p> <p>Evakuácia</p>	<p>Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.</p> <p>Rozpoznať a oznámiť nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.</p> <p>Absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok, v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia.</p> <p>Popísať postup v krízových situáciách a primerane veku na tieto situácie reagovať.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 166
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

Ročník: piaty

Rozsah vyučovacieho predmetu

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 vyučovacích hodín za školský rok ŠkVP (povinné hodiny RUP)

spolu - 66 hodín ročne

Ciele predmetu

- získavať poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímať pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia, osvojiť si zásady správnej výživy, rozumieť významu aktívneho odpočinku na odstránenie únavy
- identifikovať charakteristiky zdravého životného štýlu
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti
- vytvoriť si elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach
- osvojiť si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov
- osvojiť si techniku a pravidlá rôznych športových disciplín, používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom
- rozvíjať prostredníctvom vhodných telesných cvičení pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti
- mať kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela

Obsahový štandard		Výkonový štandard
Tematický celok:	Téma:	
Zdravie a životný štýl	<p>Zdraviu prospešné potraviny</p> <p>Negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka</p> <p>Význam pohybu pre zdravie človeka</p> <p>Úloha rozcvičenia</p> <p>Pravidlá bezpečného správania sa pri pohybových aktivitách</p>	<p>Rozlíšiť zdravú a nezdravú výživu.</p> <p>Rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka.</p> <p>Pochopiť dôležitosť pohybovej činnosti na ľudský organizmus.</p> <p>Vysvetliť význam rozcvičenia pred vykonávaním pohybovej aktivity.</p> <p>Dodržiavať zásady pri pohybových aktivitách.</p>
Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť	<p>Pohybové schopnosti (kondičné a koordinačné) a možnosti (prostriedky) ich rozvoja</p> <p>Meranie pulzovej frekvencie</p>	<p>Dosiahnuť individuálne zlepšenie v úrovni pohybovej výkonnosti a telesnej zdatnosti.</p> <p>Predviesť aspoň tri pohybové hry na rozvoj pohybových schopností.</p> <p>Odmerať pulzovú frekvenciu a vedieť interpretovať úroveň telesného zaťaženia.</p> <p>Rozpoznať základné prejavy únavy pri telesnej záťaži.</p>
Pohybové kompetencie	<p>Základné postoje, obraty – vľavo bok, vpravo bok, čelom vzad, rad, zástup, kruh, polkruh</p> <p>Cvičenia a pohybové hry zamerané na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a pomôckami</p> <p>Cvičenia so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách</p> <p>Strečing, relaxačné a dýchacie cvičenia</p>	<p>Porozumieť základnej terminológii, vykonať základné povely.</p> <p>Zvládnuť optimálnu techniku manipulácie s náčiním a rôznymi pomôckami a uplatniť ju v pohybovej alebo športovej aktivite.</p> <p>Zvládnuť techniku cvičení na správne držanie tela v rôznych polohách.</p> <p>Predviesť aspoň 2 strečingové cvičenia.</p>
Šport a pohybová aktivita	<p>Organizácia súťaží</p>	<p>S pomocou učiteľa pripraviť, viesť jednoduchú súťaž, hru ako organizátor alebo rozhodca. Riadiť sa zásadami fair-play v hre ako pomocní rozhodcovia, organizátori, diváci.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklus	Príloha 1 Strana 168
--------------------------------------	-----------------------------------	---------------------------------

	<p>Úspechy športovcov na ME, MS, OH Olympijská symbolika, myšlienky, hodnoty, kalokagatia</p> <p>Gymnastika – akrobacia, kladina, kruhy, hrazda</p> <p>Športové hry – základné útočné a obranné herné činnosti jednotlivca a ich uplatnenie v minihre, resp. hre s dohodnutými pravidlami</p> <p>Sezónne pohybové aktivity podľa podmienok školy – technika plaveckých spôsobov, lyžiarskych zručností, jazda na kolobežke</p> <p>Pohybové hry na rozvoj kreativity a kooperácie</p> <p>Atletika – behy, skoky, hody, vrhy</p>	<p>Vymenovať úspešných slovenských a zahraničných športovcov. Vysvetliť význam základných olympijských myšlienok a posolstva olympizmu.</p> <p>Popísať/predviesť techniku základných gymnastických cvičení.</p> <p>Predviesť techniku základných herných činností vo vybraných športových hrách. Zapojiť sa aktívne do minihier, športových hier, alebo hry s dohodnutými pravidlami. Rozlišovať pojmy technika a taktika</p> <p>Popísať/predviesť základné zručností súvisiace s realizáciou sezónnych pohybových aktivít.</p> <p>Aplikovať pohybové hry zamerané na rozvoj kreativity a kooperácie.</p> <p>Predviesť techniku základných atletických cvičení – behy, skoky, hody, vrhy.</p>
Ochrana a bezpečnosť života a zdravia obyvateľstva	<p>Praktické poskytnutie prvej pomoci (stabilizovaná poloha, ošetrovanie povrchového poranenia, popálenín)</p> <p>Výber, príprava a likvidácia táboriska a ohniska</p> <p>Cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v skupinách (klady, kamene...), pohybové hry v prírode, základy geocachingu</p> <p>Evakuácia, evakuačný batoh, úkryty, chemické ohrozenie, únik nebezpečných látok, povodne a záplavy, branné cvičenie – simulácia prežitia v prírode a správanie sa v terénne ohrozenom priamym vonkajším nebezpečenstvom</p>	<p>Poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni.</p> <p>Dodržiavať zásady bezpečného správania sa v prírode (výber, príprava a likvidácia táboriska, ohniska).</p> <p>Absolvovať súvislý pochod s prekonávaním terénnych prekážok, v prírode sa správať podľa zásad ochrany životného prostredia. Využiť praktické zručnosti v sebaochrane.</p> <p>Popísať postup v krízových situáciách a primerane veku na tieto situácie reagovať.</p>

ZŠ so sídlom v Bystranoch	Učebné osnovy 2.cyklu	Príloha 1 Strana 169
--------------------------------------	----------------------------------	---------------------------------

Kľúčové kompetencie na konci 2 .cyklu

Vzdelávacia oblasť: Zdravie a pohyb

Predmet: Telesná a športová výchova

Žiak má na konci 5. ročníka osvojené tieto kľúčové kompetencie:

- identifikuje charakteristiky zdravého životného štýlu
- vytvorí si vlastný zdraviu prospešný jedálniček
- identifikuje negatívne vplyvy návykových látok
- chápe účinok pohybovej aktivity na organizmus a na správne držanie tela
- využíva získané pohybové zručnosti v rôznom prostredí a v rôznych podmienkach
- orientuje sa v športovej terminológii a v oblasti športu (vymenovať slovenských reprezentantov, olympijské myšlienky a pod.)
- osvojí si techniku a pravidlá rôznych športových disciplín, používa základné povely a správne na ne reaguje pohybom
- oznámi ohrozujúcu situáciu, privolá, resp. poskytne prvú pomoc na veku primeranej úrovni
- získa poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vníma pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia, osvojí si zásady správnej výživy, rozumie významu aktívneho odpočinku na odstránenie únavy, chápe účinok pohybovej aktivity na zdravie a jej aplikáciu v dennom režime
- ovláda základy orientácie v prírode a teréne, rozumie organizovaným presunom, pozná základné varovné signály civilnej ochrany